

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2023

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарьова, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.;
М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 13 (57)

(огляд матеріалів ЗМІ за 27 березня – 2 квітня 2023 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	34
Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ	39
<i>Українські біженці за кордоном: проблеми повернення</i>	39
Міжнародна підтримка України	44
<i>Політико-правова допомога</i>	44
<i>Військова допомога</i>	50
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	55
Плани врегулювання. Переговорний процес	61
Плани повоєнного відновлення України	65
Коментарі європейських та американських політиків	67
Реакція представників української громадськості	89
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	96
Експертні оцінки	99
Додатки	110
<i>Додаток 1</i>	110
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №190/2023	110

Офіційна діяльність Президента України

Президент провів зустріч із британським актором, послом доброї волі ЮНІСЕФ Орландо Блумом ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із британським актором, послом доброї волі ЮНІСЕФ Орландо Блумом.

Як посол доброї волі ЮНІСЕФ Орландо Блум підтримує проекти з надання гуманітарної допомоги та відбудови об'єктів інфраструктури, орієнтовані на забезпечення інтересів українських дітей. Серед пріоритетів також – розвиток системи сімейного догляду за дітьми, позбавленими батьківського піклування, розбудова інфраструктури для раннього дитячого розвитку, а також створення молодіжних проектів і стартапів.

Під час візиту до України Орландо Блум відвідав міста Київ та Ірпінь, а також село Демидів, де побачив страшні наслідки війни, яка вже понад рік триває в нашій країні. На зустрічі з Главою держави він наголосив, що вражений сміливістю та стійкістю українців, які попри війну залишаються сильними.

Президент України Володимир Зеленський:

Дякую за ваш візит, який є важливим меседжем. Для нас має велике значення те, що світ знає, що відбувається в Україні під час війни. Звичайно, дякую за ту допомогу, яку ви надаєте безпосередньо дітям.

Президент наголосив на важливості створення безпечної атмосфери для українських дітей – як для тих, котрі перебувають в Україні, так і для тих, які були змушені залишити нашу країну через війну.

Володимир Зеленський відзначив особливу важливість розвитку в Україні сімейних форм виховання, адже ця реформа є одним із пріоритетів нашої держави.

Президент також подякував ЮНІСЕФ за надання ноутбуків українським дитячим закладам. Володимир Зеленський запропонував посилити цю програму інформаційною кампанією за участю Орландо Блума.

Крім того, Глава держави закликав ЮНІСЕФ спрямувати зусилля на забезпечення українських шкіл бомбосховищами.

Президент України Володимир Зеленський:

Звичайно, забезпечення шкіл бомбосховищами – великий виклик. Під час війни матеріальна підтримка таких ініціатив має для нас особливу важливість, адже ми зосереджуємо всі зусилля на обороні нашої держави.

Орландо Блум розповів, що він відвідав одну зі шкіл Ірпеня, яку обладнано бомбосховищем. За його словами, такі проекти є важливими для ЮНІСЕФ.

Учасники зустрічі також обговорили повернення українських дітей, яких окупанти депортували до Росії. Глава держави закликав ЮНІСЕФ допомогти Україні у розв'язанні цього питання.

Глава держави відвідав передові позиції українських військ у Запорізькій області ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки до Запорізької області Президент України Володимир Зеленський відвідав передові позиції українських військових.

Глава держави поспілкувався з військовослужбовцями та подякував їм за захист України.

Президента поінформували про оперативну ситуацію на відповідних ділянках фронту, забезпечення боєприпасами й технікою.

Президент України Володимир Зеленський:

Маю честь сьогодні бути тут і подякувати вам за те, що захищаєте нашу державу, усіх нас, наш суверенітет, наші міста, наших дітей.

Президент побажав військовим здоров'я й подякував їхнім родинам за таких героїв.

Президент України Володимир Зеленський:

Бажаю всім нам перемоги. Живіть і боріться. З такими, як ви, ми обов'язково переможемо.

Володимир Зеленський також вручив військовослужбовцям державні нагороди. Захисники України отримали з рук Глави держави ордени Богдана Хмельницького III ступеня та «За мужність» III ступеня.

Військові подарували Президентові коїн, що є символом військового братерства.

Володимир Зеленський ознайомився з роботою командного пункту ОУВ «Запоріжжя» й провів нараду щодо ситуації в області ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки до Запорізької області Президент України Володимир Зеленський ознайомився з роботою командного пункту оперативного угруповання військ «Запоріжжя».

Глава держави вручив ордени та медалі працівникам Служби безпеки України, Національної гвардії, Національної поліції, Державної прикордонної служби, Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Президент України Володимир Зеленський:

Дякую вам за захист нашої держави, всіх нас. За захист наших домівок, територіальної цілісності й життя в Україні. Бажаю вам міцного здоров'я. Бажаю великої перемоги, і вона обов'язково буде.

Під головуванням Президента відбулася нарада з військовим командуванням і керівниками правоохоронних органів Запорізької області.

Начальник Запорізької ОВА Юрій Малашко поінформував Володимира Зеленського про соціально-економічну ситуацію в регіоні та забезпечення потреб внутрішньо переміщених осіб.

Командувач ОУВ «Запоріжжя», генерал-майор Сергій Літвінов доповів про оперативну обстановку й готовність військових частин і підрозділів до виконання завдань за призначенням.

Володимир Зеленський також заслухав інформацію від керівництва Служби безпеки та Національної поліції в області.

У Запоріжжі Президент відвідав військовий госпіталь і вручив нагороди медикам і пораненим захисникам ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський, перебуваючи з робочою поїздкою в Запорізькій області, відвідав військовий госпіталь, де проходять лікування українські військовослужбовці, які зазнали поранень під час відбиття повномасштабного вторгнення Росії.

Президент поспілкувався з пораненими військовослужбовцями та вручив їм державні нагороди.

Президент України Володимир Зеленський:

Дякую вам за службу, бажаю швидкого одужання і всього найкращого.

Глава держави також ознайомився з роботою медичної установи, оглянув приймальне та хірургічне відділення. Володимир Зеленський зустрівся з військовими медиками, які працюють у цьому госпіталі.

Президент України Володимир Зеленський:

Ви ті, хто береже життя. Хочу подякувати вам від нас усіх, від себе особисто за вашу дуже важливу й потужну працю.

Глава держави наголосив, що лікарі повертають бійців у стрій, але, найголовніше, – повертають до життя, до рідних і близьких.

Президент України Володимир Зеленський:

Усі ці дні, місяці ми разом з вами йдемо до перемоги. Ви теж наші герої. І я вам бажаю цієї перемоги.

Володимир Зеленський вручив медичним працівникам державні нагороди.

Президент ознайомився з перебігом ліквідації наслідків російського удару по Запоріжжю 22 березня ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки до Запорізької області Президент України Володимир Зеленський оглянув будинки в Запоріжжі, які були пошкоджені внаслідок російських обстрілів із реактивної системи залпового вогню 22 березня поточного року.

Начальник Запорізької обласної військової адміністрації Юрій Малашко й начальник Головного управління Національної поліції в області Артем Кисько доповіли Президенту про обставини ворожої терористичної атаки та ліквідацію наслідків.

В результаті влучання боеприпасу в один із дев'ятиповерхових житлових будинків було пошкоджено тримальні конструкції одного з

під'їздів. Обвалу конструкцій верхніх поверхів цієї частини будівлі не сталося, але залишається велика ймовірність цього. Тому необхідний демонтаж цієї частини будівлі з використанням спеціальної техніки.

Постраждалим мешканцям було надано необхідну медичну допомогу. На місці розгорнули мобільний госпіталь.

Було забезпечено тимчасове житло тим, хто цього потребує. Адже у двох найбільш пошкоджених будинках десятки квартир непридатні для проживання.

На місці трагедії розгорнуто пункти підтримки та мобільний ЦНАП, де люди можуть отримати всі необхідні консультації та оформити матеріальну допомогу.

Глава держави зустрівся з гендиректором МАГАТЕ на території ДніпроГЕС ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський у межах робочої поїздки до Запорізької області провів зустріч із генеральним директором Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Рафаелем Гроссі.

Зустріч відбулася на території Дніпровської гідроелектростанції (ДніпроГЕС). Володимир Зеленський і Рафаель Гроссі ознайомилися з наслідками російських ракетних ударів по цьому об'єкту критичної інфраструктури, будівлі та енергетичне обладнання якого зазнали значних руйнувань.

Президент і Генеральний директор МАГАТЕ були поінформовані про заходи, що вживаються для захисту ДніпроГЕС на випадок нових атак російського агресора, а також про перебіг аварійно-відновлювальних робіт на об'єкті.

Співрозмовники докладно обговорили ситуацію на Запорізькій АЕС. Глава держави подякував генеральному директору МАГАТЕ за підтримку в питаннях, пов'язаних із гарантуванням безпеки об'єктів ядерної енергетики в Україні.

Президент України Володимир Зеленський:

Ваша роль у забезпеченні енергетичної безпеки України сьогодні є надзвичайно важливою.

Глава держави привернув увагу очільника агентства до постійного тиску, якого зазнає персонал Запорізької атомної станції від російських окупантів. Він окремо акцентував на насильницькій паспортизації українських працівників з боку російських окупаційних сил, а також недотриманні ними правил безпеки на ЗАЕС та протиправному втручанні в технологічний процес функціонування станції.

Президент наголосив на важливості забезпечення постійної присутності представників МАГАТЕ на тимчасово окупованій Запорізькій АЕС і зазначив, що це важливо для гарантування ядерної безпеки.

Володимир Зеленський високо оцінив готовність Рафаеля Гроссі особисто очолити ротаційну групу експертів на ЗАЕС.

При цьому Президент заявив про першочергову важливість звільнення станції від окупантів та відновлення повного контролю української сторони над об'єктом.

Президент України Володимир Зеленський:

Без негайного виведення російських військ і персоналу із ЗАЕС та прилеглих територій будь-які ініціативи з відновлення ядерної безпеки та захищеності приречені на невдачу.

На Дніпропетровщині Володимир Зеленський відвідав Нікопольський район, який постійно зазнає ворожих обстрілів (Президент України Володимир Зеленський).

Під час робочої поїздки до Дніпропетровської області Президент України Володимир Зеленський відвідав місто Нікополь, яке постійно обстрілюють російські окупанти.

Глава держави ознайомився із ситуацією в Нікопольському районі, наслідками терористичних ударів ворога по Нікополю, Марганцю та інших населених пунктах регіону.

Володимира Зеленського поінформували про перебіг відновлення пошкоджених об'єктів цивільної інфраструктури та посилення їх захисту від можливих нових атак.

Президентові доповіли, що майже 5 тисяч будівель у районі зазнали руйнувань, серед них медичні й освітні заклади.

Постраждалим громадянам надають необхідну допомогу.

Було відзначено дієву взаємодію обласної військової адміністрації з органами місцевого самоврядування, ефективну роботу правоохоронних органів.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Щойно провів засідання Ставки – вперше на виїзді, у Дніпрі. Саме тут, у стратегічному місті центру нашої країни, після відвідання Марганця й Нікополя, Запоріжжя, передових позицій наших воїнів у Запорізькій області.

Командувачі оперативних напрямків доповіли про фактичну ситуацію. Генерал Сирський, генерал Тарнавський – вони були особисто. Ті, хто очолює оборону на Донеччині, на найбільш гарячих напрямках. Були й онлайн-доповіді командувачів ОСУВ, що прикривають південь і північ. Була доповідь Головкама та інших.

До речі, хочу подякувати бійцям нашої розвідки за потужну роботу сьогодні в Бахмуті. Підрозділ «Кракен», як завжди, на висоті. Молодці, хлопці!

Обговорили на Ставці загальну ситуацію у прифронтових районах, укріплення й захист наших рубежів по всій протяжності фронту – від Херсонщини до Харківщини.

Кожен командувач розуміє, що ворог повинен відповідати за кожен удар по наших містах і селах, по наших людях. За Слов'янськ, за Костянтинівку і Дружківку, за Авдіївку й Торецьк, за увесь біль українців – і не лише за час повномасштабної війни, а й за час від 14-го року.

Дніпро є нашою фортецею вже понад дев'ять років, увесь цей час підтримує фронт і бійців. Саме тут, у Дніпрі, ще від 14-го року тисячам наших воїнів врятували здоров'я після поранень. Дніпро концентрував роботу волонтерів – від перших тижнів агресії в 14-му році.

Я дякую тобі, Дніпро, дякую кожному й кожній тут, у місті, хто допомагає Україні стояти, стояти міцно й бити окупанта.

Сьогодні в Запоріжжі був на місці влучання російських ракет по житлових будинках. (...).

Звичайно, і за цей удар Росія відповідатиме. Саме для цього ми по максимуму співпрацюємо з міжнародною юстицією, мобілізуємо світ для створення спецтрибуналу щодо агресії Росії. Все це буде. Вироки терористам будуть.

Звичайно, допомагаємо тим, хто втратив житло від цього й подібних ударів. Місцева влада й партнери мають ресурс для того, щоб надати людям першочергову допомогу. І я дякую всім, хто швидко й без зайвої бюрократії реалізовує відповідні програми.

Боляче було дивитися на те, що Росія зробила з нашим Марганцем, із нашим Нікополем. Але наші воїни, кожен і кожна, хто зараз на передових позиціях, кого ми сьогодні відвідали на Запоріжжі, точно знають, що їм потрібно, щоб відтіснити ворога з нашої землі. І це буде.

Відвідав сьогодні наших бійців у шпиталі, де вони відновлюються після поранень. Дякую кожному лікарю, кожній медичній сестричці, усім волонтерам, які допомагають рятувати бійців.

(...). Уже готуємося до важливої міжнародної події, яка відбудеться цього тижня за ініціативою Президента Байдена та Сполучених Штатів. Саміт за демократію. Україна братиме участь. Наша позиція на підтримку свободи прозвучить, як завжди, міцно. (...).

Президент узяв участь у заходах з нагоди річниці героїчної оборони Охтирки ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки в Сумську область Президент України Володимир Зеленський узяв участь у заходах з нагоди річниці героїчної оборони міста Охтирки від російських загарбників.

Президент України Володимир Зеленський:

На Сумщині, у нашій Охтирці, ми вшановуємо справжню козацьку хоробрість і незламність наших людей, наших героїв, усіх українців та українок. Тих, хто бився тут за своє місто, за свою землю й тим самим – за всю нашу державу. Тих, хто знищував російські колони тут і тим самим ламав увесь ворожий задум проти України й українського народу.

Президент зазначив, що Охтирка пережила важкі втрати й жорстокі ворожі удари, коли російські загарбники били з авіації по житлових кварталах, обстрілювали з реактивної артилерії дитячий садок та іншу цивільну інфраструктуру, коли забирали життя людей.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять усіх, хто віддав життя за незалежність України. Зокрема були поіменно згадані військовослужбовці та цивільні, що загинули під час оборони Охирки.(...).

Президент України Володимир Зеленський:

Для мене велика честь – вручити сьогодні Охтирці почесну відзнаку міста-героя, міста-захисника, міста-переможця.

Відзнаку з рук Президента отримали міський голова Павло Кузьменко, голова ВЦА та міський комендант.

Як наголосив Глава держави, у Сумській області, неподалік Охирки, проходить державний кордон України, якого жодному тирану не стерти.

Президент України Володимир Зеленський:

Українці житимуть тут, на своїй землі, у своїх містах і селах, які ми маємо відновити після війни. І я впевнений, це обов'язково буде.

Він також акцентував, що Україна ніколи не пробачить тих злочинів, які скоїла Росія на українській землі.

Президент України Володимир Зеленський:

Справедливість для нас сьогодні – головне, тому ми не пробачимо того, що було зроблено проти українців, проти України. Притягнемо до відповідальності всіх убивць із Російської Федерації, терористів і саму державу-агресора. І жодної рани, завданої цією війною, ми не залишимо на тілі нашої держави. Відбудуємо абсолютно все зруйноване. І зробимо все, щоб усі ці міста й села відродилися.

Володимир Зеленський узяв участь у церемонії вручення державних нагород учасникам оборони міста Охирки. (...).

На Сумщині Володимир Зеленський узяв участь у заходах з нагоди річниці визволення Тростянця від російських загарбників ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перебуваючи у Сумській області, Президент України Володимир Зеленський узяв участь у заходах з нагоди річниці визволення міста Тростянця від російських окупантів.

Глава держави зазначив, що цими днями Україна відзначає річницю звільнення від російських загарбників міст і громад північних регіонів: Сумщини, Чернігівщини та Київщини.

Володимир Зеленський наголосив, що ці дати – не лише про події, які стали сторінками героїчної історії громад, а насамперед – про характер українців, який перемаже в цій війні.

Президент України Володимир Зеленський:

Український характер – це характер людей, які не сприймають агресії, які не віддають свого. Це характер свободи, яка відчувається від народження

й не забувається до останнього подиху, до кінця життя. Це характер сміливості, яка дозволяє вбити навіть такого ворога, якого боявся весь світ. Український характер проявився повною мірою, коли Росія пішла тотальною війною проти нас усіх, проти держави Україна, проти нашого народу, нашої свободи.

За його словами, українці билися й б'ються у складі сил оборони й безпеки за свободу, за визволення таких міст, як Тростянець, як міста Сумщини, Київщини, Чернігівщини.

Президент України Володимир Зеленський:

Наші люди довели, що це окупант зазнаватиме поразок від нас, від нашого духу, від нашого українського характеру. Це довели наші люди, наші воїни. Довели ті, хто допомагав наводити вогонь нашим Збройним Силам, нашій армії, допомагав нашій розвідці захищати нашу державу.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять тих, хто загинув, захищаючи свободу України. Були оголошені прізвиська офіційно встановлених військових і цивільних, які загинули під час визволення Тростянця.

Президент також вручив державні нагороди захисникам міста. (...).

Володимир Зеленський також ознайомився з проектами відбудови залізничного вокзалу Тростянця та привокзальної площі.

На Сумщині Президент перевіряв готовність прикордонних підрозділів до дій із захисту державного кордону ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки на Сумщину Президент України Володимир Зеленський перевіряв виконання завдань підрозділами Державної прикордонної служби України на державному кордоні з країною-агресором – Російською Федерацією.

Володимир Зеленський також заслухав доповідь щодо порядку оборони та захисту кордону України в межах ділянки відповідальності Сумського прикордонного загону.

Було зазначено, що Росія активізувала обстріли українського прикордоння зі своєї території, найбільше останнім часом потерпає Білопільська територіальна громада.

Прикордонники поінформували Президента про комплекс заходів, яких вживають у тісній взаємодії з іншими складовими сил оборони України на цьому напрямку, щоб мати всі можливості протидіяти ворогу.

Глава держави провів координаційну нараду щодо безпекової ситуації та облаштування й охорони державного кордону на Сумщині ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У Сумах під головуванням Президента України Володимира Зеленського відбулася координаційна нарада з керівниками збройних

формувань і правоохоронних органів з питань облаштування та охорони державного кордону й безпекової ситуації в Сумській області.

Командувач оперативно-тактичного угруповання «Суми» Василь Осипчук і командувач оперативного угруповання військ «Чернігів» Дмитро Красильников поінформували Главу держави про актуальну ситуацію в Сумській області в операційних зонах відповідних угруповань.

За словами Василя Осипчука, оперативна обстановка в зоні відповідальності ОТУ «Суми» стабільна та контрольована.

Голова Державної прикордонної служби України Сергій Дейнеко доповів про заходи щодо посилення захисту українсько-російської ділянки державного кордону.

Президент також заслухав інформацію від т. в. о. начальника Сумської обласної військової адміністрації Тараса Савченка про заходи з улаштування фортифікаційних та оборонних споруд на ділянці державного кордону та інших оборонних рубежах Сумщини.

Окрему увагу було приділено питанню забезпечення захисту цивільного населення у прикордонні Сумської області.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Повернувся з нашої Сумщини. Сьогодні був в Охтирці, у Тростянці, у Сумах, на позиціях наших прикордонників.

Враження – особливі. Регіон – поруч із ворогом. Загроза – постійна. Обстріли нашого прикордоння постійні. Але життя, наші люди очевидно сильніші за будь-які страхи.

Відновлення триває, бізнес поступово повертається, люди відбудовують життя.

Мав честь передати Охтирці спеціальну відзнаку міста-героя. Міста, яке своїм опором допомогло врятувати Східну й Центральну Україну.

Привітав Тростянець із річницею звільнення від окупанта.

Провів нараду з представниками місцевої влади й Сумщини, і Чернігівщини. Є питання, які потребують розв'язання. Будуть розв'язані.

Провів нараду з командувачами, які відповідають безпосередньо за захист Сумщини й Чернігівщини. Особлива розмова – з головою прикордонної служби. Про захист Сумщини та інших наших областей, про посилення прикордонників, які разом з усіма силами оборони воюють на передовій.

До речі, хочу сьогодні відзначити наших воїнів Луганського, Краматорського та Донецького прикордонних загонів, які результативно нищать ворога на Бахмутському, на Лиманському, на Авдіївському напрямках. Дякую вам, хлопці! Дякую окремо мінометним розрахункам і аеророзвідці наших прикордонних підрозділів на донецьких напрямках. Молодці, воїни!

Звичайно, дякую Сумському прикордонному загону. Саме їх сьогодні відвідав, мав честь поспілкуватися, підтримати. Міцні позиції по всьому кордону з державою-терористом – це наслідок міцності конкретних наших людей, які готові будь-якої миті захищати кордон. (...).

Знаменитий британський мандрівник Беар Гріллз як амбасадор United24 просуватиме напрям «Відбудова України» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відомий британський мандрівник Беар Гріллз приєднався до фандрейзингової платформи Президента України Володимира Зеленського United24 і просуватиме напрям «Відбудова України». Він став першим британським амбасадором платформи.

У грудні 2022 року мандрівник разом зі знімальною групою відвідав Україну. Результатом цього візиту став фільм «Зона бойових дій: Беар Гріллз зустрічається з Президентом Зеленським», який 28 березня вийшов у прокат у Великій Британії та США. Наступного дня стало відомо, що мандрівник долучається до United24.

Президент України Володимир Зеленський:

Через рік протистояння російському вторгненню підтримка таких людей, як Беар Гріллз, дуже важлива. Разом з іншими амбасадорами United24 він допоможе поширювати правду про війну та об'єднувати світ довкола підтримки України.

Британський мандрівник Беар Гріллз:

Я дуже пишаюся тим, що підтримую United24 і народ України. Ви продемонстрували таку мужність і рішучість перед лицем труднощів і стали міжнародним символом стійкості та непокори. Мені не терпиться почати допомагати United24 та створювати краще майбутнє для всіх.

Беар Гріллз – найвигадливіший мандрівник сучасності, який у 23 роки став наймолодшим британцем, котрий підкорив Еверест. Він також відомий як телеведучий, письменник та автор декількох світових рекордів.

Мандрівник підтримує Україну з перших днів повномасштабної війни. Його освітня компанія BecomingX у партнерстві з Amazon та Accenture розробляє навчальну платформу BecomingX Ukraine для українців.

Президент України виступив на пленарному засіданні другого Саміту за демократію під головуванням Президента США ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Пане Президенте Байден, дякую за цей саміт, за ще один крок у консолідації світу на захист свободи.

(...). Україна знає, що таке воювати за демократію просто зараз, і нехай наш досвід збереження свободи в час тотальної війни допоможе захисту вільного світу. Кожного з ваших народів!

Коли ви бачите спалені російською агресією українські міста і коли ви бачите хоробрих українських воїнів, які зупиняють рух агресії нашою землею, зауважте, що ви насправді бачите. Це вирішується доля не лише України, це вирішується доля всіх, хто звик жити вільно.

Російські пропагандисти та спільники брешуть, що нібито «Захід воює проти Росії на території України». Варто зрозуміти, що відбувається насправді.

Це Україну тиранічна Росія здатна дістати своїми закривавленими руками – ракетами й артилерією, бомбами й танками. Але її амбіція не закінчується там, куди дістають її руки.

Росія давно воює з вами всіма – з демократіями світу. Воює дезінформацією, втручанням у вибори, шпигунством, експортом корупції, кіберзлочинністю, намаганням спровокувати енергетичну кризу й цінові вибухи на ринках, які вдарять по ваших людях божевільними рахунками за електрику чи бензин. Погляньте: Кремль намагається зробити зброєю вже навіть продовольство! Блокує море, щоб на глобальному продовольчому ринку утворювався дефіцит.

Чому це відбувається? Це війна, пані та панове. Війна саме проти свободи й демократії.

Кожен ворог свободи діє однаково. Я підкреслю: вони діють.

(...). Демократія повинна вміти діяти, причому діяти на випередження. Демократія має навчитися бути безкомпромісною щодо зла. Хоч сенс демократії передбачає пошук компромісу, це працює лише для внутрішньої свободи в тій чи іншій країні.

Варто позбутись ілюзії, що компроміс зі злом може щось дати свободі. Вороги демократії мають програвати, і лише це може бути основою справжньої безпеки для демократії. Візьміть цю українську рішучість!

Українська демократія навіть в умовах тотальної війни проти нашого народу підтримує абсолютну внутрішню єдність. Перемоги – це наша національна мета. Але що означає – перемоги? Зберегти свободу, зберегти гідність, зберегти нашу землю.

У чому ж стратегія вільного світу щодо тоталітарної Росії, яка шукає, як наплодити собі якомога більше тоталітарних спільників у світі? Чи є така чітка стратегія? Я скажу, якою вона має бути.

Зло має програти війну. Програє зараз – знатиме, що програватиме завжди й усюди.

Перше. Не варто думати, як зберегти обличчя Путіну, щоб нібито зменшити витрати на боротьбу з ним. Варто думати, як зберегти повагу до демократії в тих країнах, де свобода ще має перемоги.

Друге. Коли спалахує пожежа, вогнеборці не можуть чекати місяцями, поки їм нададуть пожежні машини, чи погоджуватися, що пожежні рукави мають бути обов'язково для коротких дистанцій. Так само це працює й на війні. Що більше обмежень для тих, хто захищається, то більше втрат і

руйнувань, бо полум'я агресії не знає обмежень. Ось чому захист демократії повинен мати всю зброю, яка надійно гарантуватиме поразку агресора.

Третє. Росіяни повинні робити внесок у захист світу від Кремля, чий безкарності вони потурали. Треба шукати, заморожувати й спрямовувати на відновлення не лише окремі активи держави-агресора й окремих пов'язаних осіб, а всі активи Росії та російських багатіїв, які обмінювали мовчання на збільшення своїх статків. Вони повинні мати мотив, щоб діяти на захист свободи. І щоб швидше скінчилася ця агресія й терористичне правління Кремля.

(...). Коли наші бійці відбивають штурми під Бахмутом, вони не можуть чекати тижнями, перш ніж зробити артилерійський постріл у відповідь на ворожі дії. Вогонь має бути миттєвим і таким, що знешкоджує загрозу. Такими ж швидкими мають бути й усі наші з вами рішення.

Але чомусь санкції проти Росії значно повільніші, ніж агресія Росії. Глобальний тиск на російську еліту слабший, ніж її мотив терпіти Кремль. Підтримка українських воїнів в окопах менш далекобійна, ніж зброя терористів, що діють проти нас. Та й ваша власна готовність боронити свої демократії менш рішуча, ніж наміри тих, хто хоче світової війни проти демократії. (...).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Говорив сьогодні з Джорджею Мелоні, головою італійського уряду. Подякував їй за принциповість, за рішучість, за справжню європейську силу, яка відчувається в її словах та діях на захист свободи.

Ми обговорили як двосторонні відносини, так і загальну ситуацію в нашому захисті від російської агресії. Я поінформував про ситуацію на полі бою, про наші потреби. Уже найближчими місяцями можемо бути активніші на передовій. І зробимо все, щоб підтримка наших кроків світом була максимально дієвою.

Бахмут. Сьогодні є за що подякувати нашим бійцям, які б'ються на Бахмутському напрямку. Б'ються стійко, результативно.

Я дякую кожному й кожній, хто робить усе, щоб втрати ворога там зростали! А особлива подяка воїнам нашої 57-ї окремої мотопіхотної бригади імені Костя Гордієнка, 77-ї окремої аеромобільної бригади та славетній 93-й окремій механізованій бригаді «Холодний Яр». Молодці, хлопці!

(...). Плюс сьогодні ще й зроблений крок на зміцнення духовної незалежності нашої держави, на захист нашого суспільства від старих і цинічних московських маніпуляцій релігією.

Україна – це територія найбільшої релігійної свободи у нашій частині Європи. Так – від 91-го року. Так буде завжди. (...).

Президента України виступив зі зверненням до Національної ради Австрії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Передусім хочу подякувати трьом вашим містам, лікарням трьох ваших міст – Відня, Лінца і Граца.

У клініках саме цих міст рятували наших людей, дітей і дорослих, із міста Бровари Київської області, які зазнали страшних опіків унаслідок катастрофи гвинтокрила, що сталася в січні цього року.

Я дякую всім, хто допоміг тоді українцям!

Це був важливий прояв підтримки, коли ваш канцлер, пан Негаммер, і Федеральний уряд Австрії запропонували таку допомогу. Ми в Україні цінуємо кожне життя й уміємо бути вдячними тим, хто допомагає нам рятувати людей.

(...). Сьогодні вже 400-й день війни, через яку доводиться проходити нашій державі. Тотальної війни Росії проти наших людей і проти всього того, що взагалі робить людей людьми.

Щодня, на жаль, щодня ми втрачаємо в цій війні наших людей.

Тих, хто віддає в боях проти окупанта свої життя за свободу України й усіх народів, чию землю й потенціал Росія хоче забрати у склад своєї імперії. Втрачаємо людей від терористичних обстрілів і бомбардувань, які російська армія проводить навіть там, звідки російські солдати були змушені втекти під тиском наших захисників і захисниць. Втрачаємо життя і здоров'я наших людей від вибухів мін і снарядів, що їх залишили російські терористи. Втрачаємо й через те, зокрема, що в деяких частинах нашої країни в умовах такої страшної війни наразі просто неможливо надати медичну допомогу вчасно й повністю.

Я наведу вам лише один приклад. Просто уявіть, що він означає і як багато таких масштабних небезпек, принесених війною. 174 тисячі квадратних кілометрів території України забруднені мінами, які заклав окупант, і російськими снарядами різних типів, що не розірвалися.

Ця забруднена площа – як дві території Австрії. Це сотні тисяч протипіхотних і протитанкових мін, ракет від реактивної артилерії, авіаційних бомб, мінометних снарядів, які, не розірвавшись, застрягли в полях, у залишках будинків. І навіть розтяжок із гранатами, які окупанти спеціально залишили саме проти цивільних, звичайних людей у будинках і машинах, на узбіччі доріг, у садах і парках, на городах...

(...). І все це – частини автопортрета Росії сьогодні, який вона створює своєю агресією, своєю божевільною війною.

Шановні лідери Австрії!

Дорогий австрійський народі!

Будь ласка, пам'ятайте: коли ми звертаємося по підтримку для України, ми звертаємося заради порятунку життів.

Україна ніколи не хотіла й не брала чужого. Нас не цікавить чужа земля. Ми не хочемо втручатися в життя інших народів. Українці ніколи не

прагнули того, щоб через наших солдатів хтось десь на землі страждав і тим паче гинув.

Ми прагнемо безпеки, спокою, свободи, щастя для своїх дітей у своєму українському домі. Ми прагнемо того, щоб міжнародні договори, конвенції, якими гарантується безпека народів і суверенітет держав, працювали. Хіба це велике прагнення? Хіба це те, що можна просто відкинути?

Ще восени минулого року я запропонував нашу формулу миру. Це конкретні десять пунктів. Цілком реалістичних пунктів, які здатні повернути повну силу Статуту ООН, іншим базовим міжнародним документам і зупинити цю божевільну агресію, забезпечивши звільнення України від російського зла й порятунок наших людей від того, що роблять окупанти.

І, до речі, гуманітарне розмінування – це один з елементів нашої формули миру.

Але що світ почув і побачив від Росії у відповідь на формулу миру? Чергові порції брехні, чергові відмовки, чергові прояви зла.

І я вдячний вам, Австріє, за те, що вашою відповіддю стала ще більша підтримка українського народу, нашої держави, міжнародного права.

За цей рік війни кілька делегацій австрійського уряду та депутатів вашої Національної ради були в Україні. Я був радий продуктивним зустрічам із Федеральним канцлером Австрії паном Негаммером та з вами, пане Федеральний президенте, коли ви нещодавно відвідували Київ.

Запрошую й вас, пане Президенте Національної ради, та інших шановних представників і представниць австрійського парламенту відвідати так само нашу країну, поспілкуватися з нашими людьми й на власні очі побачити на деокупованій території чи у прифронтових районах, що таке Росія сьогодні, що вона несе Україні й світу.

(...). Я дякую вам, Австріє, за гуманітарну підтримку для України. Окремо вдячний кожному австрійцю, який взяв участь в акції «Сусід у скруті» (Nachbar in Not). Ми це дуже цінуємо.

Я дякую за допомогу в захисті нашої енергетики від російських терористичних ракетних ударів. Я дякую за підтримку наших зусиль у розмінуванні нашої землі та в лікуванні й реабілітації наших людей після всього того, що є проявами та наслідками російської агресії.

І я дуже чекаю того моменту, того щасливого дня, коли зможу подякувати вам, Австріє, і за допомогу у відновленні миру на нашій землі.

І я впевнений, що Україна переможе в цій війні. Я впевнений, що міжнародне право знову запрацює. Я впевнений, що українська формула миру допоможе світу захиститись і від інших подібних агресій. І впевнений, що попри все ми збережемо нашу людяність, нашу цивілізованість, нашу моральність і нашу віру в те, що зло завжди програватиме. (...).

Президент України провів зустріч із делегацією німецького концерну Rheinmetall ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із делегацією німецького оборонно-промислового концерну Rheinmetall AG на чолі з головою правління Арміном Паппергером.

Вітаючи делегацію, Глава держави висловив подяку провідній оборонній компанії ФРН, а також усьому народу Німеччини за всебічну допомогу й підтримку України в боротьбі проти російської агресії, що триває.

Президент України Володимир Зеленський:

Цінуємо цю важливу допомогу в нашій боротьбі за свободу та демократичні цінності.

Під час перемовин було детально обговорено поточний стан співпраці з концерном та перспективи її розвитку.

Президент акцентував на необхідності подальшого поглиблення та інтенсифікації партнерства з метою забезпечення як нагальних потреб сил оборони України, так і для суттєвого посилення обороноздатності нашої держави в перспективі.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Чотириста днів... Чотириста днів нашої оборони від повномасштабної агресії.

Це колосальний шлях, який ми пройшли. Всі разом – кожен і кожна, хто боровся й бореться за Україну. Хто дбав і дбає про державу й українців. Хто допомагав і допомагає нашій логістиці. Хто зміцнював і зміцнює українську стійкість.

Україна пройшла найстрашніші дні того лютого. Витримали й цю зиму. Колосальні зусилля за цими словами...

Ми пройшли минулу весну, що змінила перебіг цієї війни на користь нашої оборони.

Минулого літа й восени ми довели, що весняне звільнення наших північних областей не було випадковістю. Битва за Київ, Чернігів, за Сумщину... Повернення районів нашої Харківщини, повернення Херсона, оборона Бахмута й Донбасу загалом – це героїзм українців, який світові не забути.

Ми готуємо наші наступні кроки, наші активні дії. Ми готуємо наближення нашої перемоги.

У чому сила України? Якщо наміри твої – добрі, увесь світ буде на твоєму боці, тобі допомагатиме.

Сьогодні, у чотирьохсотий день спротиву, повномасштабного спротиву, я хочу подякувати всім у світі, хто з Україною. Хто поділяє наше тлумачення свободи. Хто підтримує наше прагнення до справедливості. Хто має таку ж міцну впевненість, яку маємо ми, українці... впевненість, що світ

повинен базуватися на правилах, на цивілізованих правилах – на правилах людяності, поваги й миру. Ось чому Україна переможе.

Бо свобода й справедливість, людяність і повага, заслужений народом мир мають перемогти.

Я дякую всім нашим солдатам і матросам, усім нашим сержантам і старшинам, усім нашим офіцерам і генералам. Я дякую кожному й кожній, хто тримає цей фронт – фронт захисту найкращого, що є у людства. Фронт захисту найкращого, що є у нас із вами, – нашої України.

Єдиної, незламної й назавжди вільної.

Я дякую всім, хто зараз у бою! Дякую кожному й кожній, хто б'ється так, щоб захистити і себе, і тих побратимів, які на сусідніх позиціях!

(...). Україна переможе на фронті. Україна переможе у відбудові. Україна переможе у поверненні справедливості.

Жодного сліду Росії на нашій землі не залишимо. І жодного ворога непокараним також не залишимо. Готуємо новини щодо цього. (...).

Про присвоєння С. Яндутьському звання Герой України: Указ Президента України №186/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народу постановляю:

Присвоїти звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» ЯНДУЛЬСЬКОМУ Сергію Юрійовичу – підполковнику. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №190/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1).

Президент і глави іноземних держав та урядів ушанували пам'ять жителів Бучі, які загинули під час російської окупації ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У річницю звільнення Бучі (Київська область) від російських загарбників Президент України Володимир Зеленський узяв участь у вшануванні пам'яті жителів міста, убитих під час російської окупації.

Церемонія відбулася біля церкви Святого апостола Андрія Первозванного та всіх святих у Бучі.

Разом із Главою Української держави пам'ять загиблих ушанували: Президент Республіки Молдова Мая Санду, Прем'єр-міністр Словацької Республіки Едуард Хегер, Прем'єр-міністр Словенії Роберт Голоб, Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович, а також Голова Верховної Ради Руслан

Стефанчук, Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, керівник Офісу Президента Андрій Єрмак.

Присутні встановили лампадки до пам'ятного хреста на місці поховань мирних жителів Бучі, убитих російськими окупантами.

Під час церемонії прозвучали імена 77 ідентифікованих осіб, які були поховані у братській могилі біля храму, а також 11 військовослужбовців, полеглих у боях за Бучу.

Президент України взяв участь у піднятті Державного прапора на відновленому флагштоку в Бучі, вручив почесну відзнаку міста-героя та державні нагороди ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У річницю звільнення Бучі від російських окупантів Президент Володимир Зеленський узяв участь у піднятті Державного прапора України на відновленому флагштоку Меморіалу пам'яті захисників Бучанської міської територіальної громади, вручив почесну відзнаку міста – героя України та державні нагороди.

Флагшток розташований на площі на перехресті дороги з Бучі до смт Ворзель. На цьому місці третього березня 2022 року відбувся великий бій: підрозділи Збройних Сил України та добровольці зупинили колону російської бронетехніки, яка рухалася з боку Бородянки та Ворзеля. Маючи легке озброєння, добровольці майже добу тримали кругову оборону проти сил росіян, що кількісно переважали.

Раніше на цій площі розташовувався найбільший у регіоні прапор України, який ворог знищив під час окупації. Тепер цей прапор відновили й урочисто підняли в присутності Президента та високих гостей.

У заході взяли участь: Президент Республіки Молдова Мая Санду, Прем'єр-міністр Словачької Республіки Едуард Хегер, Прем'єр-міністр Словенії Роберт Голоб, Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович, Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук, Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, керівник Офісу Президента Андрій Єрмак.

У присутності високих іноземних гостей Глава держави вручив почесну відзнаку «Місто – герой України» міському голові Бучі Анатолію Федоруку.

Президент України Володимир Зеленський:

Сьогодні для мене честь вручити Бучі – місту героїв – почесну відзнаку, що символізує силу цього міста, символізує складний шлях, пройдений українцями.

Президент також вручив військовослужбовцям державні нагороди.

Зокрема, орден «Золота Зірка» передано Герою України підполковнику Сергію Яндульському, який виконує бойові завдання з відсічі збройній агресії РФ з березня 2022 року. Підполковник неодноразово діяв під щільними обстрілами противника. Групи під його керівництвом знищували велику кількість військової техніки й живої сили ворога.

У червні 2022 року на Луганщині під ворожим обстрілом Сергій Яндульський особисто доправив у безпечне місце та надав першу допомогу пораненому старшому солдату, урятувавши йому життя. Наприкінці вересня, перебуваючи на передових позиціях у Донецькій області, підполковник потрапив під ворожий обстріл і зазнав вогнепального поранення плеча й лівого стегна, але зміг організувати вогонь у відповідь, у результаті чого було знищено солдатів і техніку окупанта.

Глава держави вручив орден «Золота Зірка» дружині командира танка, старшого сержанта Сергія Васіча, якого було удостоєно звання Героя України посмертно. Під час оборони Київщини в районі смт Макарів 8 березня 2022 року його бойова машина разом із двома іншими танками вступила в бій з переважальними силами противника. Танк Сергія Васіча з першого прострілу уразив головну бойову машину ворога та, майстерно маневруючи, зайшов у фланг противника й відкрив вогонь, завдаючи втрат живій силі окупанта. Загалом три українські танки знищили шість одиниць ворожої техніки та значну кількість особового складу. Проте машина Сергія Васіча була уражена протитанковою керованою ракетною окупанта. Разом із командиром загинули два члени його екіпажу.

З рук Володимира Зеленського «Золоту Зірку» отримали рідні танкіста, солдата Костянтина Мрочка, який також загинув у бою в районі смт Макарів 8 березня та був удостоєний звання Героя України посмертно. Свого часу Костянтин Мрочко брав участь у боях за Мар'їнку, Маріуполь, Дебальцеве та Іловайськ, воював у складі екіпажу під командуванням молодшого сержанта Миколи Тишика. Після початку вторгнення Російської Федерації в Україну він повернувся з-за кордону й добровільно вступив до 14-ї окремої механізованої бригади імені князя Романа Великого.

Крім того, Президент вручив військовослужбовцям ордени Богдана Хмельницького III ступеня, «За мужність» III ступеня, ордени Данила Галицького та медалі «За військову службу Україні», «Захиснику Вітчизни», «За бездоганну службу» III ступеня.

Серед нагороджених – військові ЗСУ, Головного управління розвідки Міністерства оборони, Національної гвардії, Національної поліції, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Служби безпеки.

Також Глава держави та іноземні гості відвідали вулицю Вокзальну у Бучі. На цій вулиці 27 лютого 2022 року ЗСУ зупинили та знищили колону російських військ, що рухалася до Києва з боку Гостомеля. Під час бойових дій постраждали 215 будівель, тобто кожен третій будинок на вулиці. Президент разом з іноземними лідерами ознайомився з ходом відновлення пошкоджених житлових будинків.

Володимир Зеленський також поспілкувався з мешканцем одного з будинків – 85-річним Григорієм Замогильним, який залишався в своїй оселі під час бойових дій та окупації Бучі.

Людство має пам'ятати кожне українське місто, героїзм і стійкість яких дають майбутнє всім, хто цінує життя – Президент із нагоди річниці деокупації Бучі ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський, Президент Республіки Молдова Мая Санду, Прем'єр-міністр Словацької Республіки Едуард Хегер, Прем'єр-міністр Словенії Роберт Голоб та Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович узяли участь у заходах з нагоди річниці звільнення від російських загарбників міста Бучі Київської області.

Президент України Володимир Зеленський:

Минув рік від того дня, коли відбулося вигнання російських окупантів із нашого міста Бучі. Міста, про яке тоді світ іще не знав. Міста, про яке відтоді світ уже не забуде. Ми не дамо забути. Людська порядність не дасть забути.

За його словами, на вулицях Бучі світ побачив те, що Кремль прагнув принести й на інші вулиці України, Європи та світу, які могли б захопити російські окупанти, якби їх не зупинили українські захисники.

На його переконання, Росія вбиває, катує, тероризує, бо прагне знищити людську гідність, щоб людина на території, яку контролює Кремль, була лише пилом під ногами тих, хто утримує владу.

Президент України Володимир Зеленський:

Так є в Росії сьогодні. І так ніколи не буде в Україні, в усій Європі, на землі кожного з народів, які захищають свободу разом із нами.

Він акцентував, що вже понад 400 днів український народ повністю сконцентрований на відбитті геноцидної повномасштабної агресії Росії. Україні допомагають друзі – народи, які також вірять у те, що життя людини є найвищою цінністю. (...).

Президент Молдови Мая Санду у виступі зазначила, що в ці дні ми вшановуємо пам'ять невинних жертв жорстокої російської навали на Україну та висловлюємо захоплення українськими захисниками, які її відбили.

Президент Молдови Мая Санду:

Ми разом з вами згадуємо жертв жорстоких вчинків російських військ щодо громадян України. Демократичні держави мають працювати разом, щоб було проведено розслідування, були покарані ті, хто вчинив ці жорстокі дії.

Мая Санду акцентувала, що Молдова підтримує Україну й робитиме це, доки всі українці не матимуть змоги повернутися до своїх безпечних домівок.

Президент Молдови Мая Санду:

Ми віримо в українську перемогу в цій битві за своє існування, за відновлення територіальної цілісності й закликаємо до правосуддя, без якого миру ніколи не буде.

Прем'єр-міністр Словенії наголосив: те, що російський агресор зробив у Бучі з мирними громадянами, не можна пробачити ніколи.

Прем'єр-міністр Словенії Роберт Голоб:

Саме тому ми разом із вами в цю важку хвилину й відчуваємо свій обов'язок допомогти вам у боротьбі за вашу свободу.

Він також висловився за необхідність притягнення до відповідальності всіх, хто скоював воєнні злочини в Україні.

Прем'єр-міністр Словенії Роберт Голоб:

Ця війна – неспровокована й непотрібна. Це нам усім нав'язали. Але тепер вона об'єднала нас, сьогодні всі ми – українці. Дозвольте мені згадати, що сьогодні ми пов'язані як ніколи. Разом з вами й ми – козацького роду. І разом з нами ви знову запануєте у своїй сторонці.

Прем'єр-міністр Хорватії у виступі зазначив, що вже вдруге відвідує Бучу та пам'ятає всі ті жорстокі речі, які скоїли російські загарбники всього лише за місяць окупації цього міста.

Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович:

Злочини, скоєні в Бучі, показали справжнє обличчя російської агресії.

Водночас, за його словами, українські громадяни, військовослужбовці та керівництво країни показали світові, що значить – боротися за свою свободу та спільні європейські цінності.

Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович:

Ви заслуговуєте на те, щоб Україна відновила свою територіальну цілісність і звільнила тимчасово окуповані території. Саме тому наша підтримка України – політична, гуманітарна, фінансова, військова – триватиме. За злочини, скоєні російськими окупантами, має бути покарання.

Прем'єр-міністр Словацької Республіки Едуард Хегер зі свого боку зазначив, що весь світ рік тому бачив жах злочинів, скоєних російською армією. Він наголосив на необхідності покарання тих, хто їх скоїв.

Прем'єр-міністр Словацької Республіки Едуард Хегер:

Україна заслуговує на те, щоб бути вільною демократичною державою, саме тому ви матимете нашу повну підтримку. Словаччина підтримуватиме Україну як на шляху до ЄС, так і у відвоюванні її територій.

Президент України провів зустріч із Прем'єр-міністром Словенії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Прем'єр-міністром Республіки Словенія Робертом Голобом, який прибув до нашої країни з візитом.

Президент України Володимир Зеленський:

Хочу подякувати вам за те, що знайшли час відвідати нас у такий важливий день – день деокупації Бучі. Також вдячний за всю ту допомогу, яку ви надали Україні для зміцнення на полі бою.

Володимир Зеленський окремо наголосив на важливості нещодавнього рішення уряду Словенії щодо виділення нового пакету військової допомоги Україні, що сприятиме пришвидшенню звільнення українських земель від загарбників.

У цьому контексті Президент поінформував Прем'єр-міністра Словенії про розвиток ситуації на фронті й наголосив, що продовження дієвої та активної оборонної підтримки України з боку всіх партнерів і союзників сьогодні є як ніколи важливим.

Глава держави відзначив готовність Словенії долучитися до подальших консолідованих кроків щодо імплементації української формули миру, спрямованої на досягнення сталого та справедливого миру в нашій країні.

Було предметно обговорено питання взаємодії між сторонами щодо відновлення та відбудови на звільнених територіях, яка вже розвивається в конкретних напрямках, зокрема в Житомирській та Харківській областях.

Президент України Володимир Зеленський:

Розраховуємо на подальше активне залучення Словенії до проектів відбудови України.

Президент і Прем'єр-міністр порушили питання європейської та євроатлантичної інтеграції нашої держави. Було наголошено на налаштованості України зробити все необхідне для ухвалення рішення про початок до кінця поточного року переговорів про вступ до ЄС та відзначено важливість підтримки Словенією нашої держави на цьому шляху.

Володимир Зеленський під час зустрічі також окремо подякував Словенії за тепле ставлення до українців, які були вимушені залишити свою батьківщину через російське вторгнення.

У межах зустрічі Президент України та Прем'єр-міністр Республіки Словенія підписали Спільну декларацію, що сприятиме посиленню співпраці між двома країнами.

Спільна декларація Президента України Володимира Зеленського та Прем'єр-міністра Республіки Словенія Роберта Голоба ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(з текстом декларації можна ознайомитися за наданим вище посиланням)

Володимир Зеленський зустрівся з Прем'єр-міністром Словаччини ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Прем'єр-міністром Словаччини Едуардом Хегером, який прибув із візитом до нашої країни для участі в Бучанському саміті.

Вітаючи очільника словацького уряду в Києві, Глава держави наголосив, що в Україні йому завжди раді.

Президент України Володимир Зеленський:

Від імені нашого народу дякую за підтримку, яку ви, ваш уряд та Президент Словаччини, а також звичайні люди надавали Україні впродовж такого складного та сповненого викликів року.

Під час зустрічі Володимир Зеленський і Едуард Хегер предметно обговорили питання протидії збройній агресії Росії проти України та

подальшої взаємодії Києва й Братислави як на двосторонньому рівні, так і на міжнародних майданчиках.

Президент України подякував за нещодавній вагомий пакет безпекової підтримки з боку Словаччини, який містив літаки МіГ-29 та засоби протиповітряної оборони.

Президент України Володимир Зеленський:

Посилення спроможностей наших захисників на фронті є для нас пріоритетом номер один.

Окрему увагу під час зустрічі було приділено реалізації української ініціативи щодо формули миру. Глава держави зазначив, що Україна працює з широким колом партнерів з метою підготовки глобального саміту миру. Було відзначено важливість повної підтримки з боку Словаччини формули миру Президента України та готовності долучитися до її реалізації.

Володимир Зеленський і Едуард Хегер обмінялися думками щодо актуальних питань європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Глава держави наголосив, що початок переговорів про вступ України до ЄС буде важливим сигналом підтримки для українського суспільства.

Президент України Володимир Зеленський:

Розраховуємо на активне сприяння з боку Словаччини на цьому шляху.

Співрозмовники торкнулися питання залучення Словаччини до відновлення та відбудови України. Володимир Зеленський зазначив, що нагальним викликом для нашої країни є якнайшвидше відновлення соціальної інфраструктури на деокупованих територіях.

Президент України Володимир Зеленський:

Відбудова садочків, шкіл і медичних закладів важлива для повернення громадян на звільнені території.

У цьому контексті Глава держави подякував Словаччині за наданий прихисток українцям, які були змушені шукати порятунку від війни.

Володимир Зеленський і Едуард Хегер також обговорили подальші заходи двостороннього діалогу на найближчий час.

Президент України провів переговори з Прем'єр-міністром Хорватії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів переговори з Прем'єр-міністром Республіки Хорватія Андреєм Пленковичем, який відвідує нашу країну з візитом.

На початку зустрічі Глава держави подякував Прем'єр-міністру Хорватії за візит та участь у Бучанському саміті в річницю звільнення Бучі від російського агресора.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми друзі, ми відчуваємо це. Це дуже важливо для наших народів.

Президент відзначив високий рівень двосторонніх відносин між Україною та Хорватією.

Він окремо наголосив на незмінній позиції уряду Хорватії щодо підтримки України та нашого народу під час спротиву російській агресії.

Володимир Зеленський поінформував Андрея Пленковича про ситуацію на фронті, привернувши увагу до першочергових потреб наших захисників.

Було відзначено важливість вагової оборонної допомоги, яку Хорватія надає Україні, та акцентовано на необхідності її продовження.

Сторони обговорили питання посилення тиску на Росію, зокрема санкційного.

Окрему увагу було приділено подальшій спільній роботі над створенням спеціального трибуналу з розслідування злочину агресії РФ проти України.

Президент України Володимир Зеленський:

Для людей дуже важлива справедливість. Українці втратили багато рідних і близьких, своїх знайомих за минулий рік. І дуже важливо дійти до кінця й мати результати правосуддя.

Володимир Зеленський акцентував на важливості взаємодії в питаннях відновлення та повоєнної відбудови звільнених від агресора регіонів нашої держави.

Відзначивши лідерство Хорватії в гуманітарному розмінванні, Президент України привітав намір Загреба провести відповідну міжнародну донорську конференцію восени цього року.

Президент України та Прем'єр-міністр Республіки Хорватія обговорили взаємодію на шляху європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Володимир Зеленський подякував за підтримку Хорватією надання Україні статусу кандидата в члени ЄС і відзначив особисту роль Андрея Пленковича в цьому процесі.

Глава Української держави провів зустріч із Президентом Молдови (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський провів переговори з Президентом Республіки Молдова Маєю Санду, яка на його запрошення перебуває з візитом у нашій країні.

Глава Української держави відзначив важливість солідарності Молдови з народом України в умовах російської агресії, що триває, і наголосив на налаштованості й далі робити все необхідне для розбудови дружніх і тісних відносин між нашими державами.

Він високо оцінив сигнали молдовської сторони на підтримку України та відвідання Президентом Молдови постраждалих від російських окупантів міст.

Глава Української держави поінформував колегу про ситуацію на фронті.

Лідери висловили готовність посилити співпрацю в контексті протидії викликам з боку Росії та обмінялися думками щодо необхідності подальшого санкційного тиску на Москву.

Володимир Зеленський і Мая Санду предметно обговорили актуальні питання двосторонньої взаємодії.

Президент України привітав спільний прогрес у питаннях розвитку транспортної інфраструктури, зокрема сполучення Одеської області та півдня Молдови новим залізничним коридором зі спільним прикордонним та митним контролем.

Сторони позитивно відзначили роботу відповідних відомств двох країн, спрямовану на збільшення пропускної спроможності на окремих прикордонних ділянках.

Окрему увагу було приділено питанню створення спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України.

Президенти України та Молдови також обговорили прогрес і подальші перспективи руху двох держав шляхом європейської інтеграції.

Під час зустрічі Володимир Зеленський висловив подяку молдовській стороні за ухвалене національним парламентом рішення про визнання Голодомору в Україні актом геноциду українського народу.

Повна відповідальність – це те, що привчає агресора до миру – Володимир Зеленський під час участі в Бучанському саміті ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський узяв участь у першому Бучанському саміті Faces of Justice, присвяченому обговоренню механізмів притягнення держави-агресора до всеосяжної відповідальності за злочини проти українського народу й людяності. До заходу у змішаному форматі долучилися глави іноземних держав та урядів, інші представники країн-партнерів та міжнародних організацій.

Відкриваючи саміт, Президент України наголосив, що все, що світ побачив у Бучі рік тому після російської окупації, стало символом жаху, який принесла із собою російська агресія.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми маємо зробити все, щоб Буча стала символом справедливості. Справедливості для України, для Європи, для всього світу. Щоб кожен російський убивця, кат і терорист відповів за кожен злочин проти наших людей, проти людяності як такої. Те, що було в Бучі, російська армія несе всюди, куди вона заходить.

Він акцентував, що системне насильство й геноцид є суттю російських дій на всіх українських окупованих територіях. Адже після Бучі світ побачив подібне і в інших деокупованих містах і селах.

Володимир Зеленський зазначив, що лише в Бучанському районі Київської області російські окупанти скоїли понад 9 тис. воєнних злочинів, убили більш як 1,4 тис. цивільних, з них 637 осіб – у Бучі.

Президент України Володимир Зеленський:

Літні люди й зовсім молоді. Жінки й чоловіки, діти... 37 дітей були вбиті росіянами лише тут, лише в Бучі й поруч із цим містечком.

Тож, на переконання Президента, відповідальність окупанта за всі злочини має бути повною.

Президент України Володимир Зеленський:

У повноцінній відповідальності Росії повинні бути три елементи. Перший – це національне правосуддя України, яке забезпечить відповідальність основної маси російських убивць і терористів. Друге – це Міжнародний кримінальний суд, який здатний притягти до відповідальності російських воєнних злочинців різного рівня в межах своєї юрисдикції. І третій обов'язковий елемент – це спецтрибунал; обов'язковий елемент – ми підкреслюємо для окремих країн та окремих лідерів, які мають іншу думку, – спецтрибунал щодо злочину агресії Росії проти України, який притягне до відповідальності винних у первинному злочині – злочині агресії, у злочині, який зробив можливими всі інші злочини цієї неспровокованої війни Росії проти України.

Як наголосив Глава держави, лише справедливість може забезпечити міцність післявоєнного миру.

Президент України Володимир Зеленський:

Лише коли мир будується на справедливих засадах повноцінного засудження агресії й коли відповідальність того, хто зруйнував мир, забезпечується повністю, мир може триматися довго. Формальні норми міжнародного права без повноцінно забезпеченої справедливості не спрацюють. Саме тому справедливість є одним із пунктів нашого фундаментального документа, нашої формули миру, яку ми запропонували. І заради справедливості ми створюємо глобальну мережу юридичної співпраці. Співпраці саме для того, щоб зло не поверталось. І щоб у відповідь на кожне знищення чи руйнацію російськими окупантами нашого українського життя прозвучав законний вирок суду.

Володимир Зеленський висловив подяку всім у світі, хто поділяє позицію України щодо неприпустимості компромісів за рахунок справедливості.

За його словами, кожен, хто не хоче повторення в інших частинах світу того, що Росія робить в Україні, має працювати разом із нашою державою над створенням спеціального трибуналу щодо злочину агресії РФ, компенсаційного механізму для відшкодування всіх збитків, завданих агресією.

Президент України Володимир Зеленський:

Повна відповідальність – це те, що привчає агресора до миру. Хоч це й складно, але це спрацює.

Як зазначив Президент, вагомий прогрес у досягненні справедливості вже продемонстрував Міжнародний кримінальний суд, який видав ордер на арешт керівника держави-терориста за звинуваченням у насильницькій

депортації українських дітей із тимчасово окупованих Росією територій України.

Президент України Володимир Зеленський:

Україна повністю підтримує та активно сприяє роботі Міжнародного кримінального суду. Очікуємо й на нові ордери на арешт російських політичних та військових діячів у відповідних справах щодо злочинів, скоєних на території незалежної України. Я наголошую: вони повинні відповісти за все, що нарobili, не лише перед історією, а й перед судом.

На переконання Президента, національне судочинство України, Міжнародний кримінальний суд, спеціальний трибунал щодо злочину агресії Росії разом повернуть дієвість міжнародного порядку, заснованого на правилах.

Президент України Володимир Зеленський:

Наш сьогоднішній саміт і Бучанська декларація роблять іще ближчим той час, коли Росія та всі злочинці будуть покарані. Хай це відбудеться в ім'я кожного й кожної, хто загинув від рук російських воєнних злочинців. Хай це відбудеться в ім'я кожної української дитини, чиє життя було забране російським терором. Хай це відбудеться в ім'я цінностей усього світу, на яких побудоване міжнародне право і які мають діяти – ефективно діяти завжди й усюди на землі.

Після завершення саміту було ухвалено Бучанську декларацію, яка є відкритою для приєднання.

Президент України відзначив важливість того, що близько 50 країн та організацій взяли участь у першому Бучанському саміті.

Президент України Володимир Зеленський:

Для кожного українця та українки це надзвичайно важливо. Важливо тому, що є пріоритети. Це перемога й справедливість. Ми їх обов'язково досягнемо.

Зокрема, для участі в заході до України прибули: Президент Республіки Молдова Мая Санду, Прем'єр-міністр Республіки Хорватія Андрей Пленкович, Прем'єр-міністр Словацької Республіки Едуард Хегер та Прем'єр-міністр Республіки Словенія Роберт Голоб.

У відеоформаті до присутніх звернулися: Президент Республіки Польща Анджей Дуда, Литовської Республіки – Гітанас Науседа, Естонської Республіки – Алар Каріс, Грузії – Саломе Зурабішвілі. У режимі онлайн до саміту приєдналися: Президент Латвійської Республіки Егілс Левітс, Французької Республіки – Еммануель Макрон, Чеської Республіки – Петр Павел, Фінляндської Республіки – Саулі Ніністьо, Угорщини – Каталіна Новак, Чорногорії – Міло Джуканович, Португальської Республіки – Марселу Ребелу де Соуза, Республіки Гватемала – Алехандро Джамматтеї Файа.

Також у відеоформаті до учасників звернулися: державний секретар США Ентоні Блінкен та президент ПАРС Тіні Кокс, Президент Європейської

комісії Урсула фон дер Ляєн і Президент Європейського парламенту Роберта Меццола.

Крім того, у відеоформаті виступили: Прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо, Федеральний канцлер Німеччини Олаф Шольц, Прем'єр-міністр Японії Фуміо Кішіда, Австралії – Ентоні Албенізі, Королівства Бельгія – Александр Де Кроо, Королівства Данія – Метте Фредеріксен, Грецької Республіки – Кіріакос Міцотакіс, Ірландії – Лео Варадкар, Ліхтенштейну – Даніель Ріш, Королівства Нідерланди – Марк Рютте, Румунії – Ніколае Чуке, Королівства Іспанія – Педро Санчес та Королівства Швеція – Ульф Крістерссон, Прем'єр-міністр, міністр фінансів Співдружності Багамських островів Філіп Девіс, голова уряду Люксембургу Ксав'є Бетель.

Прозвучали також відеозвернення міністрів держав, що підтримують Україну та Генерального секретаря Організації Американських держав Луїса Альмагро.

Бучанська декларація щодо відповідальності за найтяжчі злочини за міжнародним правом, скоєні на території України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(з текстом декларації можна ознайомитися за наданим вище посиланням)

Дипломатичний формат відносин із РФ можливий лише після виведення всіх російських військ із території України й за участю держав-партнерів – Володимир Зеленський ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський зазначає, що фіксація результатів агресивної війни, яку Росія розв'язала проти України, має відбутися дипломатичним шляхом, але лише після виведення всіх російських військ із території України та за участю країн-партнерів.

Про це Глава держави заявив під час спільної з лідерами Молдови, Словаччини, Словенії та Хорватії прес-конференції за підсумками Бучанського саміту, що відбувся в Києві.

Президент України Володимир Зеленський:

Авжеж буде фіксація закінчення війни. Але лише за великим столом, де сидітимуть порядні держави та представник Російської Федерації. Мені дуже складно сказати, хто на той час буде представником РФ, який без бою спочатку виведе всі війська з нашої території. Тоді починається дипломатичний формат. А якщо ми силою будемо вибивати їх усіх до кінця, то з такими людьми немає про що говорити. Тому що ми втратимо людей, буде велика кількість жертв. Про що тоді з цими людьми говорити? Вони мають бути ізольовані, нерукоцистлі.

Володимир Зеленський нагадав, що Україна запропонувала формулу миру з абсолютно конкретною послідовністю дій, які приведуть до закінчення війни.

Президент України Володимир Зеленський:

Бо ми хочемо миру. І все, про що ми говоримо, коли збираємося, – це підтримка України. Ми не підтримуємо війну, ми підтримуємо перемогу, це – результат війни. Ми підтримуємо мир.

На думку Глави держави, заяви про те, що Росія має намір розмістити ядерну зброю на території Білорусі, свідчать про невдалі для РФ результати переговорів із керівництвом Китаю.

Президент України Володимир Зеленський:

Потрібно було показати якусь суб'єктність, яку Росія під керівництвом Президента Путіна повністю втратила. Друге – Президенту Росії треба показувати якісь політичні кроки чи перемоги. А він на полі бою не зміг цього зробити. Вони розпочали цю криваву війну, але абсолютно зрозуміло, чим вона закінчиться.

Відповідаючи на запитання щодо діалогу з Головою Китайської Народної Республіки Сі Цзіньпіном, Президент зазначив, що сьогодні задля перемоги нашої держави важливо залучити якомога більшу кількість країн, зокрема тих, які поки що не мають чіткої позиції щодо підтримки України у війні.

Президент України Володимир Зеленський:

Тому ми надсилаємо сигнали таким державам і кажемо, що ми готові зустрічатися, обговорювати, розмовляти й разом перемагати агресію Російської Федерації. Очікуємо відповіді від деяких держав.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Головне слово сьогодні – справедливість. Справедливість – для нашої держави, для всіх наших людей, які втратили рідних, близьких, втратили здоров'я, дім, нормальне життя через російську агресію, через терор окупанта.

Відбулись наші спеціальні заходи – в Бучі, в річницю звільнення міста, і в Києві. Саміт і переговори, друга конференція United for Justice – «Об'єднані заради справедливості»...

Усе це – щоб прискорити, зробити енергійніше глобальну роботу заради трибуналу щодо агресії Росії, заради нових ордерів від Міжнародного кримінального суду на арешт російських воєнних злочинців, заради законних і справедливих вироків, які мають отримати всі російські вбивці і кати.

І вони отримають. Стовідсотково. Ми це забезпечимо. Знайдемо формати, знайдемо інструменти.

Я дякую всім, хто нам у цьому допомагає. Кожній державі, кожному лідеру, кожній міжнародній організації.

Сьогодні у нашому першому Бучанському саміті взяли участь представники майже п'ятдесяти країн. І це лише початок.

Дякую лідерам Словенії, Словаччини, Хорватії і Молдови, які сьогодні відвідали Україну, які особисто підтримали Бучу – вшанували пам'ять усіх, хто загинув у місті у час російської окупації.

І звичайно – я дякую нашим воїнам. Усім, хто б'ється за Україну зараз. Усім, хто бився за Україну з 14-го року. Усім, чие життя буквально дає життя Україні. (...).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Підписав два укази щодо санкцій проти тих, хто працює на російську агресію.

Це посадовці держави-агресора, її ВПК – сотні компаній – та колаборанти. Йдеться про більш ніж 650 нових санкційних осіб.

РНБО продовжить цю роботу. І жоден із тих, хто допомагає терористам, працює на них, постачає або виробляє зброю для терору – жоден не уникне відповідальності.

Блокування спільників терору, ізоляція держави-терориста, її поразка й судові процеси – це те, що очікує всіх, хто розпочав і веде війну проти України та міжнародного порядку.

До речі, цього тижня Швейцарія приєдналася до десятого санкційного пакету Євросоюзу.

Це важливо, коли держави, що є нейтральними у військово-політичному сенсі, все ж займають чітку моральну позицію до російського терору, до руйнації Росією глобального порядку, заснованого на правилах.

Лише в єдності можемо зберегти мир як основу міжнародних відносин, і я дякую Швейцарії за відповідні рішення.

Говорив сьогодні з Президентом Франції Еммануелем Макроном. Дуже детально, годину. Про ситуацію на фронті, про нашу взаємодію політичну, про те, як ми рухаємося в реалізації української формули миру. Дякую Франції за незмінну підтримку.

Загалом тиждень дав низку позитивних новин для України, для нашого захисту й для захисту нормального життя всіх вільних націй.

У межах ОБСЄ почалася робота над першим окремим міжнародним звітом, що буде присвячений насильницькій депортації Росією українських дітей та спробам асиміляції наших дітей.

Цей злочин Росії – один із найбільш цинічних та антилюдських злочинів нашого часу. (...).

Дякую Німеччині за нові кроки в оборонній підтримці, що були зроблені цього тижня.

Дякую Хорватії за черговий пакет військової підтримки. Дякую Північній Македонії за рішення щодо гелікоптерів. Словаччині, Словенії.

Дякую Канаді за фінансову підтримку, кошти вже надійшли в державний бюджет України.

Дякую МВФ за нову програму для України. Програму затверджено. Обсяг – понад 15-ти мільярдів. Це допоможе нам берегти соціальну стабільність.

На жаль, ми маємо й новину очевидно абсурдну і деструктивну. Сьогодні держава-терорист почала головувати в Раді Безпеки ООН.

Вчора російська армія вбила ще одну українську дитину – п'ятимісячного хлопчика, його звали Данило. З Авдіївки, на Донбасі, разом із батьками. Батьки поранені. Російська артилерія... Один із сотень артилерійських обстрілів, які держава-терорист здійснює щодобово.

І при цьому Росія головує в Радбезі ООН.

Складно уявити щось таке, що більше доводить повне банкрутство таких інституцій...

Немає такої форми терору, який ще не був би здійснений Росією. І не буде такої причини, яка зупинить реформу глобальних інституцій, зокрема Радбезу ООН. Реформу, яка очевидно назріла – щоб держава-терорист і будь-яка інша держава, яка хоче бути терористом, не могла зруйнувати мир.

Терористи повинні програти, повинні відповідати за терор, а не головувати будь-де.

Слава всім, хто зараз у бою!

Я дякую всім, хто допомагає Україні. Хто захищає міжнародний порядок, заснований на правилах! Дякую всім, хто рятує й допомагає рятувати наших людей після поранень від російських обстрілів! (...).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 1 квітня 2023 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України №191/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(Указом Президента України №191/2023 уведено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 1 квітня 2023 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (додається)).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 1 квітня 2023 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України №192/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(Указом Президента України №192/2023 уведено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 1 квітня 2023 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (додається)).

Офіційна діяльність дружини Президента України

Олена Зеленська обговорила з молоддю відновлення України (Президент України Володимир Зеленський).

Перша леді України Олена Зеленська разом з учасниками програми UPSHIFT Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) взяла участь у зустрічі «ЮНІСЕФ: Молодь для України. План відновлення». UPSHIFT – інноваційна програма для підлітків і молоді, що допомагає перетворити ідеї на дієві проекти, які приносять користь громадам.

Разом із посадовцями, представниками посольств, українського бізнесу та недержавних організацій молоді люди обговорювали бачення відновлення України.

Перша леді наголосила, що російська агресія принесла українським підліткам важкий травматичний досвід. Водночас вони знаходять сили навчатися й будувати майбутнє.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Освічені люди, які вміють мислити, вміють набути й застосувати знання, – це те, що потрібно для перемоги. Дякую вам, що ви вчитеся – для себе й для країни. Моя окрема подяка нашим друзям із ЮНІСЕФ за те, що весь рік вони проводили для підлітків безліч заходів, допомагали розвиватися й навчатися. І цей наш захід – якраз такий приклад. Підтримка дуже важлива. Вона допомагає не здаватися.

Учасники обговорили три важливі напрями відновлення: ментальне здоров'я та надання психологічної допомоги, освіта й розвиток навичок, інфраструктура, дружня до молоді. ЮНІСЕФ зобов'язався розширити підтримку в цих напрямках у 2023 році.

Команди UPSHIFT за сприяння Дитячого фонду ООН торік створили десятки проектів для того, щоб відповісти на гуманітарні виклики у своїх громадах, спричинені війною.

Найкращі молодіжні проекти отримали спеціальні відзнаки від ЮНІСЕФ та Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Скажи чесно, ти як?», що втілюється з ініціативи першої леді. Так, відзначені:

– Команда Camp Life Star, яка створила мотиваційний тренінговий табір для підлітків, де вимушені переселенці відновлювали сили та повертали собі здатність будувати майбутнє: <https://uni.cf/3LQXD1a>

– Команда «Острів тінейджерів», яка започаткувала групові психологічні консультації для молоді в Харкові, а також створила подкаст і безпечний віртуальний простір: <https://uni.cf/42G4CzR>

– Ініціатива «Спроможна мати» у Львові, що надає психологічну підтримку самотнім матерям, постраждалим від війни. Команда переконана,

що саме емоційно стабільна, наснажена й спроможна мати є ключовим чинником для забезпечення ментального здоров'я та розвитку дитини.

– Мандрівний хаб «Фіра», який є мобільним центром для згуртування переселенців та жителів Івано-Франківської області. Команда використала українські традиції та звичаї, щоб створити простір для психоемоційного розвантаження й отримання позитивних емоцій для молоді: <https://uni.cf/3K7cjYF>

– Команда Power_Che, яка створила дитячий простір у рідних Черкасах. Учасники прагнуть повернути юним українцям відчуття дитинства, втрачене через війну.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Покоління ваших прадідусів і прабабусь називали дітьми війни, бо в іншу страшну війну, Другу світову, вони були маленькими. Так от, скажу чесно: я дуже не хочу, щоб ви почувалися дітьми війни. Не хочу, щоб ви почувалися жертвами. Так не має бути. Ви – діти перемоги. І самі переможці. Тільки так.

Кожна компанія – це насамперед люди – Олена Зеленська на зустрічі зі спільнотою «Бізнес без бар'єрів» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська у Києві зустрілася з керівниками компаній – учасниць спільноти «Бізнес без бар'єрів», яка сформувалася у 2020 році задля створення рівних можливостей для українців. Зустріч відбулася за участю першого віце-прем'єр-міністра – міністра економіки Юлії Свириденко та міністра у справах ветеранів Юлії Лапутіної.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Те, що ми на другий рік повномасштабної війни можемо ось так, у широкому колі, бачитися особисто – безцінно. Дякуємо ЗСУ. І водночас – вашій праці. Закордонні партнери та друзі, приїжджаючи в Україну, щоразу дивуються: «У вас сирени, але все працює. Буквально все. Маркети, транспорт, заклади харчування. Як це можливо?» Але саме це і є те, що називають надійним тилом. Цей тил – ви й сотні тисяч ваших працівників: касир, водій, менеджер чи менеджерка, провідник, листоноша, електрик, працівник заправки.

Зустріч була присвячена обговоренню питань, актуальних під час війни та відновлення країни, зокрема інтеграції в ринок праці людей з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб, захисників і захисниць, які повертатимуться з фронту, адаптації робочих місць, необхідності впровадження програм перенавчання та перекваліфікації. Як зазначила Олена Зеленська, при розробці таких програм надзвичайно важливо, щоб держава та бізнес чули одне одного й діяли разом.

Юлія Свириденко нагадала про урядову програму «Власна справа», за якою українці можуть отримати мікрогранти на розвиток чи започаткування власного бізнесу.

Віце-прем'єр-міністр – міністр економіки Юлія Свириденко:

Люди – це найцінніший капітал, і завданням держави є створення умов, щоб кожен міг реалізувати своє право на працю. Також ми усуваємо бар'єри між громадянами й початком власного бізнесу. Цього року лише за програмою «Власна справа» ухвалено 354 позитивних рішення про видачу мікрогрантів. Це створить щонайменше 811 нових робочих місць. Загалом у 2023 році за цією програмою плануємо видати 10 тисяч грантів.

В «Укрзалізниці» акцентували на тому, що працедавцям важливо створювати можливості для адаптації на робочому місці захисників і захисниць, які повертатимуться до цивільного життя. Це один із компонентів комплексної програми «Інклюзивна залізниця», яку реалізує компанія.

Голова правління АТ «Укрзалізниця» Євген Лященко:

Для кожного військового, який виконує свій обов'язок, захищаючи нас, ми повинні виконати свій обов'язок – створити всі необхідні умови для повноцінного повернення до роботи наших ветеранів, незалежно від того, чи набули вони інвалідність на війні, чи ні. Це не просто наш обов'язок, це питання поваги до своїх колег.

Під час зустрічі представники компаній розповіли про свій досвід розвитку безбар'єрності та плани. Наприклад, Visa реалізує ініціативи, спрямовані на підтримку жінок-підприємниць. Група 1+1 media, яка в межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я втілює спецпроект «Жити далі», адаптує «Довідник безбар'єрності» до відеоформату. «Укрзалізниця» втілюватиме комплексну програму «Інклюзивна залізниця». У фокусі уваги «Укрпошти» – відновлення діяльності на деокупованих територіях, що передбачає й роботу з персоналом, і відбудову зруйнованих відділень. McDonald's розширюватиме проект із подолання бар'єра у спілкуванні людей із порушеннями слуху з колегами та клієнтами. Низка компаній уже працює над програмами реінтеграції та адаптації співробітників, які повертатимуться з фронту.

Дружина Президента подякувала представникам бізнесів, які у межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я долучилися до навчань зі стрес-менеджменту та надання першої психологічної допомоги від фахівців Israel Trauma Coalition та ВООЗ.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Це допоможе вашим працівникам наростити свою «броню» від стресу, емоційного виснаження. І вони зможуть допомогти нарощувати цю «броню» покупцям, клієнтам, гостям. Щоб, коли людина приходить у банк, магазин, розмовляє з провідником чи менеджером, вона почувалася легше від спілкування, а не важче, щоб бар'єри зникали.

За підсумками зустрічі декларацію про втілення принципів безбар'єрності підписали компанії Mastercard (платіжна система) та Uklon (онлайн-сервіс виклику авто). Під час війни до спільноти також долучилася мережа магазинів «Фора».

«Бізнес без бар'єрів» – спільнота компаній, яка об'єдналася навколо ініціативи першої леді Олени Зеленської «Без бар'єрів».

Українські книжкові полицки під патронатом Олени Зеленської з'явилися ще у двох країнах світу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Українські книжкові полицки під патронатом першої леді України Олени Зеленської відкрилися ще у двох країнах світу: Республіці Північна Македонія та Республіці Намібія. Загалом проект «Українська книжкова полицка» охопив уже 34 країни світу.

Так, полицка з українською літературою запрацювала в столиці Намібії – місті Віндгук, у культурному центрі The Village з ініціативи Посольства України у Південно-Африканській Республіці та за підтримки постійного партнера дипломатичної установи – спільноти закордонних українців у Намібії.

Третього квітня за ініціативою Посольства України в Республіці Північна Македонія українська книжкова полицка відкриється в Національній і університетській бібліотеці Святого Климента Охридського в столиці країни – місті Скоп'є.

Проект «Українська книжкова полицка» під патронатом першої леді України був запланований іще до початку російської агресії. Він передбачає поширення української літератури в оригіналі та перекладах у провідних бібліотеках світу.

Під час російського вторгнення в Україну проект було продовжено, щоб зберігати українську культуру в умовах загрози та знайомити з нею світ.

Полицки відкрилися вже в 34 країнах, зокрема Австрії, Естонії, Латвії, Литві, Нідерландах, Словаччині, Туреччині, ПАР, Чехії, Греції, Франції.

Проект реалізується спільно з Офісом Президента України, Міністерством закордонних справ, Міністерством культури та інформаційної політики й Українським інститутом книги у співпраці з Державним комітетом телебачення і радіомовлення України та Благодійним фондом «Київська школа економіки» (KSE Foundation).

Дружина Президента Олена Зеленська:

Українські книжкові полицки допоможуть і маленьким, і дорослим читачам якнайкраще пізнати Україну, українців, краще познайомитися з нашою історією, філософією. Щоб наші друзі в різних країнах ставали ще ближчими – через обізнаність і розуміння.

Слово «Буча» має означати не лише трагедію, а й невідворотність покарання – Олена Зеленська ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська виступила на міжнародній конференції United for Justice: Bucha – The Hague («Об'єднані заради справедливості: Буча – Гаага»).

Конференція United for Justice відбувається в Україні вдруге. Перший захід було організовано у Львові 4 березня поточного року. Сьогодні конференцію проводять у м. Бучі. Її тема: злочини російських окупантів, скоєні в цьому місті протягом лютого – березня 2022 року.

У заході взяли участь провідні правники з усього світу, експерти в галузі міжнародного права, генеральні прокурори, представники законодавчої та виконавчої влади, дипломати. Очікується, що конференція стане «юридичним Рамштайном», який допоможе об'єднати зусилля для притягнення до відповідальності всіх винних у скоєнні міжнародних злочинів проти України.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Час не лікує. Російським злочинам у Бучі рік. Але болить так само.

Олена Зеленська навела статистику щодо російських злочинів стосовно дітей.

У Бучі та Бучанському районі постраждали 89 дітей, із них 37 загинули, 52 зазнали ушкоджень різного ступеня важкості. Всього, за офіційними даними, росіяни вбили 465 українських дітей і понад 940 поранили.

Олена Зеленська акцентувала, що це неповні дані, оскільки немає інформації про викрадених Росією дітей на окупованих територіях.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Зараз держава активно працює над їх поверненням. Нині з понад 19 тисяч викрадених ми повернули 327 наших дітей.

Перша леді розповіла про необхідність психологічної допомоги всім постраждалим українцям. Для цього створюється Всеукраїнська програма ментального здоров'я.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Бо Буча – це лише одне з десятків імен українських трагедій. Одна з перших трагедій, про які дізнався світ. Кожен українець за рік і місяць втрощення носить у собі свою Бучу.

Вона також наголосила на необхідності справедливого покарання для російських воєнних злочинців.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Це важливо не лише для постраждалих і не лише для України. Це важливо для світу. Щоб убивства мирних людей у світі не стали нормою. Щоб жодному диктатору не спало на думку повторити десь геноцид. Щоб більше в жодній країні світу діти не мали ховати батьків на своїх ігрових майданчиках, а батьки не оплакували розстріляних в автівках дітей. Щоб слово «Буча» означало не лише трагедію, а й невідворотність покарання.

Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ

Марія Кушнарьова,
стар. наук. співр. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ,
канд. філос. наук

УКРАЇНСЬКІ БІЖЕНЦІ ЗА КОРДОНОМ: ПРОБЛЕМИ ПОВЕРНЕННЯ

Будь-які кризові явища в суспільстві зазвичай супроводжуються міграційними явищами. Не стало виключенням і повномасштабне російське вторгнення в Україну. Величезна кількість людей змушена була залишити свої домівки, які опинилися в зоні бойових дій, боючись за власне життя та життя своїх близьких, тікаючи з окупованих територій. Переважна частина цих людей стала внутрішніми переселенцями, знайшовши прихисток в інших, безпечніших регіонах нашої країни, частина вирішила убезпечитися за кордоном.

Цілком логічним є питання про те, скільки громадян України виїхали за кордон після 24 лютого 2022 року. На жаль, їхню точну кількість встановити складно. Принаймні, різні джерела наводять дуже різні цифри. Зокрема, за даними управління верховного комісара ООН у справах біженців у Європі, станом на жовтень 2022 року, статус тимчасового захисту за кордоном отримали приблизно 5,5 млн українців ([Visit Ukraine](#)). Наприкінці 2022 року уповноважений Верховної ради з прав людини Дмитро Лубінець заявив, що через війну 7,9 мільйона громадян виїхали за кордон ([Суспільне Новини](#)). Аналітики «Центру економічної стратегії» на кінець 2022 року оцінюють кількість осіб, що виїхали, у 3,8-4,7 млн ([Центр економічної стратегії](#)). Платформа Опендабот станом на початок вересня оцінює кількість осіб, що виїхали, у 9,3 млн, з яких 7,4 повернулися, тобто за кордоном тепер перебувають майже 2 млн українців, які мають статус біженців ([Суспільне Новини](#)). Згідно з даними Управління Верховного комісара ООН у справах біженців, кількість біженців з України, зареєстрованих для тимчасового захисту в Європі, станом на 31 січня 2023 року склала 4 млн 823,33 тис. осіб ([Укрінформ](#)). Директорка Інституту демографії та соціальних досліджень імені Птухи НАН України Елла Лібанова у лютому 2023 року на підставі даних Державної прикордонної служби України стверджувала, що через війну з території нашої держави поїхало близько 2 млн осіб ([Українське радіо](#)).

Отже, оцінки кількості українських біженців, що наразі перебувають за кордоном, варіюються від 2 до 8 млн осіб. З огляду на те, що кількість

населення України за вкрай приблизними підрахунками своєрідного електронного перепису станом на 1 грудня 2019 року в Україні складала 37 млн 289 тисяч осіб ([Слово і Діло](#)), виходить, що 8 млн - це понад 20 % населення, тобто кожна п'ята особа. Така частка тих, що поїхали, видається все ж зовеликою, тому, наприклад, оцінка кількості біженців у 5 млн уже є набагато реалістичнішою.

Інші відомості про українських біженців є не такими суперечливими. Зокрема, щодо вікової структури: половина українців, які виїхали за кордон, – діти. Серед дорослих більшість (83%) становлять жінки, переважно (42%) у віці 35-49 років, 15% - люди старші 60 років. Така перевага жінок пояснюється, зрозуміло, заборонаю на виїзд чоловіків, запровадженою в Україні з початком російського вторгнення, але така статеві структура українських біженців викликала в певному розумінні схвалення та взагалі позитивне ставлення населення приймаючих країн та сприяла тому, що українці виграно виглядали на тлі біженців із близькосхідного регіону. Тодішній (станом на весну минулого року) президент Чехії Мілош Земан, зокрема, щодо біженців з України зауважив: «В основному це жінки та діти, чоловіки воюють вдома. Арабські біженці були молодими і здоровими чоловіками, які, навпаки, залишали вдома жінок і дітей» ([Укрінформ](#)).

Переважає більшість дорослих українських біженців (до 70%) має вищу освіту. Професорка університету Масарика в Брно Бернадетт Надія Яворські визнає: «Статистика щодо освіти та фаховості, безумовно, вражає. Опитані біженці дуже добре освічені – 53%, 45% і 64% біженців у Польщі, Чехії й Румунії відповідно мають повну вищу освіту. Близько третини біженців у кожній країні є висококваліфікованими спеціалістами, вчителями та працівниками освіти». «Виявилось, що серед біженців, які приїхали до Польщі, є чимало дослідників з різних університетів, інститутів та наукових галузей», – зголошується з Яворські Ян Маліцький, директор Центру Східноєвропейських студій ([Українська правда. Життя](#)).

Серед регіонів України, з яких найбільше людей виїхало за кордон, лідерами є Київ та Харків – відповідно 18% і 15%. До «трійки лідерів» з виїзду також увійшло Дніпро. А от найменше біженців фіксують з Хмельницької, Чернівецької і Кіровоградської областей ([24 канал. Закордон](#)).

За даними Опендатабот, найбільша кількість українців виїхала до Польщі (41,8%), Німеччини (20,7%) та Чехії (12,9%). Також у десятці країн, що прихистили найбільше українців - Італія, Іспанія, Болгарія, Великобританія, Франція, Австрія та Нідерланди ([Суспільне Новини](#)). Проте умови для біженців у різних країнах різні, адже кожна держава самостійно вирішує, які соціальні виплати та пільги надавати біженцям. Найщедріші соціальні виплати в Німеччині: там українці можуть отримувати щомісячні виплати з безробіття (близько 400 євро), додаткові виплати на дітей (285-376 євро на місяць залежно від віку дитини) та субсидії на оренду житла. У Польщі єдиний вид регулярної допомоги, яку можуть отримувати біженці, – виплати на дитину (приблизно 100 євро на місяць). У Чехії українці можуть

отримати лише одноразову допомогу (близько 200 євро). В Італії допомога становить 300 євро на місяць і виплачується протягом трьох місяців.

Тому зрозуміло, що, наприклад, 56% українців у Польщі і 50% в Італії не вистачає коштів на базові потреби, а у Німеччині 76% українцям виплат достатньо для базових потреб, а 14% ні в чому собі не відмовляють. У Німеччині перед працевлаштуванням біженці мають скласти іспити з німецької мови, відповідно, мають відвідувати мовні курси, в Італії порівняно високе безробіття і необхідно надавати документи, що підтверджують знання мови та кваліфікацію ([Економічна правда](#)).

Така різна політика країн приводить до різної адаптації українців до ринку праці. Тому якщо у Німеччині працюють лише 15% біженців, в Італії – 12%, то у Польщі працевлаштувався 41% українців, у Чехії - 47%, у Великій Британії - 40% ([УНІАН](#)).

Податки, які сплачують українські біженці по працевлаштуванні, є одним з очевидних позитивних наслідків перебування їх у країні. Зокрема, професор Мацей Дущик з Центру досліджень міграції Варшавського університету зауважує: «Ми витратили 3,5 мільярди злотих (750 млн євро) на допомогу українцям, але підрахунки віцепрезидента Польського фонду розвитку Бартоша Марчука показують, що ми отримали 10 мільярдів злотих (2 млрд євро) від сплачених ними податків». Оскільки, за інформацією Дущика, значну частину допомоги українцям виділили приватні польські фонди, суттєво допомогли міжнародні організації (ЮНІСЕФ, ООН, Червоний Хрест), то навіть значні витрати польської держави на охоплення біженців системами освіти та охорони здоров'я частково вирівнюються ([Центр прав людини ZMINA](#)).

Крім прямих фінансових надходжень до бюджету у вигляді податків позитивним наслідком перебування українських біженців є збільшення попиту на певні категорії товарів та продукти харчування, зміни на ринку праці.

Певною мірою це проявляється у всіх країнах, які прихистили українців. Зокрема, Голова НБУ Андрій Пишний уточнив, що розрахунки фахівців НБУ на основі досліджень МВФ та різних опитувань свідчать, що завдяки внеску українських мігрантів ВВП, наприклад, в Естонії, Польщі та Чехії у 2026 році буде на 2,2-2,3% більшим, ніж у сценарії без міграції. Це дозволило Пишному зробити висновок про те, що українські мігранти підтримують економіку європейських країн ([УНІАН](#)).

Натомість наслідки цього міграційного потоку для України є діаметрально протилежними. Директор Київського міжнародного інституту соціології Володимир Паніотто вважає, що Україна може втратити через міграцію від 7% і більше населення, директор соціологічної групи «Рейтинг» Олексій Антипович прогнозує втрати у 10% ([РБК-Україна](#)). Директорка Інституту демографії та соціальних досліджень імені Птухи НАН України Елла Лібанова також скептично ставиться до даних соціологічних опитувань, відповідно до яких нібито близько 90% вимушених емігрантів прагнуть

повернення в Україну. Вона пояснює цю кількість тим, що «наше суспільство сьогодні переживає безпрецедентну хвилю патріотизму, через яку складно навіть самому собі зізнатися, що людина залишиться жити за кордоном: "Не варто мріяти про нездійсненне: 90 % біженців з України не повернуться"» ([Українське радіо](#)).

В іншому інтерв'ю Лібанова цілком справедливо зауважила: «Коли прийматимуться рішення про повернення чи неповернення, даватимуться ознаки економічні чинники, але ж не все вимірюється "ковбасою"» ([РБК-Україна](#)). Можливо, є сенс співвіднести зауваження Лібанової з висновками аналітиків «Центру економічної стратегії». Вони виділили серед українських біженців чотири групи та окреслили їхні портрети. Перша група – це класичні біженці: переважно жінки середнього віку з дітьми, які виїхали до Польщі. Друга група – це квазітрудова мігранти, що виїхали за кордон не лише через війну, а й для роботи. Третя група – професіонали, люди, які частіше за інші групи працюють за спеціальністю та менше готові працювати не за нею. Четверта група – люди із зони бойових дій: це українці, які найбільше постраждали від війни ([Центр економічної стратегії](#)). Друга та третя групи - це ті біженці, які навряд чи повернуться, навіть якщо в Україні буде мир. Набагато реалістичнішою виглядає перспектива повернення представників першої та четвертої груп, хоча стосовно них слід зважати на припущення Лібанової про те, що, з огляду на рівень освіти українських жінок-біженок, про що йшлося вище, «ці родини, жінки з дітьми, де діти старшого шкільного віку або вже університетського віку, мають найбільші ризики там залишитися (...), ми ризикуємо ще тим, що після війни чоловіки воз'єднуються зі своїми жінками й дітьми не в Україні, а за кордоном» ([Суспільне Новини](#)).

Цілком обґрунтованим є інтерес експертів до того, яким, насамперед, кількісно буде українське населення після війни. За словами Елли Лібанової, на сьогодні достеменно невідомо, скільки людей загинуло в 2022 році, зокрема й внаслідок війни, адже «смерті внаслідок війни — це не стільки загиблі від бомбардувань або на полі бою, але й додаткова смертність від серцево-судинних захворювань, діабету та інших причин, пов'язаних з неотриманням своєчасної медичної допомоги, поганим харчуванням, переохолодженням, постійними стресами» ([Українське радіо](#)). Якщо додати до цих незворотних втрат втрати від неповернення біженців, то можна припустити, що на Україну чекає серйозна демографічна криза.

Її наслідки можуть стати особливо відчутними, коли почнеться відновлення, і Україна матиме велику потребу у кваліфікованих працівниках. За розрахунками експертів, в Україну, ймовірно, не повернуться 860 тис. – 2,7 млн громадян і це може мати суттєвий вплив на українську економіку, яка може втратити від 2,55 до 7,71 % свого ВВП ([Центр економічної стратегії](#)). Тому вже тепер є сенс дбати про заходи, які стимулюватимуть наших громадян до повернення додому. Такими заходами вважають співпрацю з державами ЄС для повернення українців; швидку післявоєнну відбудову

постраждалих регіонів; надання допомоги біженцям з постраждалих регіонів, поки триває відбудова; надання допомоги в пошуку роботи в безпечнішому регіоні та курси перекваліфікації. Також поверненню українців сприятиме відкриття ринку праці ЄС для українців після війни. Це означатиме, що українцям, які виїхали в ЄС через війну, не потрібно буде триматися за посвідку на проживання в Євросоюзі. Знаючи, що в будь-який момент вони зможуть знову приїхати в ЄС, ці люди будуть більш схильними повертатися в Україну ([Економічна правда](#)).

Суперечливою є пропозиція надання грошової допомоги біженцям. Елла Лібанова справедливо зауважує, що «якщо ми запропонуємо пільги чи виплати тим, хто зараз перебуває за кордоном, то виникає питання: а тому, хто знаходиться, скажімо, в Чернігівській області – не треба нічого платити?» ([РБК-Україна](#)).

Натомість вона пропонує заохочувати українців підтримувати звичайні людські зв'язки з тими, хто поїхав - дзвонити, розмовляти, спілкуватися, створюючи у такий спосіб уявлення про потрібність людей на Батьківщині. Це, безумовно, дуже корисно, але теж не є безпроблемним. Зокрема, Володимир Паніотто ще у червні 2022 року зауважив, що «намічається негативне ставлення до тих, хто виїхав. Поки що ми бачимо це тільки у Facebook, але тенденція може стати небезпечною. Тих, хто залишився, переживаючи певні проблеми війни, дратують проблеми українців за кордоном. Тут вони під бомбами, а там проблеми – незручне житло чи невчасно виплатили гроші» ([РБК-Україна](#)). З огляду на це навіть підтримання звичайних людських зв'язків може бути досить проблематичним.

Демографічні ризики – лише одна з багатьох проблем, з якими Україна зіткнулася внаслідок російського вторгнення, і вона існує як на загальнодержавному, так і на індивідуальному, особистому рівні. Попри складність і болочість, наша держава мусить вживати заходів для вирішення цієї проблеми вже тепер.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

Аргентина почала масово висилати росіян ([УНІАН](#)).

Росіяни придумали схему «пологово-паспортного туризму» в Аргентині, зловживаючи місцевими законами. Тепер їх усіх женуть з країни.

Завідувач консульським відділом посольства Росії в Аргентині Георгій Полін:

Влада Аргентини почала масово відмовляти громадянам РФ у продовженні дозволів на перебування в країні після скандалу з навалою вагітних росіянок.

Має місце «практика, що почастишала», коли міграційне управління Аргентини почало відмовляти росіянам у продовженні так званого «туристичного перебування». Також росіянам відмовляють в оформленні посвідок на проживання і навіть скасовують раніше видані дозволи.

Також мали місце десятки випадків, коли влада вимагала від громадян РФ негайно покинути Аргентину під загрозою примусової депортації. У російському посольстві запевняють, що громадяни інших країн з таким ставленням не стикаються.

На слуху майже виключно російські громадяни.

У російському посольстві не назвали жодних причин того, що відбувається, зазначивши тільки, що аргентинська влада порушила звичну багаторічну практику, пославшись на формальні причини.

Сталь, БПЛА і навіть іграшки: Японія затвердила масштабний пакет санкцій проти РФ ([УНІАН](#)).

Цивілізований світ продовжує роботу з максимальної ізоляції агресора.

Уряд Японії затвердив новий пакет санкцій проти Росії, який включає заборону на поставки комплектуючих для авіації, в тому числі безпілотної, а також для космічної галузі. Про це повідомляє прес-служба японського уряду.

Так, з квітня японським компаніям буде заборонено поставляти в Росію:

- сталь і сталеві вироби;
- алюміній та алюмінієві вироби;
- гідравлічні екскаватори, бульдозери та іншу будівельну техніку;
- авіаційні двигуни;
- електрообладнання і його компоненти, зокрема радіоапаратуру для навігації, електрогенератори і т. п.;
- літаки, БПЛА і космічні апарати, а також запчастини для них;

- оптичне, фотографічне, вимірювальне обладнання та деталі до нього;
- всі іграшки і масштабні моделі.

У прес-службі японського уряду відзначили, що дані обмеження запроваджено у зв'язку з російським вторгненням в Україну. Цей пакет санкцій вступить в силу з 7 квітня.

Фінляндія ліквідувала велику мережу агентів російських спецслужб (УНІАН).

У 2022 році Москва зосередилася на кібершпигунстві, щоб компенсувати брак агентурної розвідки.

Фінська служба безпеки (SUPO) завдала удару по агентурній мережі російської розвідки.

У повідомленні SUPO наголошується, що Росія традиційно проводила у Фінляндії розвідувальні операції під дипломатичним прикриттям. У 2022 році ж Москва зосередилася на кібершпигунстві, щоб компенсувати брак агентурної розвідки.

Директор SUPO Антті Пелттарі:

Хоча Росія все ще намагається розмістити офіцерів розвідки під дипломатичним прикриттям, їй доводиться компенсувати брак агентів, наприклад, все частіше вдаючись до інших форматів таємних операцій за кордоном.

З Латвії видворять росіян, які не склали іспит з державної мови (УНІАН).

Громадян Росії, які не здали необхідний для продовження посвідки на проживання тест на знання державної мови, будуть видворяти з Латвії.

Про це пише tv3.lv, посилаючись на заяви членів комісії з питань громадянства, міграції та соціальної згуртованості. Дозвіл на постійне проживання для росіян діє до 1 вересня 2023 року. Якщо вони хочуть отримати постійний вид на проживання, то повинні надати довідку про вивчення державної мови.

Повідомляється, що зараз близько 8 тисяч громадян Росії зареєструвалися для здачі іспиту на знання мови, у них буде дві спроби.

З моменту прийняття поправок до Закону Про імміграцію всього 3016 росіян подали необхідні документи для продовження посвідки на проживання, з них – 1577 осіб старше 75 років, вони не повинні здавати мовний тест. Всього в цій віковій групі налічується близько 5000 осіб.

На даний момент продовження отримали 163 громадян Росії, які подали заяви за новим порядком, також є сім відмов. 24 людини запросили тимчасову посвідку на проживання, що не вимагає перевірки на знання мови.

Росіян, які відмовляться покинути країну добровільно, будуть силою доставляти в наземні прикордонні пункти пропуску. Якщо ж Росія їх не

прийме, латвійські прикордонники мають право депортувати цю людину за її згодою в будь-яку країну, що має безвізовий режим з Росією.

У Raiffeisen Bank відповіли, що робитимуть з бізнесом в Росії (УНІАН).

Австрійська група Raiffeisen Bank International після скандалів, пов'язаних з її активною роботою на території країни-терористки Росії, заявила, що працює над продажем свого банку або його відокремленням від основної групи.

У заяві на сайті RBI зазначається, що група «інтенсивно працювала» над оцінкою всіх варіантів майбутнього «Райффайзенбанку» в Росії.

«Ми оцінили ці варіанти в інтересах усіх акціонерів Raiffeisen Bank, аж до виходу з «Райффайзенбанку» в Росії. Група RBI та її зацікавлені сторони опинилися в безпрецедентній ситуації, і ми усвідомлюємо невідкладність дій, які викликала війна», – йдеться в повідомленні.

У RBI зазначають, що зобов'язуються надалі зменшувати свою бізнес активність в Росії, шукаючи подальші шляхи виходу із ситуації, що склалася.

«Група RBI продовжуватиме шукати потенційні угоди, які призведуть до продажу або відокремлення «Райффайзенбанку» в Росії та деконсолідації «Райффайзенбанку» в Росії зі складу групи RBI, у повній відповідності до місцевих і міжнародних законів і нормативних актів, та за погодженням із відповідними компетентними органами», – йдеться в повідомленні.

При цьому «Райффайзенбанк» продовжить деякі банківські операції в Росії в межах своєї банківської ліцензії, а також «підтримуватиме клієнтів, у тому числі тих, які постраждали від скорочення ділової активності в Росії».

«Ми зобов'язані дбати про співробітників на всіх ринках, де працює RBI. Група RBI несе відповідальність за збереження цілісності локальних операцій у Росії, в якій працює понад 9000 співробітників», – заявили в RBI.

Там також поскаржилися на «дуже складні ринкові умови для бізнесу в Росії». В RBI нагадали, що скоротили «деяку ділову активність» в Росії та мінімізували транскордонні контакти групи з РФ.

«Група RBI очікує, що рішення про подальше скорочення ділової активності в Росії вплине на клієнтів RBI. Ми будемо вживати всіх можливих заходів для підтримки наших клієнтів», – йдеться в заяві.

Парламент Франції визнав Голодомор 1932–1933 років геноцидом українського народу (УНІАН).

Президент України вдячний французьким депутатам за сильний внесок у викриття злочинів тоталітарної Росії – минулих і сьогоденних.

Національна асамблея Франції визнала Голодомор 1932–1933 років геноцидом українського народу.

Президент України Володимир Зеленський:

Визнання парламентом Франції Голодомору 1932–1933 років геноцидом українського народу важливе та знакове. Вдячні за сильний внесок Франції у викриття злочинів тоталітарної Росії – минулих і сьогоднішніх. У встановлення правди й справедливості, а отже, й відповідальності. Дякуємо, Франціє.

Нідерланди у колі ЄС ініціювали дворічний проект-вирок для російської економіки ([УНІАН](#)).

Організація спільно з низкою країн-членів планує остаточно заблокувати можливість РФ обходити західні санкції.

Нідерланди у колі країн Європейського Союзу запропонували проект-вбивцю російської економіки, покликаний виявляти всі недоліки вже прийнятих санкцій проти країни-агресора та блокувати лазівки для обходу обмежень.

Bloomberg зазначає, що відповідну ініціативу вже підтримали Чехія, Кіпр, Данія, Угорщина, Литва, Мальта, Румунія, Словенія та Іспанія. Спільний проект держав тривалістю у два роки має розпочатися у червні 2023 року.

Серед головних завдань співпраці – координування досвідом та інформацією щодо відомств, відповідальних за заморожування активів РФ. Проект має підтримати безпосередньо Європейська комісія, пише видання.

ЗМІ підкреслюють, що це перший випадок, коли ЄК офіційно підтримує настільки масштабні проекти щодо впровадження санкцій. Також там вважають, що в разі успіху співпраця 9 країн ЄС може надихнути організацію на створення окремого органу, який координуватиме нагляд за санкціями.

Швейцарія приєдналася до 10-го пакету санкцій Євросоюзу проти Росії ([УНІАН](#)).

25 лютого Європейський Союз схвалив 10-й пакет санкцій до РФ.

Швейцарія приєдналася до 10-го пакету санкцій ЄС проти Росії.

Керівниця Офісу президента Андрій Єрмак:

Швейцарія приєдналася до десятого пакету антиросійських санкцій ЄС з 29 березня.

Німеччина вишле з країни понад 30 російських дипломатів ([УНІАН](#)).

Органи безпеки Німеччини вважають, що дипломати з Росії можуть використовувати свій імунітет для незаконного вербування німецьких інформаторів з політики, бізнесу, науки та Збройних сил.

На тлі масових антиросійських санкцій, введених у зв'язку з вторгненням в Україну, Німеччина вишле з країни російських дипломатів.

Міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок:

Планує вислати з країни понад 30 дипломатів агресора, акредитованих у Берліні.

Органи безпеки Німеччини вважають, що дипломати з Росії можуть використовувати свій імунітет для незаконного вербування німецьких інформаторів з політики, бізнесу, науки та Збройних сил.

Вони необхідні їм для проведення в країні диверсійних або дезінформаційних операцій.

«Резиденції російських секретних служб, які розміщені в посольстві в Берліні і в декількох консульствах, укомплектовані щільніше, ніж під час холодної війни і налічують близько 160 офіцерів», – йдеться в матеріалі.

Радбез ООН відхилив резолюцію РФ щодо розслідування вибухів на «Північних потоках» ([Букви](#)).

27 березня Росії не вдалося набрати достатньо голосів у Раді безпеки ООН для запропонованої резолюції щодо розслідування вибухів на трубопроводах Nord Stream.

Лише три країни проголосували за запропоновану резолюцію (РФ, Бразилія, Китай), натомість дванадцять — утрималися. Для ухвалення резолюції необхідно було щонайменше дев'ять голосів «за».

ЄС готується карати країни, які допомагають Росії обходити санкції ([УНІАН](#)).

Багато товарів, що відвантажуються в РФ, містять технології «подвійного призначення» і поставляються через треті країни. Ідеться в тому числі про автомобілі й пральні машинки.

Європейський союз може ввести торговельні обмеження щодо країн, які допомагають Росії купувати пральні машини і старі автомобілі, компоненти з яких використовуються для ремонту пошкодженої в боях військової техніки.

Чиновники, що стежать за торговими потоками в Москву, виявили значне зростання торгівлі споживчими товарами між ЄС і союзниками РФ у Центральній Азії. Про це пише The Telegraph.

Є побоювання, що нові торгові маршрути, активність яких зросла на 60–80 %, використовуються Росією для обходу західних санкцій, покликаних паралізувати її військову машину.

У Європі обговорюють плани протидії країнам, які допомагають Москві ухилитися від покарання у вигляді торгових санкцій.

Пропозиція може обмежити доступ будь-якої країни, бізнесу або приватної особи до ринку ЄС, якщо буде доведено, що вони реекспортували заборонені товари в Росію.

«Ми повинні дати сильний сигнал фізичним і юридичним особам у третіх країнах. Надання матеріальної підтримки військовій та оборонній

промисловості Росії матиме серйозні наслідки для їх доступу на ринок ЄС», – йдеться в конфіденційному документі.

40 країн підписали заяву з вимогою до РФ звільнити затриманих українських міських голів ([Київ 24](#)).

У заяві зазначено, що росія має припинити переслідування представників місцевих громад на тимчасово загарбаних територіях України та звільнити всіх незаконно затриманих цивільних громадян, зокрема, міських голів.

Спільну заяву 40 країн виголосив **посол Великої Британії при СОТ та ООН у Женеві Саймон Менлі**.

Росія, зазначив Менлі, систематично переслідує представників місцевих громад на територіях, які намагається незаконно анексувати. Це частина стратегії Росії з придушення незгоди та встановлення свого контролю шляхом залякування місцевого населення. Серед захоплених – журналісти, активісти, релігійні діячі та лідери місцевих громад.

«Віденська декларація та Програма дій (ВДПД) наголошує на занепокоєнні міжнародної спільноти застосуванням примусових і довільних страт, насильницькими зникненнями, свавільними затриманнями та тортурами», – наголосив Менлі.

Він додав, що повідомлення про свавільні затримання українських цивільних російськими військовими приголомшують і є чисельними. Окупанти систематично переслідують представників місцевих громад на територіях, які намагається незаконно анексувати. Серед захоплених – журналісти, активісти, релігійні діячі та лідери місцевих громад.

Як зазначив Менлі, від 24 лютого 2022 року на тимчасово загарбаних територіях затримано щонайменше 30 міських голів, принаймні шестеро з них досі залишаються в ув'язненні.

Заяву зроблено від імені 40 країн, серед яких Велика Британія, Австрія, Бельгія, Болгарія, Хорватія, Кіпр, Чехія, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Греція, Угорщина, Ірландія, Італія, Латвія, Литва, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Польща, Португалія, Румунія, Словаччина, Словенія, Іспанія, Швеція, Боснія і Герцеговина, Нова Зеландія, Австралія, Північна Македонія, Грузія, Албанія, Канада, США, Ісландія, Україна, Японія та Молдова.

Естонія, Литва і Латвія виступили проти російського головування в Раді Безпеки ООН у квітні ([Цензор.НЕТ](#)).

У заяві від імені трьох країн, яку зачитав на засіданні Ради Безпеки ООН 31 березня постпред Естонії при ООН Рейн Таммсаар, зазначається, що країна, якою керує військовий злочинець, переслідуваний Міжнародним кримінальним судом, не може головувати в органі, що відповідає за мир і безпеку у світі.

«Хіба це не красномовно, що завтра, у річницю різанини в Бучі, Росія займе пост голови Ради Безпеки? Це ганебно, принизливо і небезпечно для довіри до цього органу та його ефективного функціонування», – зазначив Таммсаар.

За його словами, країна, яка веде агресивну війну проти свого сусіда, здійснює найжахливіші звірства, загрожує світові ядерною зброєю і чий лідер є воєнним злочинцем, щодо якого МКС видав ордер на арешт, не може керувати Радою Безпеки.

«Відповідальні члени цього органу повинні протистояти спробам росії перетворити головне місце проведення міжнародної дипломатії в посміховисько і платформу дезінформації», – додав він.

Військова допомога

США готують новий пакет військової допомоги Україні на \$2,6 мільярда ([Укрінформ](#)).

Адміністрація США готує новий пакет військової допомоги для України, попередньо на суму \$2,6 мільярда, до якого можуть увійти радари, ракети для ППО, протитанкові засоби, логістична техніка. Очікується, що офіційно Білий дім оголосить про це не раніше понеділка.

Також у списку будуть інші типи боєприпасів, у тому числі танкових. Крім того, планується включити у пакет допомоги високоточні авіаційні боєприпаси, мостове обладнання, яке Україна використовуватиме для штурму російських позицій, евакуаційні машини для допомоги виведеній з ладу важкій техніці та додаткові снаряди для ППО NASAMS.

У США 65 українських військових завершили навчання на системах ППО Patriot ([Укрінформ](#)).

Речник Пентагону Патрік Райдер:

Цього тижня 65 членів протиповітряних сил України завершили навчання на системах Patriot у штаті Оклахома й вже повернулися в Європу. Разом з іншими українськими протиповітряниками, вони інтегруються із системами Patriot, переданими Україні Штатами, Німеччиною та Нідерландами.

Він зазначив, що після розгортання в Україні цих систем «вони посилять ешелоновану протиповітряну оборону України, що надасть захист від російських ударів по цивільних та цивільній інфраструктурі».

Райдер додав, що загалом від початку повномасштабного російського вторгнення до України, США вже провели різноманітне тренування понад 7000 військовослужбовців ЗСУ.

Норвезькі благодійники передали 16 автомобілів для ЗСУ ([Укрінформ](#)).

Зі Львова на фронт відправили 16 автомобілів, дрони та радіостанції, які волонтерська організація з Норвегії «Вільна Україна» придбала для українських військових.

Бізнес-омбудсмен Львівської міської ради Сергій Кіраль:

Ми веземо на фронт 16 автомобілів, 32 дрони, 10 радіостанцій, військове взуття та форму. Це не перша допомога від наших норвезьких колег, але одна із наймасштабніших.

Волонтерська організація з Норвегії «Вільна Україна» уже понад пів року допомагає ЗСУ. Група волонтерів вже відправились у райони бойових дій, щоб передати допомогу військовим.

Німеччина передала Україні черговий пакет військової допомоги ([Укрінформ](#)).

У пакеті військової допомоги разом з бронетехнікою Німеччина передала Україні також інші машини та медичні засоби.

Зокрема, передані 2 броньовані евакуаційні машини Bergepanzer 3, 2 машини для розмінування Wisent 1, 24 вантажівки Zetros (раніше було вже надано 28). Також у пакеті 40 тисяч аптечок (загалом їх передано 160 тисяч) та 103 тисячі джгутів.

Передачу 18 основних бойових танків Leopard 2 A6 з боєприпасами та 40 бронетранспортерів Marder з амуніцією підтвердив раніше канцлер Олаф Шольц і міністр оборони Борис Пісторіус ще кілька днів тому. Тепер про це оголошено на сайті.

Північна Македонія передасть Україні 12 бойових гелікоптерів Мі-24 ([Укрінформ](#)).

Уряд Північної Македонії у четвер схвалив передачу бойових гелікоптерів Мі-24 Україні.

Уряд Північної Македонії не зазначив, скільки бойових гелікоптерів буде передано, проте **міністр оборони країни Слов'янка Петровська** на цьому тижні заявила, що існує можливість передачі усіх 12 одиниць техніки.

Словаччина надала військової допомоги Україні на 10 % свого оборонного бюджету ([Укрінформ](#)).

Заступниця Голови Верховної Ради Олена Кондратюк:

Рада зустрівся зі спікером Національної ради Словацької республіки Борисом Колларом. Найкраща допомога – це допомога надана вчасно! Україна вдячна Словаччині за всебічну військову, гуманітарну та політичну підтримку, яка надається з перших днів повномасштабного вторгнення росії.

Вона зауважила, що Словаччина, зокрема, надала військової допомоги Україні на 10 % свого оборонного бюджету і входить до десятки країн-лідерів у світі за цим показником. «Вдячні за надані серед перших: системи ППО, літаки МіГ-29, бронетранспортери, САУ», – додала Кондратюк.

Хорватія планує найближчим часом передати Україні 14 вертольотів Мі-8 (УНІАН).

Міністр оборони Хорватії Маріо Баножич:

Хорватський уряд надає Україні підтримку фінансову, технічну та політичну. Один з пунктів такої політичної підтримки – це рішення, яке зараз у процесі розгляду нашим урядом. І один із пунктів таких рішень – це вертольоти Мі-8. І я сподіваюсь, що найближчим часом ми зможемо завершити їх передачу.

За словами Баножича, Хорватія підтримуватиме Україну стільки, скільки буде необхідно. Він підкреслив, що міжнародне право та міжнародно визнані кордони повинні поважатися, а вторгнення РФ в Україну є неприпустимим.

Берлін погодив виділення додаткових €12 мільярдів військової допомоги Україні (Укрінформ).

Бюджетний комітет німецького Бундестагу схвалив подання уряду ФРН щодо виділення додаткових 12 мільярдів євро військової допомоги Україні.

Додаткове фінансування включає виділення 3,24 мільярда євро цього року, а також відкриття кредитної лінії на період між 2024 і 2032 роками на суму приблизно 8,82 мільярда євро.

«Україна може використати гроші для закупівлі озброєнь напряму за підтримки федерального уряду», – пояснили **члени бюджетного комітету від урядової коаліції Андреас Шварц (СДПН), Себастьян Шефер («Зелені») і Карстен Кляйн (ВдПН).**

Іспанія передасть Україні танки Leopard 2 після Великодня (Укрінформ).

Іспанія має намір передати Україні перші танки Leopard 2 після Великодня. Наразі машини проходять підготовку після ремонту.

Усі шість танків уже відновили на заводі Santa Bárbara Sistemas в Севільї, і цього тижня вони проводять тренувальні стрільби на полігоні Серро-Муріано у Кордові. Після закінчення підготовки бойові машини будуть транспортовані морем до Польщі.

Інструктори з Данії навчають українських військових веденню позиційних боїв (Укрінформ).

Військові інструктори Збройних Сил Королівства Данії в рамках підготовки українських захисників у Великій Британії проводять заняття з підготовки, захоплення та утримання окопу, траншеї та позиції.

Перший заступник міністра оборони України Олександр Павлюк:

Українські воїни проходять заняття з ведення позиційних (траншейних) бойових дій, зокрема відпрацьовуються дії з підготовки, захоплення та утримання окопу, траншеї та позиції. Навчання триває під керівництвом

військовослужбовців та військовослужбовиць Збройних Сил Королівства Данії Forsvaret в рамках базової загальновійськової підготовки особового складу ЗС України у Великій Британії.

Під керівництвом інструкторів Збройних Сил Королівства Данії новобранці Збройних Сил України стали більш підготовленими до умов оборони та наступу.

Швеція готує українських військових до боїв у лісистій місцевості ([УНІАН](#)).

Шведські інструктори навчають українських солдатів тактики бойових дій в умовах ліистої місцевості. Це частина базової загальновійськової підготовки, яку українські військовослужбовці зараз проходять у Великобританії.

«Ця підготовка дає змогу оволодіти бойовими навичками, підвищити безпеку та сили дій ЗСУ, щоб військовослужбовці, які не мають або мають мінімальний військовий досвід, могли оволодіти необхідними тактичними знаннями», – йдеться в повідомленні.

Зазначається, що навички дій у лісистій місцевості стануть у пригоді українським бійцям як у наступі, так і в обороні.

Шведські інструктори долучилися до участі у британській програмі підготовки українських новобранців з цього року.

Україна отримала від Португалії три танки Leopard 2 ([Укрінформ](#)).

«Три танки Leopard 2А6, надані Португалією, вже в Україні. Вони доставлені згідно з домовленостями з нашими партнерами. Португалія продовжує підтримувати Україну у її спротиву незаконному вторгненню росії», – йдеться у повідомленні Міністерства національної оборони Португалії.

Болгарія може продати Україні велику кількість боєприпасів ([Укрінформ](#)).

Колишній міністр оборони Болгарії Бойко Ноев заявив, що Болгарія може продати Україні велику кількість боєприпасів через посередників, що може суттєво вплинути на хід бойових дій.

Зокрема, Міністерство оборони Болгарії передасть державному військовому заводу ВМЗ старі боєприпаси на суму майже 175 млн євро, а натомість отримає нові.

За словами Ноева, мета такого рішення полягає в тому, щоб величезна кількість старих боєприпасів зі складів болгарської армії потрапила до України.

За його словами, це та кількість боєприпасів, що може переломити хід війни на деяких напрямках на українському фронті.

Британські танки Challenger 2 вже в Україні ([Укрінформ](#)).

У Міністерстві оборони офіційно підтвердили, що британські танки Challenger 2 прибули в Україну.

Глава Міністерства Оборони України Олексій Резніков:

Було приємно кататися на першому українському ОБТ Challenger 2. Такі танки, поставлені Великою Британією, нещодавно надійшли до нашої країни.

За словами Резнікова, незабаром танки Challenger 2 приступлять до виконання бойових завдань.

Шольц підтвердив: Німеччина передала Україні 18 танків Leopard (Укрінформ).

Німеччина передала Україні танки Leopard 2A6.

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

Так, ми передали танки, як і було обіцяно.

Шольц також повідомив, що «Німеччина разом з Нідерландами готуються передати Україні танки Leopard 1».

Канцлер нагадав, що обидві країни раніше спільно передали Україні САУ Panzerhaubitze 2000, боєприпаси тощо. Обидві країни задіяні в такій важливій справі, як навчання українських військових, підкреслив він.

Шольц також зауважив, що Німеччина наразі є найбільшим постачальником зброї для України в материковій частині Європи. Його держава передала багато сучасних озброєнь, зокрема, засобів ППО.

У Британії завершується навчання українських артилеристів на AS90 (Укрінформ).

Перший заступник міністра оборони України генерал-лейтенант Олександр Павлюк:

У Великій Британії завершується навчання другої групи українських артилеристів на 155-міліметровій самохідній артилерійській установці AS90.

За словами Павлюка, понад тисяча британських військовослужбовців беруть участь у реалізації програми, яка здійснюється на об'єктах Міністерства оборони Великої Британії на північному заході, південному заході та південному сході країни.

Українські військові завершили навчання у Великій Британії на танках Challenger 2 (УНІАН).

Українські військові завершили свої навчання на танках Challenger 2 у Великій Британії, ці танки і навчені екіпажі прибудуть до України до весняного контрнаступу.

Британський міністр оборони Бен Уоллес:

Дійсно надихає спостерігати за рішучістю українських солдатів, які завершили навчання на британських танках Challenger 2 на британській землі. Ми продовжуватимемо підтримувати їх і робити все можливе, щоб підтримувати Україну стільки, скільки буде потрібно.

Лейтенант Джон Стоун, котрий керував навчальною місією:

Для команди центру бойових маневрів було честю провести це навчання для наших українських партнерів. Ми всі були надзвичайно вражені продемонстрованим рівнем компетентності, і ми не сумніваємося, що наші друзі використовуватимуть танки Challenger 2 найефективніше в майбутніх боях, коли вони будуть боротися за свою Батьківщину.

Гуманітарна та фінансова допомога

Рада директорів МВФ схвалила кредитну програму Україні на \$15,6 мільярдів ([Економічна правда](#)).

Виконавча рада МВФ в п'ятницю схвалила чотирирічний пакет фінансування для України на суму 15,6 мільярдів доларів, щоб допомогти країні задовольнити нагальні фінансові потреби на тлі триваючої війни.

«Цей кредит є найбільшим для України з моменту повномасштабного вторгнення Росії 24 лютого 2022 року і першим великим пакетом, схваленим МВФ для країни, яка бере участь в активному конфлікті», - пише Reuters.

Рішення формалізує угоду на рівні персоналу МВФ, досягнуту з Україною 21 березня.

Очікується, що ця угода допоможе розблокувати масштабне фінансування України з боку міжнародних донорів і партнерів, включаючи Світовий банк та інших кредиторів.

Україна отримала пільговий кредит від Канади майже на 2 млрд доларів ([УНІАН](#)).

Кредит надається на 10 років, відсоткова ставка – 1,5 % річних.

До державного бюджету України від Канади надійшло 2,4 млрд канадських доларів (1,8 млрд доларів США) кредиту на пільгових умовах. У грудні канадський уряд також підтримав Київ кредитом у 500 млн.

Міністр фінансів Сергій Марченко:

Канада вкотре продемонструвала, що вона є надійним партнером України – сьогодні ми отримали 2,4 млрд канадських доларів, які буде спрямовано передусім на фінансування пріоритетних видатків Держбюджету. Ці кошти дозволять підтримати громадян України в умовах війни та наблизити нашу перемогу над російським агресором.

Україна отримала від Канади 25 тонн гуманітарної допомоги ([Укрінформ](#)).

Міністр енергетики Герман Галущенко:

Україна вже отримала 7 вантажів гуманітарної допомоги від канадської сторони загальною вагою понад 25 тонн! Наразі очікуємо вкрай потрібні енергосектору трансформатори різного класу напруги, які запропонували наші канадські партнери.

Японія виділила Україні 470 мільйонів доларів допомоги: на що підуть кошти ([УНІАН](#)).

Уряд Японії ухвалив рішення надати Україні новий пакет гуманітарної допомоги, спрямованої на розмінування територій та відновлення критичної інфраструктури. На ці цілі виділено 470 мільйонів доларів, повідомляє прес-служба японського уряду.

Допомога розподілена на дві нерівні частини. Основна сума (400 мільйонів доларів) піде на закупівлю обладнання, необхідного для розмінування та розчищення завалів, відновлення базової інфраструктури, відновлення сільського господарства як ключової галузі та «зміцнення демократії та управління».

Друга частина пакету в розмірі 70 мільйонів доларів буде передана Україні через Програму розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН). Вона виділяється на відновлення конкретно енергетичної інфраструктури, пошкодженої російськими атаками.

«Японія продовжить допомагати і підтримувати народ України, який стикається з труднощами, у співпраці з міжнародним співтовариством, в тому числі з членами «Великої сімки»», – заявили в японському уряді.

США перерахували до бюджету України грант у розмірі \$1,25 мільярда ([Укрінформ](#)).

До державного бюджету України від Сполучених Штатів надійшли грантові кошти у розмірі 1,25 мільярда доларів, які в основному підуть на соціальні виплати.

У відомстві зазначили, що грантове фінансування спрямують на часткове відшкодування видатків Держбюджету, зокрема на пенсійні виплати, підтримку окремих програм державної соціальної допомоги (допомоги для ВПО), забезпечення оплати праці працівників державних органів, співробітників ДСНС та працівників ЗВО.

США надали ці кошти через Цільовий фонд Світового банку в рамках четвертого додаткового фінансування для проекту «Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні» (PEACE).

Японія передасть Одесі мобільний шпиталь та сучасне медобладнання ([Укрінформ](#)).

Одеса отримає від міста-побратима Йокогами модульну мобільну лікарню з сучасним обладнанням та комп'ютерний томограф.

Мер Одеси Геннадій Труханов:

Нами досягнута домовленість про передачу Одесі модульного шпиталю, який матиме сучасний мамограф, рентген, апарат УЗД та фіброгастроскоп. Доки цей шпиталь буде готуватися, Японія передає нам

автономний модульний комп'ютерний томограф, очікуємо ми його в Одесі вже за 2-3 місяці.

Литва приєднається до програми МВФ з фінансування України ([Укрінформ](#)).

Литва візьме участь у запланованій Міжнародним валютним фондом програмі фінансування України на 15,6 мільярда доларів США.

Міністр фінансів Литви Гінтаре Скайсте:

Литва послідовно підтримує Україну в різних міжнародних форматах, включно з фінансовими ініціативами. Фінансові гарантії, які дозволять затвердити широкомасштабну програму МВФ для України вже найближчим часом, є ще одним виявом потужної підтримки західних партнерів, у тому числі Литви.

Хорватія хоче допомогти Україні з розмінуванням територій ([Укрінформ](#)).

Хорватія, яка має досвід ліквідації наслідків війни на власній території, може допомогти з гуманітарним розмінуванням українських земель.

Міністр оборони Хорватій Маріо Баножич:

Ми розуміємо ваші страждання дуже добре. Досвід нашої війни у 90-х – це причина, чому ми розуміємо, що відбувається, і через яку ми знаємо, що ви праві. Ми говоримо про підтримку в повоєнних діях, таких як розмінування.

Європа повинна знати, що російські ракети, які падають в Україні, падають недалеко від наших власних будинків. Саме тому такі дії росії мають вплив на безпекову та економічну ситуацію в Європі. Україна може розраховувати на хорватський уряд.

До Харкова прибув гуманітарний вантаж від Папи Римського ([Укрінформ](#)).

Вантажівка, заповнена гуманітарною допомогою від Папи Римського Франциска минулої суботи виїхала з італійського Риму, а в середу вранці, 29 березня, прибула до Харкова.

«Вантажівка, заповнена ліками, генераторами та речами першої необхідності, минулої суботи виїхала з Італії, а в середу вранці прибула до Харкова. Вантаж приготували волонтери при соборі Святої Софії в Римі та Апостольська елемозінерія», - йдеться у повідомленні.

Зазначається, що осередок УГКЦ в Римі від першого дня вторгнення став місцем збору та відправки гуманітарної допомоги. Саме сюди кардинал Конрад Краєвський, Папський розподільовач милостині, привозить вантажі, які відправляються в Україну за дорученням Папи Римського. Так було і цього разу.

Українські біженці з 1 квітня зможуть оформлювати у Польщі посвідку на тимчасове проживання ([Укрінформ](#)).

Українці, які змушені були виїхати з України, рятуючись від російської повномасштабної агресії, з 1 квітня зможуть подавати документи на отримання посвідки на тимчасове проживання в Польщі.

У Міграційній платформі EWL переконують, що така посвідка дасть українським біженцям довгострокові гарантії на легальне перебування та працевлаштування у Польщі.

Зокрема, з 1 квітня українські біженці у Польщі, які мають вироблені польські ідентифікаційні коди щодо свого прибуття до Польщі після 24 лютого 2022 року (PESEL UKR) можуть подавати документи на дозвіл на тимчасове перебування (так звана «карта побиту»). Це передбачено змінами до закону «Про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території України», які було ухвалено в січні 2023 року.

Документи на карту перебування можуть подавати громадяни України зі статусом UKR незалежно від того, скільки часу вони знаходяться в Польщі після прибуття з 24 лютого 2022 року. Проте отримати посвідку можуть тільки ті громадяни України, хто офіційно працевлаштований в Польщі, хто виконує у Польщі висококваліфіковану роботу (науковці, інженери, працівники сектора ІТ тощо), а також українці, які відкрили в РП підприємницьку діяльність.

Громадянам України, які не відповідають цим підставам, польський закон про підтримку українців гарантує легальне перебування в Польщі до 23 серпня 2023 року. Зміни до закону не враховують можливість отримання карти перебування громадянам України, які ведуть бізнес в Україні або працюють дистанційно в Україні, але перебувають у Польщі.

Ті українці, хто перебував на території Польщі до 24 лютого 2022 року, можуть подавати документи на отримання карти перебування на стандартних засадах (робота, навчання, ведення бізнесу, возз'єднання сім'ї).

Дозвіл на тимчасове перебування (карта побиту) дає українським біженцям доступ до польського ринку праці на термін видачі посвідки (максимально до 3 років), можливість міняти роботодавця без необхідності отримання нової карти побиту, а також вільного переміщення до інших країн Європи. Відмовити або затримати видачу карти побиту можуть у разі, якщо громадянин України неправильно заповнив анкету чи подав неповний пакет документів. Наразі відсутня можливість подачі документів онлайн.

З початку минулого року до Канади переїхали майже 200 тисяч українців ([Укрінформ](#)).

З початку минулого року до Канади прибуло майже 200 тис. українців, з яких багато скористалися новою міграційною програмою, запровадженою після початку повномасштабного російського вторгнення до України.

«З січня 2022-го року, й особливо від початку повномасштабного російського вторгнення до України, Канада стала безпечною гаванню для

майже 200 тис. громадян України та постійних мешканців Канади, які повернулися до країни», – стверджується у документі.

Канада ще на початку минулого року оголосила про спеціальну міграційну програму для українців, чинність якої нещодавно було продовжено до липня. «Для втілення цього, уряд додатково виділив 171,4 млн дол протягом трьох років, починаючи у 2022-2023 рр», – наголошується у федеральному бюджеті.

Литва передасть Україні мобільне містечко на 36 сімей ([Укрінформ](#)).

Литовський кабінет міністрів готується до передачі Україні мобільного містечка, розрахованого на 36 сімей.

Мобільні будинки вартістю 941,5 тисяч євро передадуть місту Бородянка, вони були придбані у компанії Arijus шляхом держзакупівель. Це один з чотирьох об'єктів в Україні, атакованих росією у лютому минулого року, які Литва зобов'язалася відновити.

Також передбачається за 3,7 мільйонів євро провести ремонт дитячого садка «Радість» у місті Ірпінь, за 5 мільйонів євро – ремонт однієї з трьох шкіл у місті Бородянка Київської області та за 2,3 млн. євро – реконструкцію мосту через річку Трубіж, що сполучає Київську та Сумську області.

Вінниччина отримала від UNICEF сім фур гуманітарної меддопомоги ([Укрінформ](#)).

Заступниця начальника Вінницької ОВА Наталя Заболотна:

Сім фур гуманітарної медичної допомоги надійшло від UNICEF Ukraine! Вінниччина сьогодні є чи не найбільшим медичним хабом для поранених в Україні. 172 тисячі переселенців, які перебувають в області, також потребують медичного догляду та супроводу. Тому допомога, яка надійшла від UNICEF до обласного гуманітарного медичного складу, вкрай важлива сьогодні.

За її словами, у складі отриманої областю гуманітарної допомоги медичного спрямування є аптечки для надання першої медичної та набори для гінекологічної та хірургічної допомоги, а також набори медикаментів, сумки-холодильники, пульсоксиметри, а ще офтальмоскопи, деззасоби та інше.

Найближчим часом увесь гумвантаж від UNICEF розподілять між медичними закладами Вінниччини.

Бельгія надала Україні понад 36 тонн енергообладнання ([Укрінформ](#)).

Бельгія надала Україні загалом понад 36 тонн гуманітарної допомоги для відновлення енергетичної інфраструктури.

Міністр енергетики Герман Галущенко:

Наші європейські партнери розуміють важливість підготовки України до осінньо-зимового періоду і допомагають Україні обладнанням і паливом.

Піротехніки отримали вісім спецавтомобілів Toyota від ООН та Японії ([Укрінформ](#)).

Програма розвитку ООН у партнерстві з урядом Японії передала піротехнічним підрозділам Державної служби з надзвичайних ситуацій вісім спеціалізованих автомобілів класу Toyota Hilux Double Cabin.

Заступник голови ДСНС Роман Примуш:

У важкі часи вкрай важливо мати послідовну підтримку стратегічних партнерів. Ми вдячні нашим друзям із ПРООН та уряду Японії за постійну та вчасну допомогу піротехнічним підрозділам Служби порятунку.

Техніка надана в рамках реалізації проекту ПРООН «Екстрене знешкодження вибухонебезпечних предметів та розчищення завалів» за фінансування уряду Японії.

Франція доставила в Україну 183 тонни енергетичного обладнання ([УНІАН](#)).

Франція із серпня 2022 року до сьогодні доставила в Україну 22 вантажі енергетичного обладнання загальною вагою 183 тонни в якості гуманітарної допомоги.

Серед обладнання – генератори різної потужності, автоматичні вимикачі, спецодяг, роз'єднувачі, освітлювальні прилади, хімічна продукція, газове обладнання, необхідне для проведення ремонтних робіт.

При цьому, у березні цього року було передано 1389 конвекторів та 11 генераторів від французької громадської організації «Електрики без кордонів».

Плани врегулювання. Переговорний процес

В ISW спрогнозували, за яких умов Путін може піти на переговори з Україною ([Еспресо](#)).

На думку американських аналітиків, лише успішна серія українських контрнаступів, майже напевно необхідна, але недостатня для того, щоб переконати Путіна розпочати переговори на інших умовах, окрім досягнення всіх заявлених ним цілей.

Експерти наголосили, що численні великі українські перемоги на оперативному рівні важливі для створення будь-якої перспективи врегулювання нинішнього конфлікту шляхом переговорів або для того, щоб змусити Путіна прийняти несприятливі військові реалії за відсутності офіційного врегулювання.

Водночас аналітики зі США наголошують, що далеко не факт, що Путін коли-небудь взагалі прийме ці військові реалії. Він може вирішити продовжувати боротьбу, з паузою або без неї, стільки, скільки потрібно для досягнення всіх його цілей (...).

Путіну зробити це дуже складно: російська політикиня розповіла, чи піде диктатор на переговори після контрнаступу ЗСУ ([ТСН](#)).

Російська політична аналітикиня Ольга Курносова:

Путіну зробити це дуже складно. Мені здається, що на переговори саме на українських умовах він точно не піде. Але те, що ми знову почули слова про переговори, це дуже важлива історія і те, що доволі активно в Кремлі говорили з приводу китайського мирного плану, теж є тим, що можна було б спробувати використати і якось цю історію обіграти. Тому що одним з перших пунктів китайського мирного плану є повага суверенітету в міжнародно визнаних кордонах ООН, а це кордони України 1991 року. Тому, мені здається, цей пункт дуже важливий.

Президентка Угорщини Каталін Новак на зустрічі в середу з президентом Туреччини Реджепом Таїпом Ердоганом підкреслила необхідність виведення військ РФ з України для досягнення миру ([Укрінформ](#)).

Новак на спільній пресконференції з Ердоганом у Анкарі підтвердила, що Угорщина засуджує путінську агресію й підтримує територіальну цілісність України.

За її словами, зараз потрібні наміри щодо миру, уникнення ескалації, зниження напруженості, переговори й мирний план, який не передбачає перемоги росії (...).

В Держдепі відповіли, чи можна побачити Путіна за столом переговорів, а не на лаві підсудних ([УНІАН](#)).

Коли прийде час для дипломатії, в Україні мають бути найсильніші позиції, кажуть в Держдепі.

Попри підготовку трибуналу для російського диктатора Володимира Путіна та ордера МКС на його арешт, у Державному департаменті США не втрачають віру у дипломатичний шлях припинення війни в Україні. Однак наразі у Вашингтоні не бачать бажання російської сторони вивести війська і сісти за стіл переговорів (...).

Без виведення військ нічого не буде: Зеленський про переговори з РФ ([ТСН](#)).

Голова держави заявив, що Україна буде силою вибивати ворожі війська зі своїх територій, якщо вони не погодяться вийти самостійно.

Президент України Володимир Зеленський заявив, що якщо російські загарбники хочуть якихось переговорів, то спочатку вони повинні вивести свої війська з України без бою.

Про це голова держави заявив на пресконференції за підсумками Бучанського саміту щодо справедливості та відповідальності за російську агресію, в якому взяли участь 47 держав і організацій.

Зеленський зазначив, що Україна вже запропонувала Формулу миру, в якій прописаний кожен крок, який повинні виконати сторони. Якщо Росія погодиться на його виконання, то це «однозначно призведе до закінчення війни», бо в Україні всі прагнуть лише миру.

Голова держави наголосив, що Україна готова сідати за стіл переговорів лише з відповідальними державами, тому будь-який діалог можливий лише після виведення всіх ворожих військ з української території (...).

В Україні 72,5% громадян не вважають переговори з росією дієвим способом досягнення миру, який потрібно використати зараз ([Укрінформ](#)).

Про це повідомив директор соціологічної служби Центру Разумкова Андрій Биченко під час презентації результатів соціологічного опитування «Громадська думка про війну, перемогу та гарантії безпеки» (...).

За його словами, порівняно з жовтнем минулого року збільшилася частка тих, хто не погоджується з тезою щодо перемовин як дієвого механізму, який треба зараз використати (у жовтні таких було 64%).

Опитування проводилося соціологічною службою Центру Разумкова з 22 лютого по 1 березня 2023 року в межах проєкту Програми МАТРА, що фінансується посольством Королівства Нідерландів в Україні. Дослідження реалізоване у межах Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», яка фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Раєт в Україні (...).

«Ми повинні зупинити це зараз»: Лукашенко вдав із себе «миротворця» і закликав Україну до переговорів з РФ «без умов» ([Obozrevatel](#)).

Самопроголошений глава Білорусі Олександр Лукашенко спробував вдати з себе миротворця та заговорив про перемир'я між Росією та Україною. Київ при цьому, на його думку, має розпочати переговори з Москвою «без попередніх умов».

Про це білоруський диктатор заявив під час щорічного послання до Національних зборів РБ. Також Лукашенко назвав «надзвичайно небезпечною» підготовку Сил оборони України до контрнаступу та звільнення української землі від російських окупантів.

У своєму виступі Лукашенко заявив про необхідність негайного укладання перемир'я між державою-агресором Росією та Україною, що захищається від агресії. Водночас озвучені ним умови перемир'я з дивовижною точністю повторюють ключові наративи Кремля.

(...) Він також вважає, що Україна має змиритися з окупацією своїх територій, оскільки Лукашенко відмовляє Києву у праві виходити на переговори зі своєю позицією (...).

У РФ почав знижуватися рівень підтримки війни проти України: скільки росіян хочуть мирних переговорів ([Obozrevatel](#)).

Наприкінці березня 2023 року серед населення Росії знизилася підтримка дій російської армії в Україні. Кількість росіян, які безперечно схвалюють їх, наразі становить 41%, тоді як ще у лютому їх було 48%.

Про це свідчать результати опитувань, проведених російським аналітичним центром Юрія Левади «Левада-Центр» (...).

Водночас зазначається, що прихильників мирних переговорів у суспільстві, як і раніше, трохи більше, ніж прихильників продовження військових дій (48% проти 42% наприкінці березня). З кінця лютого немає значних змін.

За перехід до мирних переговорів найчастіше виступають насамперед молодь, жінки та опозиційно налаштовані громадяни. За продовження військових дій частіше виступають представники старших поколінь, чоловіки та прихильники влади.

Захід перейшов від позиції «Україна не програє» до «Україна має виграти», - експерт Юнус ([Еспресо](#)).

Захід вважає, що Україна має перемогти у війні, та хоче, щоб вона проводила переговори з РФ із позиції сили

Про це заявив політолог-міжнародник Раміс Юнус. Експерт додав, що США - сторона конфлікту, КНР дотримувалася нейтралітету. Водночас Туреччина є представником Заходу та має гарні відносини з РФ. Саме тому

країна підходила на роль модератора. Проте згодом політична кон'юнктура може стати такою, що доведеться залучати КНР.

За його словами, поки що це тільки риторика, а порядок денний майбутніх перемовин залежатимуть від подій на полі бою (...).

«Великий наступ» на Україну провалився. На яких умовах можливі переговори (3Зканал).

Окупаційні війська РФ не змогли досягти жодної зі стратегічних цілей, які перед ними поставив воєнний злочинець Путін.

Він дав своїм окупантам завдання захопити Донбас до кінця березня, але війська РФ його провалили. На даний час наступ російської армії в Україні досяг свого піку. Про це заявив представник Головного управління розвідки Міноборони Андрій Юсов.

Він розповів про те, що Україна спостерігає пік наступу Росії. Окупантам не вдалося досягти жодної зі стратегічних цілей (...).

Як відомо, Президент України зазначив, що переговори з країною-агресоркою можливі лише за умови повної її капітуляції. Однак, в Росії переконані, «що все іде по плану», і допускають переговори лише на своїх умовах. Тобто, визнання анексованих територій російськими. Чи піде диктатор на переговори на інших умовах після контрнаступу ЗСУ?

В Інституті вивчення війни пишуть про те, що успішні контрнаступи ЗСУ можуть схилити очільника Кремля Путіна до переговорів та припинення війни на українських умовах (...).

Водночас очільник МЗС України Дмитро Кулеба зазначив, що вирішити війну за допомогою дипломатії буде можливо лише тоді, коли РФ зазнає поразки на полі бою.

Якщо доля України зараз в руках лише ЗСУ, то тим більше дивними видаються дії уряду та Верховної ради навколо зарплат та пільг нашим воїнам, які боронять державу ціною свого здоров'я та життя.

Плани повоєнного відновлення України

Швейцарія допоможе відновити органічний та молочний сектор України ([Укрінформ](#)).

Мінагрополітики та Держпродспоживслужби спільно з фахівцями швейцарсько-української програми «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України» (Quality FOOD Trade Program, QFTP) напрацювали план з відновлення та розвитку органічного та молочного секторів, які суттєво постраждали через війну.

Перший заступник міністра аграрної політики та продовольства України Тарас Висоцький:

Ми погодили основні напрямки спільної діяльності, глобальні цілі задля відновлення й підтримки органічного й молочного сектору. Наразі галузь показує негативну динаміку через війну, на її відновлення знадобиться не менше двох років. Проекти підтримки органічного та молочного виробництва потребують ресурсів та часу.

Серед пунктів плану вдосконалення нормативно-правової бази України та приведення її у відповідність до законодавства ЄС, збільшення торговельних можливостей органічної продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках, а також – реалізація контролю якості продукції.

Наступним кроком українсько-швейцарської співпраці стане підписання меморандуму. Програма підтримки органічного та молочного сектору розрахована на чотири роки.

В Україні вже відновили 13 тисяч інфраструктурних об'єктів у чотирьох областях ([Укрінформ](#)).

У Київській, Житомирській, Сумській та Чернігівській областях вже відновлено 13 тисяч об'єктів, також дорожники розчистили понад 600 км автодоріг та забезпечили проїзд через 50 тимчасових переправ.

«Міністерство з моменту визволення північних областей України активно відновлює зруйновану інфраструктуру. Дорожні бригади оперативно розчищали дороги від знищеної військової техніки та цивільних авто, демонтували блокпости росіян, ремонтували дороги, придорожню інфраструктуру та зводили тимчасові переправи», - йдеться в повідомленні Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури.

Наразі в Київській, Житомирській, Сумській та Чернігівській областях вже відновлено 13 тисяч об'єктів, розчищено понад 600 км автодоріг та забезпечено проїзд через 50 тимчасових переправ.

Крім того, відновлено 171 медичний заклад, 19 ВНЗ, 238 шкіл, 122 дитсадки, 976 об'єктів критичної інфраструктури, майже 2 тис. багатоповерхівок та 9 тисяч приватних садиб.

Україна та Швейцарія спільно працюватимуть над регіональним розвитком та відновленням (Укрінформ).

Україна та Швейцарія спільно впроваджуватимуть проект «Згуртованість та регіональний розвиток України» (UCORD). Його мета – налагодження ефективної співпраці центральної та місцевої влад, бізнесу та громадськості в питаннях відновлення України та регіонального розвитку.

Відповідний меморандум підписали Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України і Швейцарська агенція з розвитку співробітництва, передає Укрінформ із посиланням на пресслужбу українського міністерства у Фейсбуці.

«Використання потенціалу та експертних потужностей Агенцій регіонального розвитку є однією із базових умов в цьому контексті. Агенції є інклюзивною платформою, де всі сторони можуть спільно працювати над розробкою планів відновлення, оновленням регіональних стратегій розвитку тощо», - зазначив віцепрем'єр-міністр з відновлення України - міністр розвитку громад, територій та інфраструктури Олександр Кубраков.

Згідно з меморандумом, центральна влада, органи місцевого самоврядування співпрацюватимуть з бізнесом в питанні надання якісних послуг у критичних для населення напрямках: водопостачання, водовідведення та управління відходами.

Документ також передбачає створення спільної наглядової ради, яка проводитиме моніторинг реалізації проекту. Це сприятиме прозорості та підзвітності використання коштів, спрямованих на впровадження ініціативи.

Мінагрополітики погодило видачу грантів для створення садів і теплиць майже на 500 мільйонів (Укрінформ).

Міністерство аграрної політики та продовольства України підписало 101 наказ про видачу грантів на розвиток садів та теплиць на загальну суму 489,2 млн грн.

«За 9 місяців від старту грантової програми щодо створення садів, ягідників та теплиць Міністерство аграрної політики та продовольства України вже підписало 101 наказ на суму 489,2 млн грн. Загальна площа під закладення садів та будівництва теплиць становить 1 375,64 га», - йдеться у повідомленні пресслужби Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Лідером серед культур у межах програми є фундук та волоський горіх, площа їх насаджень 493,3 га. Друге місце займають лохина та чорниця – 350 га, на третьому – яблуня із площею 296,1 га.

Найбільше фундуку садитимуть на Київщині – 157,8 га, а також на Закарпатті – 121,9 га. Лідером за площею із закладки плантацій лохини є Львівщина – 73,5 га. Яблуневі сади найбільше розвиватимуть на Закарпатті (97,4 га), Вінниччині (50 га) та Буковині (41,8 га).

Коментарі європейських та американських політиків

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Японії Фуміо Кішіда на церемонії випуску Національної академії оборони у місті Йокосука, що поблизу Токіо, Кішіда розповів про свій нещодавній візит в Україну і заявив, що «бачив злочини російської агресії на власні очі та відновив рішучість якнайшвидше припинити агресію».

Кішіда наголосив, що Японія та інші країни мають і надалі підтримувати Україну, твердо впроваджувати санкції проти росії та підтримувати світовий порядок, заснований на верховенстві права.

Японія головує у G7 цього року. За словами Кішіди, він скерує групу до єдності в демонстрації своїх зобов'язань на саміті в Хіросімі та за інших нагод.

(Укрінформ)

російський диктатор путін заявив, що росія розмістить тактичну ядерну зброю у Білорусі.

Міністр закордонних справ Естонії Урмас Рейнсалу:

За часів холодної війни наше покоління, наші батьки та дідуся у нашій західній спільноті знали, що не можна здаватися перед ядерним терором. І я думаю, що це має стати основою нашої сьогоденної ядерної концепції. Тому що, якщо ви визнаєте, що ядерна загроза може використовуватися як привід від чогось відмовлятися, ви вже втрачаєте психологічний ґрунт під ногами.

(...). Але росія в ході цієї війни вже озвучувала такі загрози щодо ядерної зброї, яких не дозволяв собі, я не знаю, навіть Леонід Брежнев. Слід розуміти, що на їхню думку, це їхній єдиний важіль впливу на західні уряди – використовувати таку психологічну операцію.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Естонії Урмас Рейнсалу:

У понеділок (20 березня – ред.) на зустрічі міністрів закордонних справ ЄС я закликав уже розпочати підготовку до 11-го пакета санкцій. При цьому я думаю, що найважливішим елементом подальших обмежувальних заходів є реальне відсікання джерел російського сировинного бізнесу.

За його словами, Міжнародна енергетична агенція оцінила, що в поточних цінах росія щодня має чистий прибуток у близько 135 мільйонів доларів від експорту сирої нафти, і сюди можна було б додати приховані шляхи обходу санкцій.

«Отже, спочатку ми маємо запровадити нові санкції, особливо щодо доходів російської енергетики. По-друге, ми обов'язково маємо займатися проблемою обходу санкцій», - переконаний глава МЗС Естонії.

На його думку, у контексті стелі цін для російської нафти необхідно також запровадити санкції на продаж росії нафтових танкерів.

«Ми також повинні вводити вторинні санкції на випадок, якщо хтось обходить стелю цін, щоб жоден європейський порт не міг бути використаний такою компанією», - вважає дипломат.

Він відзначив, що росія відчуває великий дефіцит бюджетних коштів.

«Цього року вони мають думати про свою систему соціальних послуг. Якщо вони її обріжуть, це викличе заворушення. І в цьому сенсі це також було метою санкцій. Тож санкції працюють, але не так сильно, тож їх треба покращувати», - резюмував Рейнсалу.

(Укрінформ)

російський диктатор путін заявив, що росія розмістить тактичну ядерну зброю у білорусі.

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Ми не бачили жодних переміщень будь-якої тактичної ядерної зброї або чогось подібного з моменту цієї заяви. І ми, звісно, не бачили жодних ознак того, що путін ухвалив рішення застосувати зброю масового знищення – враховуючи ядерну зброю – всередині України.

Водночас він підкреслив, що у Вашингтоні серйозно сприймають це питання.

«Ми продовжуємо стежити за цим дуже, дуже уважно. І досі ми не побачили нічого, що змусило б нас змінити нашу позицію стратегічного стримування», - зауважив представник Білого дому.

(ЛІГА.net)

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький вважає, що заяви на кшталт «Україна не є життєво важливим національним інтересом» США, які дозволив собі нещодавно губернатор Флориди та ймовірний кандидат у президенти Рон Десантіс, є не більш як частиною політичної «гри в покер» напередодні виборів 2024 року.

Моравецький підкреслив, що «поразка України означатиме поразку Заходу, і вона буде масштабнішою, ніж В'єтнам».

Польський прем'єр сказав, що зустрічі з сенаторами США у лютому переконали його, що республіканці та демократи загалом на одному боці в питаннях України, Росії та Китаю.

«Я з обережним оптимізмом дивлюся на американський політичний двопартійний клас», – додав він.

Польський прем'єр зізнався, що спочатку був стурбований висловлюваннями Десантіса, але заспокоївся, коли згодом той «зробив значний крок назад»: «Думаю, все це сказано у контексті політичної

боротьби до виборів наступного року. Я розглядаю це як частину цієї гри у покер».

«Я дуже сподіваюся, що Китай не наважиться відправити зброю до Росії. Я не вірю, що Китай є добрим посередником. Вони надто налаштовані проти вільного світу і є проросійськими», – сказав він.

Моравецький виступив за надання Україні ракет більшої дальності, заявивши, що це допоможе Києву розірвати ланцюжки постачання російської зброї на окуповані території.

За словами прем'єра країни, він вірить запевненням Києва, що Сили оборони не використовуватимуть такі системи для нападу на російську територію: «Я бачу, що маятник рухається у бік дедалі більшої довіри до України з погляду використання сучасної зброї».

(ЛІГА.net)

російський диктатор путін заявив, що росія розмістить тактичну ядерну зброю у білорусі.

Міністр закордонних справ Литви Габріелюс Ландсбергіс заявив про необхідність розгорнути додаткові війська НАТО в країнах Балтії, які межують із РФ та Білоруссю.

За його словами, Росія показує слабкість, а не силу, а Альянсу варто рішучіше відповідати на дії Москви.

Він зазначив, що проти РФ варто запровадити серйозні санкції, розмістити додаткові війська НАТО у країнах Балтії, а також збільшити кількість систем протиповітряної та морської оборони на східному фланзі Альянсу.

«Це стане сигналом солідарності та рішучості, а не страху та ухильності», — підкреслив дипломат.

(ЛІГА.net)

російський диктатор путін заявив, що росія розмістить тактичну ядерну зброю у білорусі.

Високий представник Євросоюзу Жозеп Боррель:

Розміщення у Білорусі російської ядерної зброї означатиме безвідповідальну ескалацію та загрозу європейській безпеці. Білорусь ще може це зупинити, це їхній вибір. Євросоюз готовий відповісти подальшими санкціями

(Укрінформ)

російський диктатор путін заявив, що росія розмістить тактичну ядерну зброю у білорусі.

Прем'єр-міністр Нідерландів Марк Рютте:

Ядерна риторика росії не є чимось новим, ми постійно чуємо це з квітня минулого року... Багато розмов, багато риторики. Але росії відомо, що наслідки використання нею ядерної зброї будуть катастрофічними.

Він назвав заяви путіна про розміщення тактичної ядерної зброї в білорусі «безвідповідальними і небезпечними». Щодо самої білорусі, то їй доведеться змінювати свою конституцію, зауважив політик.

Рютте запевнив, що партнери по НАТО уважно слідкують за ситуацією. І слова путіна не похитнуть їх у допомозі Україні.

За його словами, Нідерланди та Німеччина, а також міжнародні структури, ООН працюють над розслідуванням огидного злочину – крадіжки та незаконної депортації українських дітей росією.

Але загалом, зазначив прем'єр, завданням є притягнути до суду всіх винних у розв'язанні війни проти України. У Гаазі створено Міжнародний центр з переслідування за злочин агресії, ведеться робота над створенням спеціального трибуналу, зазначив глава уряду.

«Це – наша відповідь на російську агресію», - додав Рютте.

(Укрінформ)

російський диктатор путін заявив, що росія розмістить тактичну ядерну зброю у білорусі.

Заступник речника Держдепартаменту США Ведант Пател:

Ми засуджуємо такі заяви. Це – останній приклад безвідповідальної ядерної риторики, яку ми бачили з боку росії.

Він підкреслив, що крім РФ жодна інша країна не завдає такої шкоди контролю над озброєннями та не прагне так підірвати стратегічну стабільність у Європі. У цьому контексті Пател нагадав, що рішення Москви призвело до припинення дії Договору РСМД у 2019 році, а недавно росія заявила про призупинення участі у Договорі СНО-III.

Він нагадав заяву лідерів країн G7 про те, що будь-яке використання хімічної, біологічної чи ядерної зброї у війні, розв'язаній путіним в Україні, «матиме серйозні наслідки».

(Укрінформ)

Президент Румунії Клаус Йоганніс:

Сьогодні разом із прем'єр-міністром Моравецьким ми знову рішуче засудили російську агресію проти України. Румунія та Польща однозначно підтримуватимуть Україну стільки, скільки це буде потрібно.

Йоганніс повідомив, що обговорив із Моравецьким питання розширення ЄС.

«У цьому контексті ми підтвердили нашу спільну підтримку щодо прогресу в реалізації європейських прагнень України та Молдови як країн-кандидатів на вступ до ЄС», - зазначив президент Румунії.

(Укрінформ)

російський диктатор путін заявив, що росія розмістить тактичну ядерну зброю у білорусі.

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Ми не помітили жодних кроків з боку путіна в контексті того, що він пообіцяв зробити. І ми не побачили ознак того, що путін схиляється або наближається до будь-яких приготувань до використання тактичної ядерної зброї в Україні.

Він нагадав, що Сполучені Штати неодноразово попереджали про серйозні наслідки, якщо росія вдасться до застосування ядерних боєприпасів. США продовжують уважно стежити за розвитком ситуації.

Представник адміністрації Байдена підкреслив, що від початку повномасштабного вторгнення в Україну риторика росії щодо ядерної зброї та зброї масового знищення була «безрозсудною й безвідповідальною».

(Укрінформ)

Президент Кенії Вільям Руту:

Війна в Європі має бути закінчена, агресія проти України не виправдана нічим.

При цьому він зауважив, що позиції окремих країн ніколи не треба ототожнювати з позицією всієї Африки.

За словами Руту, загроза миру будь-де є загрозою миру всюди.

Він зазначив, що позиція його держави базується на тому, в що вірять громадяни: на повазі до Статуту ООН, суверенітету та територіальної цілісності країн, глобального суспільства, заснованого на правилах.

Канцлер ФРН Олаф Шольц подякував Кенії за її позицію щодо російської агресивної війни проти України.

«Це дуже чітка, дуже мужня позиція, це важливо для безпеки у світі», - сказав канцлер ФРН.

(Укрінформ)

Президент Естонії Алар Каріс:

Міцна безпека в Європі може бути досягнута тільки шляхом усунення сірих зон, а для цього необхідне ухвалення політичних рішень для розширення Європейського Союзу та НАТО.

За його словами, спільний інтерес європейських країн полягає в тому, щоб Україна виграла війну і щоб запанував мир, заснований на правилах і нормах.

«Про мир можна буде говорити лише тоді, коли російські війська залишать Україну, ті, хто вчиняють злочини агресії та воєнні злочини, підуть під суд, а росія заплатить за завдані збитки», - додав президент Естонії.

(Укрінформ)

Міністр оборони Великої Британії Бен Воллес:

Згідно з останніми даними США, які я бачив, кількість загиблих або поранених росіян (в Україні – ред.) перевищує 220 тисяч.

За словами Воллеса, це демонструє продовження величезних втрат серед росіян, і, тому він далі їх закликає вивести свої війська з суверенної території України.

([Укрінформ](#))

Президент Польщі Анджей Дуда:

Україна ніколи не була і не буде самотньою у своїй боротьбі, адже українці воюють за всіх нас. Якщо росію не зупинити, вона готова йти далі.

Він зауважив, що так звана міграційна криза на східному кордоні Польщі у 2021 році була прелюдією до неспровокованої агресії РФ проти України.

«російська війна показала справжнє обличчя путінського режиму – жорстокість і брутальність щодо мирного населення України, спробу знищити цілу націю», - наголосив польський лідер.

Він підкреслив, що наслідками дій росії стали продовольча, економічна та енергетична кризи.

«Польща й надалі підтримуватиме Україну, щоб зупинити цей російський імперіалізм. Ми також продовжуватимемо підтримувати демократичну білорусь», - сказав Дуда.

([Укрінформ](#))

Координатор Ради національної безпеки США Джон Кірбі:

Звісно, ми підтримуємо щонайменше розмову між Президентом Сі і Президентом Зеленським.

Кірбі нагадав, що американська сторона впродовж минулих тижнів наполягала на необхідності, щоби китайський лідер почув точку зору України щодо агресії, розв'язаної РФ.

([Укрінформ](#))

Президент Аргентини Альберто Фернандес:

Ми бачимо, яку серйозну проблему створило вторгнення росії в Україну. Ми повинні працювати разом і об'єднати зусилля, щоб війна могла закінчитися, щоб вона перестала забирати людські життя, щоб світова економіка могла відновитися.

Фернандес також заявив, що мир є нагальною потребою для продовольчої безпеки у світі.

«Коли (продовольча та сільськогосподарська організація ООН - ред.) оголосила, що понад 300 мільйонів осіб можуть страждати від голоду через цю війну, я зрозумів, що мир є нагальною потребою», – пояснив він.

([Укрінформ](#))

Президентка Угорщини Каталін Новак на спільній пресконференції з Ердоганом у Анкарі підтвердила, що Угорщина засуджує путінську агресію й підтримує територіальну цілісність України.

За її словами, зараз потрібні наміри щодо миру, уникнення ескалації, зниження напруженості, переговори й мирний план, який не передбачає перемоги росії.

«Наша спільна мета – щоб росія вивела свої війська з української території», – додала Новак, говорячи про те, що необхідно для досягнення миру.

([Укрінформ](#))

Координатор Ради національної безпеки США Джон Кірбі:

Якщо мова йде про використання військової допомоги, наданої Україні, то ми не бачили жодних доказів якихось кричущих порушень.

Українська сторона поділяє наші занепокоєння стосовно забезпечення належної підзвітності та прозорості щодо обладнання, яке направляється на поле бою чи транспортується довкола нього.

(...). Звісно, ми всі прагнемо якомога більшого нагляду та підзвітності. До України надходить обладнання та системи, закуплені за кошти платників податків, але це - війна. Справжні люди воюють та вмирають. Під час бою неможливо ідеально передбачити рух кожної одиниці, яку кожен окремий солдат бере із собою у бій.

([УНІАН](#))

Верховний головнокомандувач Об'єднаних збройних сил НАТО в Європі генерал Крістофер Каволі:

Ми маємо продовжувати підтримувати спроможності українців, щоб вони перемогли. Росія не може вийти з цієї війни з перемогою, наше майбутнє просто не витримає цього.

США та ЄС щодня тренують українців і в рамках двосторонніх програм, і в рамках військової допомоги ЄС.

На сьогодні понад 11 тисяч українських солдатів проходять колективну підготовку у нас, в різних місцях по всій Європі. Ці солдати зможуть вплинути на ситуацію (на полі бою).

Війна в Україні стала викликом для колективної безпеки НАТО, але альянс зумів швидко відреагувати, посиливши свій східний фланг.

У відповідь на російське вторгнення в Україну, альянс НАТО створив більшу і потужнішу військову структуру на східному флангу. Зараз під моїм командуванням понад 40 тисяч військових, і ще 200 тисяч військових, яких країни привели до готовності на випадок, якщо я їх буду потребувати. У нас є майже 100 літаків, які патрулюють повітряний простір зараз, майже 100 суден, які контролюють ситуацію на воді.

Союзники та партнери активізувались заради захисту цінностей свободи та демократії, вони поставили інтереси України навіть вище своїх інтересів.

([Укрінформ](#))

Очільник МАГАТЕ Рафаель Гроссі заявив про значне збільшення кількості військ у районі Запорізької АЕС, тому станцію більше неможливо захистити.

Після відвідин об'єкту Гроссі зазначив, що, незважаючи на роботу групи експертів МАГАТЕ на території станції з вересня минулого року, ситуація залишається нестабільною.

«Очевидно, що в цьому регіоні посилюються військові дії. Тому станція не може бути захищена», - заявив Гроссі.

([Укрінформ](#))

Президент Національної ради Австрії Вольфганг Сobotка:

Політична, фінансова та гуманітарна підтримка України має велике значення для австрійців. Офіційна Австрія є нейтральною у військовому плані, але не в політичному. Вона зайняла чітку позицію стосовно цього конфлікту на користь суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України, а також щоб українці й надалі могли самостійно вирішувати своє політичне майбутнє.

Сobotка запевнив, що з боку Австрії Україна, яка вже понад рік є об'єктом жорстокої російської агресії, «має необмежену та непохитну солідарність».

«Своєю агресивною війною проти України росія здійснює кричуще порушення міжнародного права і ставить під сумнів усю глобальну архітектуру безпеки. У цій війні Україна захищає не лише свою країну та своє існування, а й обстоює європейські цінності. Саме тому ми підтримуємо її на шляху до Європи», - наголосив президент Національної ради.

Він також наголосив на необхідності притягнення до відповідальності усіх винних у скоєних під час російської агресії злочинах.

([Українська правда](#))

Британський король Чарльз III наголосив, що безпека Європи та демократичні цінності опинилися під загрозою через вторгнення Росії в Україну:

Лихо війни повернулося в Європу, загарбницька війна проти України принесла неймовірні страждання багатьом невинним людям. Безпека Європи, а також наші демократичні цінності перебувають під загрозою. Але світ не стояв осторонь... ми можемо черпати мужність у нашій єдності.

([Укрінформ](#))

Президент Європейської Комісії Урсула фон дер Ляєн:

Як постійний член Ради Безпеки, Китай несе відповідальність за захист принципів та цінностей, які є в основі Хартії ООН. Китай несе відповідальність за конструктивну роль у просуванні справедливого миру.

Але мир може бути справедливим, якщо він базуватиметься на дотриманні суверенітету та територіальної цілісності України.

Україна буде визначати умови такого справедливого миру, що вимагає виведення всіх сил вторгнення. Будь-який мир, який сприятиме закріпленню російської анексії, просто не є життєздатним планом. Ми маємо бути відвертими у цьому пункті. Те, як Китай надалі буде ставитися до путінської війни, стане визначальним фактором для того, як відносини між ЄС і Китаєм будуть просуватимуться далі.

(...). Різким нагадуванням про наступальну політику (Китаю - ред.) був державний візит президента Сі до Москви минулого тижня. Замість того, щоб заперечити жорстоке та злочинне вторгнення (росії - ред.) в Україну, президент Сі продовжує свою «безмежну дружбу» з путінською росією. Але динаміка відносин між Китаєм та росією змінилася. Після цього візиту є зрозумілим, що Китай розглядає слабкість росії як шлях для посилення своїх важелів впливу на росію. Також є зрозумілим, що силовий баланс у цих відносинах, який майже все попереднє століття був на користь росії, нині змінився у реверсному напрямку.

[\(Українська правда\)](#)

Речниця Державного департаменту США Андреа Калан стверджує, що так званий гібридний трибунал щодо російського злочину агресії є найбільш ефективним і легітимним засобом притягнення РФ до відповідальності.

За словами представниці зовнішньополітичного відомства США, «гібридний трибунал» буде «якраз міжнародний, інтернаціоналізований, але на основі юридичної системи України» й розташовуватиметься не в Україні, а в іншій європейській країні.

«Таким чином ми можемо гарантувати, аби забезпечити його неупередженість і легітимність. Це те, чого ми всі прагнемо», – підкреслила Калан.

«Ми всі хочемо, щоб усіх, хто вчиняє і вчинив злочини проти України і проти українців, бачили у суді, і щоб вони понесли покарання. І ось те, що ми знаємо, то це те, що зло буде покаране, і винні повинні понести відповідальність. Ось саме тому США підтримує саме ту форму гібридного суду. Тому що саме це якраз може забезпечити те, що всі винні будуть понесуть відповідальність», – додала вона.

Коментуючи одне із заперечень України – те, що «гібридний трибунал» не зможе притягти до відповідальності особисто Владіміра Путіна, представниця Держдепу нагадала, що нещодавно ордер на його арешт видав Міжнародний кримінальний суд.

«Так що є різні форми. Але саме цей гібридний суд – звісно, треба напрацювати деталі цього суду, але це якраз може бути відповіддю на вимогу бути найбільш легітимним, найбільш прозорим, користатися міжнародною

підтримкою, робити все можливе для того, щоб винні понесли відповідальність», – зазначила Калан.

(Укрінформ)

Спікерка литовського Сейму Вікторія Чміліте-Нільсен:

Дуже прикро, що нам досі доводиться переконувати такі організації, як Міжнародний олімпійський комітет, у тому, що єдиним запрошенням для росії на даний момент може бути тільки міжнародний трибунал. Чітка позиція національних парламентів з цього питання дуже важлива, особливо напередодні Олімпійських ігор у Парижі.

За її словами, в умовах, коли в Україні триває війна, розмови про те, що не варто змішувати спорт та політику, цинічні. «Немає жодних сумнівів, що росія та білорусь використовують спорт для пропаганди і намагатимуться знайти шляхи повернення до олімпійського руху, міжнародних спортивних змагань. І, на жаль, такі шляхи знаходять», - зазначила спікерка.

Тому, за її словами, наразі необхідно зробити все, щоб росія та білорусь жодним чином не оминали санкції, не використовували жодних лазівок для поширення своєї отруйної пропаганди, і ніхто не фінансував цю жорстоку війну. «Ми вважаємо, що ці заборони для російських та білоруських спортсменів повинні застосовуватися доти, доки росія не припинить військову агресію проти України, не виведе свої сили з міжнародно визнаних кордонів її території, не забезпечить відповідальність за агресію та військові злочини, повністю не відшкодує завдані Україні збитки», - йдеться в листах Чміліте-Нільсен.

(Укрінформ)

Президент Молдови Мая Санду:

Зрозуміло, що росія намагається встановити в Кишиневі проросійську владу, щоб використати Молдову проти України, як це відбувається, наприклад, у випадку з білоруссю.

На запит щодо пояснення гібридних атак з боку рф, Санду відповіла, що це спроби росії підірвати та повалити владу в Кишиневі, і що у молдовського уряду є докази стосовно цього.

Лідер країни також згадала про нещодавню заяву путіна щодо розміщення ядерної зброї на території сусідньої білорусі.

«Саме це росія хоче зробити і у випадку з Молдовою. Однак сьогодні в Молдові є незалежна влада, обрана її громадянами, яка працює на благо громадян і Молдови, тому її не можна використовувати так, як використовувало б проросійське керівництво», - зазначила Санду.

(Укрінформ)

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Ми продовжуємо бути стурбованими у зв'язку з тим, що Північна Корея надалі забезпечує підтримку військовим операціям росії проти

України. І ми маємо нову інформацію про те, що росія активно шукає способи придбати додаткові боєприпаси у КНДР.

У цьому зв'язку він нагадав про викриті схеми взаємодії Москви і Пхеньяна за посередництва громадянина Словаччини Ашота Мкртичева. За підтримки російської влади Мкртичев намагався досягти секретної угоди про передачу понад двох десятків видів зброї в РФ з Північної Кореї, зазначив Кірбі.

Він також поінформував про викриті наміри Кремля відправити делегацію до КНДР, а також, що «росія пропонує Північній Кореї продовольство в обмін на боєприпаси». У цьому зв'язку офіційний представник адміністрації США підкреслив, що будь-яка угода про передачу зброї між Північною Кореєю й Росією порушуватиме низку резолюцій Ради Безпеки ООН.

«Ми взяли до уваги недавні заяви Північної Кореї про те, що вони не постачатимуть і не продаватимуть зброю Росії, і ми продовжимо уважно стежити за цим. Ми також продовжимо вживати подальших заходів проти осіб, причетних до таких спроб», - зауважив представник Білого дому.

[\(Укрінформ\)](#)

Речник Пентагону Патрік Райдер у відповідь на запитання про те, чи фіксують у Пентагоні підготовку до передачі Північною Кореєю додаткового озброєння Росії сказав:

Наразі ми не бачимо подібного, окрім раніше оприлюдненого факту поставки групі «Вагнер».

Він наголосив, що США «ретельно стежить за цим».

[\(Укрінформ\)](#)

1 квітня Росія має розпочати головування в Радбезі ООН.

Речниця Білого дому Карін Жан-П'єр:

Ми очікуємо, що Росія надалі використовуватиме своє місце в Раді для поширення дезінформації та намагатиметься відволікти увагу (світу – ред.) від її спроб виправдати свої дії в Україні, воєнних злочинів, які чинять її військові, а також її жахливих порушень Статуту ООН. Країні, яка грубо порушує Статут ООН і вторгається до свого сусіда, не місце в Раді Безпеки ООН.

Водночас, вона визнала, що Росія, на жаль, є постійним членом Ради Безпеки, «і наразі немає реального міжнародно-правового шляху, щоби змінити цю реальність».

З усім тим, за її словами, як би неприємно було б бачити головування Росії в РБ ООН, «насправді це здебільшого церемоніальна посада», яка передається іншим членам за принципом ротації, зазначила речниця Білого дому.

У цьому зв'язку вона закликала РФ «поводитися професійно» та виконувати важливу роботу щодо забезпечення миру й безпеки у світі в

період запланованого головування російської делегації в Раді Безпеки ООН у квітні.

(Укрінформ)

Міжнародний кримінальний суд видав ордер на арешт володимира путіна.

Міністр закордонних справ Австрії Александер Шалленберг:

Минулого року я вже публічно заявляв, що виходжу з того або не виключаю, що справа може дійти до видачі ордера на арешт президента російської федерації. Зараз це вже сталося. Як на мене, то це – чіткий сигнал, що ніхто не стоїть над законом.

Він нагадав, що раніше Міжнародний кримінальний суд чітко визначив, що навіть глави держав не мають імунітету і не стоять над законом.

«І привід також особливо шокуючий, а саме – викрадення дітей. Понад 15-16 тис. дітей було викрадено з України до росії. І тому я думаю, що привід є належним, і я вважаю, що це – правильний сигнал», - заявив австрійський міністр.

Він додав, що Австрія виступає за притягнення до відповідальності усіх винних у злочинах, скоєних під час російської агресії проти України.

(Укрінформ)

Рік тому світ дізнався про злочини російських агресорів у Бучі.

Прем'єр-міністр Естонії Кая Каллас:

Рік тому Україна визволила місто Буча, і світ побачив справжнє обличчя російської окупації. Буча – місце злочину та символ усіх російських злочинів: масових убивств, депортацій, знищення цілих міст. Назад дороги немає – росію буде притягнуто до відповідальності.

(Укрінформ)

Рік тому світ дізнався про злочини російських агресорів у Бучі.

Генеральний секретар Ради Європи Марія Пейчинович-Бурич:

Сьогодні виповнюється рік, як російські війська скоїли жажливі злочини проти мирного населення в Бучі та Ірпені. Ці злочини назавжди залишаться у колективній пам'яті Європи... Винні мають бути притягнуті до відповідальності. Не може бути сталого миру без забезпечення відповідальності за ці та інші злочини.

Пейчинович-Бурич заявила, що Рада Європи «відіграє і продовжуватиме відігравати ключову роль у тісній співпраці з Україною у забезпеченні компенсацій жертвам і повної відповідальності за скоєні злочини, включаючи злочин агресії».

Генсек РЄ висловила підтримку Україні.

(Укрінформ)

Рік тому світ дізнався про злочини російських агресорів у Бучі.

Прем'єр-міністр Словенії Роберт Голоб:

Напад росії на Україну немає жодних обґрунтувань. Сила не може бути аргументом. Так само те, що російські агресори зробили в Бучі з мирними громадянами, ніколи не може бути пробачене. Саме тому ми разом з вами у цю тяжку хвилину відчуваємо свій обов'язок допомогти вам у боротьбі за свободу.

Він додав, що партнери також мають підтримати Україну у пошуку правосуддя, оскільки не може бути виправдання агресії, а ті, хто скоїв тяжкі злочини, мають бути покарані.

(...). Сьогодні всі ми - українці. Ваш прапор тепер і наш прапор. У Словенії ми вивішуємо його перед усіма державними установами, а також перед моїм кабінетом Прем'єр-міністра. Сьогодні ми пов'язані як ніколи. Разом з вами і ми козацького роду. І разом з нами ви знову запануєте у своїй сторонці.

(Укрінформ)

Рік тому світ дізнався про злочини російських агресорів у Бучі.

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

Звірства в Бучі рік тому показали світові, що таке війна путіна. Ці картини закарбувалися і в моїй пам'яті. Ці злочини не мають залишитися безкарними. Тому ми стоїмо разом на боці України. росія не переможе.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Словаччини Едуард Гегер:

Україна заслуговує на те, щоб бути вільною демократичною державою. Саме тому ви користуватиметеся нашою повною підтримкою. Я хотів би заявити тут, що Україна належить до Європи, Україна - це Європа, і Україна має бути державою-членом Європейського Союзу. Ми допомагатимемо вам якомога більше, щоб ви якомога швидше приєдналися до ЄС. Ви отримаєте нашу підтримку при відвоюванні ваших територій і вашої свободи, бо ви цього заслуговуєте.

(Укрінформ)

російський диктатор путін заявив, що росія розмістить тактичну ядерну зброю у білорусі.

Заступник помічника генерального секретаря НАТО Хав'єр Коломіна:

Ядерна риторика росії небезпечна і безвідповідальна. НАТО пильнує. Ми уважно стежимо за розвитком ситуації.

Він зазначив, що НАТО не бачить «жодних змін у ядерних позиціях росії, які б спонукали нас коригувати наші власні».

Заступник помічника генсека НАТО додав, що члени Альянсу «чітко дали зрозуміти, що будь-яке застосування ядерної зброї росією докорінно змінить характер конфлікту та матиме серйозні наслідки».

«росія повинна припинити свою безвідповідальну ядерну риторику», - заявив Коломіна.

Водночас він додав, що «білорусь має припинити сприяти незаконній війні росії в Україні».

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Іспанії Педро Санчес на зустрічі з головою КНР Сі Цзіньпіном висловив підтримку Формули миру Президента України Володимира Зеленського і закликав співрозмовника провести розмову з українським лідером.

Санчес заявив, що на зустрічі «висловив занепокоєння щодо незаконного вторгнення (росії) в Україну» і заохочував Сі Цзіньпіна поспілкуватися з Президентом України.

«Я закликав голову Сі поговорити з Президентом Зеленським, щоб дізнатися з перших вуст про мирний план українського уряду», — цитує Санчеса АРР.

Глава іспанського уряду також звинуватив президента рф володимира путіна у прагненні «послабити» ЄС як «багатосторонній проєкт миру та добробуту».

(Цензор.НЕТ)

Президентка Європейського парламенту Роберта Мецола закликала бути готовими до будь-якого розвитку подій після того, як Росія оголосила про розгортання тактичної ядерної зброї в Білорусі.

За її словами, рішення Путіна розмістити тактичну ядерну зброю в Білорусі свідчить про те, що війна далека від закінчення.

«Ми повинні бути готові до всього і повинні усвідомлювати, що війна не закінчилася. Я продовжуватиму наполягати на тому, щоб ми не припиняли реагувати, поки Росія не піде з України», - наголосила Мецола.

Вона додала, що вже зараз міністри закордонних справ країн-членів ЄС закликають до відповіді на ескалацію Росії, наприклад, до додаткових санкцій.

«Ми бачимо ескалацію з боку Путіна після того, як Міжнародний кримінальний суд видав безпрецедентний міжнародний ордер на його арешт», - підсумувала президентка Європарламенту.

(Укрінформ)

Заступник помічника генерального секретаря НАТО Хав'єр Коломіна:

У новій Стратегічній концепції НАТО, затвердженій на саміті в Мадриді минулого року, дуже чітко зазначено, що сильна і незалежна

Україна є життєво необхідною складовою стабільності євроатлантичного регіону.

Він визнав, що «Україна бореться саме за ті цінності та принципи, які десятиліттями були основою миру та стабільності в Європі».

«Майбутнє України – в євроатлантичній родині», - підкреслив посадовець, додавши, що члени Альянсу «дотримуватимуться нашої політики відкритих дверей та рішення від 2008 року про те, що Україна стане членом НАТО».

([Укрінформ](#))

Президент Грузії Саломе Зурабішвілі свою щорічну доповідь розпочала з висловлення солідарності з Україною та хвилиною мовчання в пам'ять загиблих унаслідок трагедії в Бучі.

Президент під час промови зазначила, що національний інтерес і волевиявлення грузинського народу збігаються, і що їхня спільна мета – це європейське майбутнє Грузії.

([ЛІГА.net](#))

Президентка Грузії Саломе Зурабішвілі розкритикувала проросійські заяви прем'єр-міністра країни Іраклія Гарібашвілі та сказала, що той «говорить однією мовою з Москвою».

Зурабішвілі назвала «конспірологією» заяву прем'єра Гарібашвілі, який у виступі в парламенті 24 березня сказав, що Євросоюз нібито бере участь у «змові проти Грузії», щоб змусити її «відкрити другий фронт проти Росії».

«Грузинський народ чудово знає, що ідея створення Євросоюзу слугує саме миру, а не війні», – заявила Зурабішвілі.

([ЛІГА.net](#))

Представник Китаю при Європейському союзі Фу Цун заявив, що Пекін «не виключає можливості» телефонної розмови або зустрічі глави КНР Сі Цзіньпіна та президента Володимира Зеленського.

Він зазначив, що високопосадовці КНР контактували зі своїми українськими колегами.

Також дипломат заявив, що з боку ЄС «було б помилкою» дозволити війні проти України диктувати свої відносини з Китаєм.

«Я не думаю, що це раціональний підхід — пов'язувати відносини з Китаєм виключно з українською кризою. Необхідно поважати законні інтереси безпеки Росії. Це не чорне та біле, як деякі люди думають», — сказав Фу Цун.

Посол наголосив, що є «простір для переговорів і навіть для того, щоб Китай та ЄС об'єднали зусилля у сприянні миру».

([Укрінформ](#))

Цього року виповнюється 75 років Плану Маршалла для Західної Європи.

Депутат Бундестагу Агнешка Бруггер (Союз 90/«Зелені»):

Ідеї плану Маршалла сьогодні актуальні як ніколи, і ніде так не проявляються, як у підтримці України. Ми не можемо відмовити в допомозі країні, на яку брутально напали. Це не лише наша історична відповідальність, але й також у наших власних інтересах з метою захисту нашої власної безпеки та нашої власної свободи.

Депутат Бундестагу Міхаель Георг Лінк (фракція вільних демократів):

Німеччина разом зі США, ЄС і Канадою мають продовжувати підтримувати Україну – військово, гуманітарно, фінансово, - щоби український народ цю боротьбу на виживання насправді виграв.

Депутат Бундестагу соціал-демократ Міхаель Рот:

Ми повинні зробити все для того, щоби Україна вистояла як демократична та суверенна держава, а для цього Україна повинна перемогти в цій війні. Для цього ми маємо підготувати вже зараз новий план Маршалла для України. Для цього Україні потрібні надійні гарантії безпеки після завершення війни, можливо, членство в НАТО.

Депутат, соціал-демократ Метін Гакверд додав, що якщо в середині минулого сторіччя «один допомагав усім, сьогодні – всі допомагають одному».

Представник опозиційної фракції ХДС/ХСС Йоганн Давид Вадефуль звернув увагу на те, що саме завдяки допомозі США Німеччина є наразі четвертою економікою світу. Ця допомога сприяла в подальшому також об'єднанню Європи. Натомість срср у ті часи не лише не сприяв економічному зростанню на окупованих ним територіях, а «деіндустрілізував їх», загнав людей в рамки диктатури та позбавив можливості вільно пересуватися; Чехословаччині та Угорщині, які були зацікавлені в тому, щоби стати отримувачем допомоги від США того часу, заборонив це погрозами. «Ми потребуватимемо європейського Плану Маршалла 2.0 для України», - сказав політик і підкреслив, що Німеччина має стати його частиною.

([Цензор.НЕТ](#))

Рік тому світ дізнався про злочини російських агресорів у Бучі.

Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Те, що трапилося в Бучі рік тому, не було ізольованим епізодом. Ці холоднокривні страти були частиною більшого плану. Плану Кремля знищити українців. Їх національну ідентичність. Сенс їхнього життя. Злочинці, винні у воєнних злочинах, будуть притягнуті до відповідальності.

За словами фон дер Ляєн, ЄС продовжує підтримувати зусилля, щоб забезпечити можливість притягнення путіна до відповідальності за злочин агресії.

«У цьому контексті ми продовжуємо підтримувати створення спеціального трибуналу, якщо це необхідно для цього. Ми хочемо справедливості для України та для українців», - додала президентка Єврокомісії.

([Укрінформ](#))

Рік тому світ дізнався про злочини російських агресорів у Бучі.

Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович:

Злочини, вчинені в Бучі, показали справжнє обличчя російської агресії. Якщо хтось у міжнародній спільноті раніше сумнівався і не міг визначитися з тим, що, можливо, було їм неочевидним, хоча нам ще було очевидно з 24 лютого минулого року, то вони зрозуміли справжню мету (росії. – ред.) – залякати, поселити страх у їхніх душах і підкорити українців.

Він зазначив, що росіянам це не вдалося, бо українці показали світові, що означає боротися за свободу, бути патріотом і перемагати у процесі боротьби за демократичні цінності.

Прем'єр-міністр Хорватії відзначив, що Україна має безпрецедентну солідарність з боку міжнародної спільноти, «якої ми вже багато років не бачили».

«Ця солідарність залишатиметься такою ж міцною, ви заслуговуєте на те, щоб Україна відновила свою територіальну цілісність і звільнила тимчасово окуповані території. Саме тому наша підтримка України – політична, гуманітарна, фінансова чи військова - триватимуть і далі», - запевнив Пленкович.

Він акцентував, що скоєні росією злочини вимагають покарання, правосуддя і того, щоб винні понесли відповідальність за них.

«Саме тому з вашої ініціативи ми сьогодні підписуємо Бучанську декларацію, в якій закликаємо до покарання тих, хто вчинив ці злочини. Це дуже важливі меседжі, які ми шлемо сьогодні з Бучі», - наголосив прем'єр-міністр Хорватії.

([Цензор.НЕТ](#))

Рік тому світ дізнався про злочини російських агресорів у Бучі.

Президентка Молдови Мая Санду:

Демократичні держави повинні працювати разом, щоб було проведено розслідування щодо тих, хто вчинив ці жорстокі дії, і щоб вони були покарані. Злочини повинні мати наслідки. Злочини проти людства повинні мати важкі наслідки. Ми повинні зробити це заради тих, хто загинув, хто став тимчасово переміщеною особою.

Ми висловлюємо захоплення тими, хто відбив російську навалу. Ми згадуємо невинних жертв - дітей, жінок, сотень загиблих. Немає меж

брутальності російської навали. Ми відчуваємо це і в Молдові. Багато наших людей у Молдові спостерігали з сумом і страхом за тим, як спливали кров'ю Ірпінь, Бородянка, Буча.

(Укрінформ)

російський диктатор путін заявив, що росія розмістить тактичну ядерну зброю у білорусі.

Заступниця Генсека, висока представниця ООН з питань роззброєння Ізумі Накаміцу:

Я хочу внести ясність від самого початку, – сказала вона. – Усі держави повинні уникати будь-яких дій, які можуть призвести до ескалації, помилки або прорахунку. Усі держави – учасниці Договору про нерозповсюдження ядерної зброї – ті, що володіють ядерною зброєю, і ті, що не володіють нею, повинні суворо дотримуватися зобов'язань, які вони взяли на себе. Виконання цих зобов'язань є найважливішим елементом запобігання розповсюдженню та застосуванню ядерної зброї та забезпечення її ліквідації.

Накаміцу нагадала, що ці принципи лежать в основі міжнародного миру і безпеки і є одним з найважливіших пріоритетів ООН та «метою, якій віддані всі держави-члени».

За словами заступниці Генсека ООН, сьогодні «ризик застосування ядерної зброї вищий, ніж будь-коли від моменту початку холодної війни».

Держави повинні уникати будь-яких дій, які могли б призвести до ескалації, помилки або прорахунку, додала вона.

«Тому я звертаюся до всіх держав – учасників ДНЯЗ – повністю дотримуватися своїх зобов'язань за договором і негайно зробити серйозні зусилля щодо зниження ядерного ризику й деескалації напруженості», – заявила Накаміцу.

Також вона закликала рф і США повернутися до виконання Договору про скорочення стратегічних наступальних озброєнь (Новий START).

(Укрінформ)

Заступник постійного представника США при ООН Роберт Вуд:

Менше двох тижнів тому президент путін у спільній заяві з (главою – ред.) КНР зобов'язався в ефективний спосіб зменшувати ризики ядерної війни й цинічно заявляв, що «держави, які мають ядерну зброю, повинні утримуватися від розміщення такої зброї за кордоном, а також вивести ядерну зброю, розгорнуту за кордоном».

Він підкреслив, що постійне ігнорування путіним зобов'язань за договорами, у тому числі, перед своїми друзями, а також нехтування стратегічною стабільністю заради досягнення цілей агресії в Україні «є ризиком для порядку денного РБ ООН щодо підтримки міжнародного миру та безпеки».

У цьому зв'язку посол Вуд зауважив, що «кремль намагається маніпулювати привидом ядерного конфлікту, щоби допомогти собі отримати

перемогу в незаконній війні проти України, при цьому порушуючи Статут ООН». Він також висловив жаль, що деякі члени Ради Безпеки на цьому тлі досі дотримуються політики ігнорування агресії рф проти українського народу. За його словами, це лише сприяє подальшим порушенням з боку рф, загостренню конфлікту і віддаленню перспектив миру.

Вуд також підкреслив, що путін вкотре продемонстрував світові своє нехтування міжнародним правом, у тому числі Статутом ООН. «Доводи росії, що це потенційне розгортання (ядерної зброї – ред.) якимось чином виправдане через використання бронебійних боєприпасів, є сміхотворним», - зауважив представник США.

Однак, за його словами, реальність полягає в тому, що кремль просто не хоче, щоби Україна мала здатність захищатися від російських танків. У цьому контексті представник США підкреслив, що російські танки не опинилися би небезпеці, якби взагалі не перебували на суверенній території України.

«Ми закликаємо росію переглянути свої наміри щодо розміщення ядерної зброї в білорусі та вкотре закликаємо рф вивести її війська з України. росія повинна негайно припинити ескалаційну риторику навколо потенційного використання ядерної зброї», - заявив представник США.

([Цензор.НЕТ](#))

Прокурор Міжнародного кримінального суду Карім Хан:

Я чітко закликаю РФ повернути дітей... дайте їм (можливість - ред.) повернутися в Україну якнайшвидше. Прямо в Україну або через треті сторони, але дайте дітям повернутися додому... Правам дитини має приділятися першочергова увага.

Крім цього він вкотре закликав Росію надавати інформацію, що стосується роботи його Офісу.

Хан додав, що видача ордера на арешт російського диктатора Володимира Путіна та омбудсмена Марії Львової-Белової не викликала у нього почуття радості, адже це стосувалося очільника країни, що є постійним членом Ради безпеки ООН.

([Цензор.НЕТ](#))

Верховний комісар ООН з прав людини Фолькер Тюрк наголосив, що численні порушення прав людини та міжнародного гуманітарного права стали буденністю в Україні.

Тюрк додав, що Україна бореться за виживання, а реальні цифри жертв серед цивільних можуть бути набагато вищими. Дані Управління верховного комісара ООН з прав людини про загибель в Україні понад 8 тисяч мирних жителів та понад 14 000 постраждалих «є лише верхівкою айсберга».

([Цензор.НЕТ](#))

Єврокомісар з питань юстиції Дідьє Рейндерс:

Нам необхідно гарантувати, що злочинці, які вчинили ці злочини, будуть притягнуті до відповідальності. У цій боротьбі з безкарністю ми маємо стояти пліч-о-пліч і поважати принцип комлементарності.

За його словами, коли йдеться про запобігання безкарності за воєнні злочини, зокрема, за депортацію понад 20 тис. дітей, злочинів проти людства та злочинів геноциду, «МКС залишається ключовим органом, що може розслідувати та притягати до відповідальності винних».

«Ми маємо гарантувати, що українські органи прокуратури будуть якнайкраще оснащені для проведення такої роботи. Саме для цього Офіс комісара вже надав Офісу генпрокурора необхідне оснащення для забезпечення такої діяльності», - додав єврокомісар.

Він також повідомив, що продовжує виступати за необхідність відкриття національних кримінальних проваджень щодо воєнних злочинів РФ країнами ЄС - за принципами індивідуальної або універсальної юрисдикції.

Рейндерс нагадав, що 14 країн уже розслідують свої національні кримінальні справи, що стосуються агресії РФ проти України.

«Комісія проаналізувала необхідність змінити Римський статут для того, щоб розширити юрисдикцію МКС на злочини агресії, і водночас ми розглядаємо можливість упровадження механізму притягнення до відповідальності, можливо, у форматі спеціального трибуналу за злочини агресії, що дало б змогу дотримуватися мандата МКС», - повідомив він.

Водночас єврокомісар наголосив: «Важливо, щоб Україна ратифікувала Римський статут, оскільки це посилить механізм притягнення до відповідальності за злочини проти цих і майбутніх поколінь українців».

Говорячи про важливість виплати РФ репарацій, Рейндерс заявив: «Змусити РФ платити за збитки, які вона заподіяла, залишається одним із пріоритетів Європейської комісії, і тому я підтримую створення міжнародного реєстру заявок, щоб фіксувати докази від громадян та Української держави стосовно збитків, які були заподіяні російською агресією».

([Цензор.НЕТ](#))

Рік тому світ дізнався про злочини російських агресорів у Бучі.

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Ми приєднуємося до країн і організацій по всьому світу, щоб домагатися відповідальності і вимагати справедливості для українців.

Він також зазначив, що «жахи, які Росія заподіяла Бучі і продовжує заподіювати іншим українським містам, неприйнятні».

«Ми не забудемо українців, які страждали і були вбиті», - наголосив він.

(Укрінформ)

Високий представник ЄС, віцепрезидент Єврокомісії Жозеп Боррель:

Захист українського суверенітету має екзистенційний характер – як для України, так і для всієї Європи. Ми не можемо досягти цієї, не даючи Україні засобів для її досягнення.

(...). За останні 20 років європейці скоротили інвестиції в оборонну промисловість. У зв'язку з радикально зміненим безпековим середовищем, нам потрібно знову їх збільшити. Зокрема, ми хочемо поставити Україні 1 млн артилерійських снарядів протягом року. На це ми виділяємо загалом 2 млрд євро в рамках Європейського фонду миру. За умови відшкодування від 50 до 60%, ми можемо мобілізувати близько 4 млрд євро за допомогою цього нового пакета.

За його словами, це свідчить, що ЄС «здатен діяти швидко, коли це необхідно», і що це демонструє рішуче налаштованість європейських країн надати Україні необхідні засоби для її законної самооборони.

Він наголосив, що Євросоюз, як в Україна, звичайно, хочуть миру.

«Але ми не хочемо будь-якого миру. Ми хочемо справедливого і тривалого миру, заснованого на Статуті ООН. Миру, в якому росія виведе свої війська з усіх районів України, які вона зараз окупує. Саме тому ми також підтримуємо мирну формулу Президента Володимира Зеленського. Іншими словами, важливо, як закінчиться війна, а не просто те, що вона закінчиться, з територіальними та іншими здобутками росії від цієї агресивної війни», - додав Боррель.

(Укрінформ)

Рік тому світ дізнався про злочини російських агресорів у Бучі.

Президент Чехії Петр Павел:

Ми всі вражені варварською поведінкою російських солдатів. Не можна знайти більш чіткого засудження ніж те, яке було висловлено в рішенні Міжнародного кримінального суду. Це злочини з жахливими наслідками. І вони не мусять залишитися безкарними.

Він також підкреслив, що «немає сумнівів, що згідно з міжнародним правом росія вчинила агресію проти України», порушивши Статут ООН, і міжнародна спільнота засуджує такі порушення. Але, зауважив глава Чехії, окрім відповідальності держави є індивідуальна кримінальна відповідальність лідерів рф за злочин агресії, на що юрисдикція МКС не поширюється.

«Я сподіваюся, що ця прогалина буде заповнена шляхом створення Спеціального трибуналу, щоби належним чином оцінити наявні докази та притягнути винних до відповідальності. Ніхто з тих, хто вчинив злочин проти миру, злочин агресії, не повинен залишатися безкарним», - заВін назвав картини з Бучі найгіршими, найстрашнішими жахіттями, які ніколи більше не мали статися в Європі. Це війна не лише проти мирної, суверенної

країни, але також проти українського народу та проти базових принципів, на яких побудовано людство, наголосив чеський лідер.

(Укрінформ)

Рік тому світ дізнався про злочини російських агресорів у Бучі.

Президент Франції Еммануель Макрон:

Ми зібралися сьогодні, щоб вшанувати пам'ять жертв жахливих злочинів, вчинених у Бучі, Ірпіні, Бородянці та багатьох інших українських територіях, що були під російською окупацією. У березні 2022 року, коли українська влада відновила контроль над цими територіями, весь світ був вражений масовими стратами цивільних, тортурами, звалтуваннями, викраденням людей та депортацією людей, які були вчинені російськими військами.

Франція не забула і не забуде Бучу. Як вона не забуде і широкомасштабні злочини, що вчинялися на українській території протягом вже понад року, в Ізюмі, в Маріуполі, Оленівці, та в усіх містах і містечках, де цивільна інфраструктура зазнавала систематичних атак з боку росії протягом зими.

Він підкреслив, що «жодні звірства та порушення міжнародного права, жодні воєнні злочини чи злочини проти людяності не мають бути забуті», оскільки «не може бути миру без справедливості».

(...). Звільнення українських територій та перемога над російською агресією є першим кроком в напрямку стійкого та справедливого миру. Це – ціль нашої підтримки.

Реакція представників української громадськості

Дев'ятирічна незряча співачка Анна-Марія Герман із Комарного від початку війни збрала понад 650 тисяч гривень для Збройних сил України ([Укрінформ](#)).

Юна співачка Анна-Марія Герман із Комарного завдяки своєму таланту від початку війни вже збрала понад 650 тисяч гривень. За ці кошти придбали та передали для військових на фронт дрон, автомобіль, рації медичної допомоги, одяг, взуття, термобілизну та продукти харчування.

Зазначається, що Анна-Марія - незряча, та вона невпинно розвиває свій талант. Окрім навчання, школярка займається грою на бандурі, бере участь у різних конкурсах і здобуває призові місця.

На початку війни дівчинка вирішила, що хоче підтримувати ЗСУ і розпочала волонтерити: співала у містах, селах району, у церквах, збираючи так кошти для допомоги українським воїнам.

Старший брат Анни-Марії Богдан Бражник - військовий. Тому дівчинка хотіла якомога більше зробити для таких мужніх хлопців, як він, що захищають нас на передовій. Зараз брат дівчинки на лікуванні на Львівщині після поранення.

Чоловічий склад Львівської Національної академічної чоловічої хорової капели «Дударик» завершив благодійний концертний тур у Варшаві та шести містах Латвії. ([Укрінформ](#)).

Усі виручені кошти від концертів передадуть на потреби ЗСУ.

Диригент та керівник «Дударика» Дмитро Кацал повідомив, що сума, яку вдалося зібрати хоровій капелі у турне, сягає 200 тис. грн. Всі кошти скерують на придбання розвідувальних дронів для ЗСУ. Першими забезпечать ними 80 ОДШБ (...).

Про збір грошей на безпілотник Львівська хорова капела оголосила 9 вересня. Мета збору – 2 млн грн. Відтоді музиканти вирушили у європейське турне, влаштували благодійні концерти у Польщі, Німеччині, Австрії, а також провели низку виступів у Львові.

Олімпійський чемпіон та народний депутат України Жан Беленюк прокоментував можливий допуск росіян і білорусів до міжнародних змагань ([Укрінформ](#)).

Олімпійський чемпіон та народний депутат України Жан Беленюк:

Бажання стояти на одному п'єдесталі, тиснути руки і змагатися на одних турнірах з росіянами немає у жодного спортсмена з української

збірної. Це я вам точно заявляю. Я спілкувався зі спортсменами і всі вони проти цього. Для кожного спортсмена Олімпійські ігри – це найважливіший старт у його кар'єрі і це точно буде важке рішення. Якщо ми програємо цю дипломатичну війну, я так розумію, що постраждають наші спортсмени. У них, ймовірно, не буде змоги виступити на ОІ.

Це буде суттєва дипломатична поразка спортивної сфери, якщо це відбудеться. Умовно кажучи, я за те, щоб українські спортсмени були присутні на Олімпіаді в той час, коли російські і білоруські були забанені. Подивимось, як буде ситуація розвиватись. Я дуже сподіваюсь, що все ж таки буде зайнята правильна проукраїнська позиція і представники росії і білорусі не будуть допущені до міжнародних змагань.

Українці Південної Кореї провели акцію біля російського посольства в Сеулі, протестуючи проти збройної агресії росії щодо України ([Укрінформ](#)).

Учасники вшанували пам'ять невинних жертв жахливих злочинів, скоєних російськими військовими в Україні, зокрема під час Бучанської різни, та наголосили на важливості притягнення винних до відповідальності.

Також українці вчергове закликали бойкотувати російських і білоруських спортсменів на міжнародних змаганнях, адже жодна чесна гра неможлива, поки росіяни вбивають, катують, викрадають українських спортсменів та знищують спортивні об'єкти.

Крім того, вони подякували Кореї за надану підтримку.

У Парижі відбувся мітинг української громади із закликом не допустити російських спортсменів до участі в літніх Олімпійських іграх 2024 року ([Укрінформ](#)).

Про це у Фейсбучі повідомив віцепрезидент Об'єднання українців у Франції Володимир Когутяк.

За його словами, учасники акції також вимагали визнати Голодомор геноцидом українського народу.

Когутяк подякував за підтримку Франсуа Бешо, обраному представнику 19-го округу, та асоціаціям Aide et Support і «Калина» (...).

У Будинку національних меншин у Празі 26 березня понад 50 представників українських організацій у Чехії зустрілися, щоб обговорити нагальні питання та скоординувати свої дії у подальшому протистоянні російській збройній агресії ([Укрінформ](#)).

Під час зустрічі було охоплено питання допомоги тимчасовим переселенцям, яких у Чеській Республіці понад 485 тисяч, гуманітарної допомоги Збройним Силам України та механізми протидії російській пропаганді.

Тимчасовий повірений у справах України Віталій Усатий звернувся до присутніх та подякував потужній українській діаспорі в Чеській Республіці за ефективну діяльність у всіх напрямках та чеським друзям за підтримку і розуміння того, що Україна бореться зараз за весь цивілізований світ (...).

У Вінниці упродовж вихідних на «Дитячому благодійному вікенді» юні волонтери зібрали 240 тис. грн на підтримку ЗСУ ([Укрінформ](#)).

Про це у Телеграмі повідомив міський голова Вінниці Сергій Моргунов.

«Дитячий благодійний вікенд» - це ініціатива, яка народилася під час зустрічі маленьких волонтерів із міським головою. Він тривав упродовж двох днів, у суботу і неділю, 25-26 березня, у ТРЦ «Мегамолл». Щоб допомогти підрозділам наших військових, діти-волонтери із різних закладів освіти та культури міста продавали вироби ручної роботи, грали в шахи, танцювали, співали тощо.

У благодійному вікенді взяли участь вихованці 20 закладів культури та освіти міста, центр підліткових клубів і самостійні волонтери, загалом, близько 90 осіб. Разом вони зібрали 240 тис. грн, які спрямують на ліки, дрони, придбання авто для військових тощо.

У межах продажу спеціальної партії солі «Міць. Українська кам'яна» вдалось зібрати понад 58,5 млн грн. Це дасть змогу придбати українській розвідці близько 2200 дронів-камікадзе ([Укрінформ](#)).

Про це повідомив віцепрем'єр-міністр з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров у Телеграмі.

Федоров уточнив, що компанія Rozetka та Сільпо взяли на себе частину витрат на собівартість солі. Другу частину – покрили донори UNITED24. Ще понад 8 млн грн зібрали завдяки розіграшу п'яťох пачок солі з автографом начальника ГУР Кирила Буданова.

Українські і британські фанати проведуть акцію з метою подякувати Британії за допомогу і закликати її передати Україні винищувачі ([Укрінформ](#)).

Організатором акції стане гуманітарний штаб волонтерської допомоги «Рестовратор. Картопляні війська».

Акція складатиметься з кількох етапів. Перед початком матчу на трибуні українського сектору вболівальники розгорнуть великий банер із зображенням Короля Чарльза III, який тримає в руці літак як символ цілі акції - надання літаків для України (...).

Акція на стадіоні має на меті привернути увагу міжнародних журналістів та футбольних фанатів до України і закликати Британію та інші країни світу пришвидшити передачу нам літаків.

Вийшла книга мариупольської журналістки Надії Сухорукової «#Маріуполь #Надія», створена на базі її щоденника ([Укрінформ](#)).

(...) Надія Сухорукова робила записи у березні-квітні 2022 року, коли Маріуполь захоплювали російські війська, і публікувала тексти у соцмережах. У книжці відтворена історія того, що пережили мариупольці після вторгнення російської армії в місто.

Уривки з цього щоденника звучали під час виступу у Європарламенті міністра закордонних справ Латвії Едгара Рінкевича і на благодійному вечорі на підтримку України в Британії у виконанні британської акторки Грети Белламасіної. За його мотивами литовський режисер Андрюс Саулюс поставив виставу у Вільнюському драматичному театрі. Уривки публікувалися на платформі «Відкрита демократія» (Велика Британія), у багатьох світових і українських виданнях (...).

У Києві відкрилась благодійна фотовиставка «Очі України» про наслідки російської агресії ([Укрінформ](#)).

Начальник Київської міської військової адміністрації Сергій Попко разом з керівником міжнародного благодійного фонду «Центр реабілітації» Юрієм Грошком відкрили виставку світлин, зроблених в Ірпені, Бородянці, Гостомелі, Харкові після звільнення від російських загарбників (...).

Мета виставки - привернути увагу громадськості та міжнародних організацій до збору коштів на будівництво нового, сучасного приміщення і купівлю медичного обладнання для реабілітаційного центру.

Центр навіть в скрутних умовах працює і займається реабілітацією людей, що перенесли фізичні травми опорно-рухового апарату, органів чуття, а також які мають психічні та поведінкові розлади.

Виставка триватиме тиждень, після чого роботи будуть продані з благодійного аукціону, гроші з якого підуть на закупівлю медичного обладнання та приладів для центру.

У Рівному митці розпочали безстроковий благодійний марафон, на якому збиратимуть гроші для військових. На першій акції зібрали гроші на гусеничний дрон для евакуації поранених - він піде у підрозділ «Вовки да Вінчі» ([Укрінформ](#)).

Про це у Телеграмі повідомив голова Рівненської ОВА Віталій Коваль.

Як пише Коваль, за ці кошти планують закупити наземний гусеничний дрон для евакуації з поля бою поранених бійців.

Рівненські митці підтримують взвод «Рівняни-Гонор», який боронить Україну у складі легендарного батальйону «Вовки да Вінчі».

Для безстрокового благодійного марафону митці створили волонтерське товариство «ГВІНТ» і збиратимуть кошти нашим військовим до закінчення війни.

Біля пам'ятника Тарасу Шевченку у центрі Скоп'є відбулася акція, організована Громадою українців імені Лесі Українки до річниці звільнення Збройними силами України міста Буча Київської області ([Укрінформ](#)).

Українці зібралися, щоб вшанувати пам'ять жертв Бучанської трагедії та засудити жорстку російську військову агресію проти України.

Під час заходу Голова Громади українців Олександр Урбанович озвучив текст відкритого листа Громади до представників російського посольства у Північній Македонії з закликом зупинити неспроковану агресію РФ проти незалежної України, а також не підтримувати злочинний режим кремля.

Наголошується, що всі злочинці російської федерації будуть покарані.

Лікарі Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» передали Збройним силам приціли та прилад нічного бачення ([Укрінформ](#)).

Сучасне устаткування для ЗСУ придбали за зібрані кошти під час ярмарку-продажу, що був проведений під гаслом «Масляна іде - перемогу несе».

Придбане обладнання лікарі передали командувачу Об'єднаних сил ЗСУ генерал-лейтенанту Сергію Наєву.

(...) Наразі особлива категорія хворих, які перебувають на стаціонарному лікуванні в Охматдиті, - це діти поранені внаслідок військової агресії російської федерації проти України.

Командування Об'єднаних сил ЗСУ також передало подарунки дітям. Кожна дитина отримала солодкий подарунок, а ті, кому солодощі вживати не бажано, - іграшку або книжку.

Українські спортсмени не змагатимуться на міжнародних турнірах, де будуть представлені атлети з росії чи білорусі. Відповідне рішення ухвалене Кабінетом Міністрів України ([Укрінформ](#)).

Як інформує Сусільне Спорт, про це повідомив Міністр Кабінету Міністрів України Олег Немчінов в ефірі телемарафону «Єдині Новини».

Протокольне рішення, яке ухвалив Уряд України, було подане за пропозицією Міністра молоді та спорту, президента Національного олімпійського комітету Вадима Гутцайта.

Це рішення поширюється на усі змагання, включно з відбірковими стартами на літню Олімпіаду-2024 у Парижі (Франція).

У рамках мистецького проєкту «Ірпінь - Мій Дім» розпочато збір літературних доробків юних мешканців Ірпеня. Дитячі твори стануть основою нової книги видавництва «Саміт-Книга» ([Укрінформ](#)).

(...) До збірки увійдуть вірші, есе та казки про Ірпінь, а також малюнки, які можуть стати ілюстрацією до збірки. Їх необхідно надіслати до 1 травня 2023 року на електронну адресу: irpin_my_home@ukr.net (...).

У перемогу України в розв'язаній росією війні вірять 93% українців ([Укрінформ](#)).

Про це свідчать результати опитування «Громадська думка про війну, перемогу та гарантії безпеки», які презентував директор соціологічної служби Центру Разумкова Андрій Биченко.

Щодо термінів, коли настане перемога України, то громадяни демонструють помітний оптимізм, половина опитаних вважає, що вона наступить до кінця року, чверть опитаних - через один-два роки, 7,5% - через три-п'ять років і 1% вважають, що вона настане не раніше, ніж через п'ять років, інші опитані зазначили, що їм складно відповісти.

Також Биченко розповів, що згідно з опитуванням, змістилась громадська думка щодо бачення перемоги в бік, що саме знищення російської армії та сприяння розпаду в середині росії є перемогою.

Водночас вигнання російських військ з усієї території України та відновлення кордонів станом на січень 2014 року назвали перемогою відносна більшість опитаних зараз - 47%, а в серпні і грудні 2022 року таких відповідей було 54-55% (...).

У госпіталі помер поранений у бою чотириразовий чемпіон світу з кікбоксингу, член виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради Віталій Мерінов ([Укрінформ](#)).

Віталій Мерінов - чотириразовий чемпіон світу з кікбоксингу, чемпіон України з універсального бою, майстер спорту з боксу. Чоловік був членом виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради, депутатом міськради минулого скликання.

У перший день повномасштабного вторгнення Мерінов пішов захищати Батьківщину. Зазнав поранення в ногу, а після одужання повернувся на фронт і боронив Україну.

У Віталія Мерінова залишились дружина та дворічна донька.

У Тернополі на концерті зібрали майже пів мільйона гривень за один вечір - на вантажівки для «Азову» ([Укрінформ](#)).

Тернопіль допомагає бригаді НГУ «Азов». На благодійному вечорі «Сила народу» в Палаці культури «Березіль» вдалося зібрати 472 382 гривень.

Як зазначають організатори, це кошти, виручені із продажу квитків на захід та із проведеного аукціону та із благодійних скриньок у залі (...).

У Львові відбувся сеанс одночасної гри в шахи на підтримку ЗСУ (Суспільне Новини).

У Львові провели сеанс одночасної гри в шахи за участю міжнародних гросмейстерів.

Захід під назвою «Весняний контрнаступ» організували на підтримку Збройних Сил України.

Гросмейстер Андріян Михальчишин:

Всі львівські ветерани, легенди львівських шахів: Олег Романишин, Олександр Белявський, Марта Літинська беруть участь у цьому сеансі. Сеанс — благодійний, ми збираємо гроші для наших військових. Тут беруть участь багато військових і з академії Сагайдачного, і з різних військових частин, і діти.

Чотири гросмейстери грають одночасно в шахи з 60 учасниками. Серед тих, хто бере участь у сеансі, є і військові.

Керівник обласного департаменту комунікацій та внутрішньої політики Юрій Горун:

Це унікальна нагода для любителів шахів взяти участь в такому сеансі з відомими гросмейстерами. Сьогодні в нас їх є чотири і маємо понад 60 учасників. Учасники — школярі, студенти і курсанти Національної академії сухопутних військ, представники рятувальників, правоохоронних органів. Також різна вікова категорія сьогодні присутня.

Гроші, що зберуть під час гри в шахи, передадуть на потреби українських військових.

Волонтер благодійної організації «Львівський лицар» Роман Онишкевич:

Гроші сьогодні збирають на перископи. Їх виготовляють, зокрема, у «Львівському Лицарі» і так само збираємо на приціли для наших снайперів.

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

Рейтинг прем'єра Японії після візиту до Києва зріс на 5% (Укрінформ).

Майже три чверті японців позитивно оцінили візит до Києва прем'єр-міністра Японії Фуміо Кішіди, а його рейтинг після цього зріс на 5 відсотків.

Про це повідомив посол України в Японії Сергій Корсунський: «Підсумки візиту прем'єр-міністра Кішіди до Києва схвально оцінили 71% японців, а його рейтинг зріс на 5%».

Він поінформував, що підтримку України виявляють мешканці Японії навіть у віддалених від столиці регіонах. Зокрема, у невеличкому місті Одате префектури Акіта учні місцевої школи засіяли поле соняшником, з якого зробили олію, продали її, а кошти передали посольству на потреби українців.

«Сьогодні ми зустрілися з цими дітками, мером міста, членом парламенту, який звідти родом. Такі проекти свідчать, що навіть далеко від Токіо японці підтримують Україну», - зазначив посол.

318 фехтувальників просять МОК та FIE переглянути рішення про допуск росіян та білорусів (Укрінформ).

318 фехтувальників направили листа до Міжнародного олімпійського комітету (МОК) та Міжнародної федерації фехтування (FIE) та з проханням переглянути рішення про допуск росіян та білорусів до міжнародних змагань.

Лист підписали 286 діючих фехтувальників, решта вже завершили спортивну кар'єру. Серед них атлети з Європи, США, Канади, Мексики, Бразилії, Чилі та Японії.

«Повністю нехтуючи голосами спортсменів, ви дозволили росії та білорусі повернутися до змагань FIE. Це є очевидним порушенням позиції МОК. І це ще раз показує, що інтереси росії важливіші за голоси і права спортсменів, особливо з України», - зазначається у листі.

Львів отримав від данського міста Орхус п'ять автобусів (Укрінформ).

У межах співпраці між містами планується, що до літа приїде ще 15.

«Львів розбудовує довготермінові відносини з данським містом Орхус. У межах цієї співпраці громаді Львова передали перші п'ять автобусів. Заплановано, що до літа до Львова приїде ще 15 таких автобусів. Місто зможе використовувати ці автобуси для власних потреб. Також їх можна буде передати Силам оборони України або іншим громадам, які постраждали від російського вторгнення», - йдеться у повідомленні пресслужби Львівської міської ради.

Британець Бер Гріллз став амбасадором United24 і просуватиме напрямок відбудови України ([Укрінформ](#)).

Відомий мандрівник Бер Гріллз став першим британським амбасадором платформи United24 й опікуватиметься просуванням напряму відбудови України.

Про це повідомив **Президент Володимир Зеленський**. За його словами, Бер Гріллз підтримує Україну від перших днів повномасштабної війни, а його освітня компанія BecomingX разом з Amazon та Accenture розробляє навчальну платформу BecomingX Ukraine для українців.

«Через рік протистояння російському вторгненню підтримка таких людей, як Бер Гріллз, є дуже важливою. Разом з іншими послами United24 він поширюватиме правду про війну та єднатиме світ для допомоги Україні», - підкреслив Зеленський.

Netflix надасть гранти на підтримку українського кіно ([Укрінформ](#)).

Netflix надасть гранти на постпродакшн у розмірі 10 тисяч доларів на обрані проєкти українських художніх і документальних фільмів.

Міністр культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко повідомив, що Netflix's Fund for Creative Equity пропонує фінансову допомогу українським митцям для створення нових робіт та підтримки в постпродакшні вже наявних проєктів. Крім того, митці отримають доступ до навчання у European Audiovisual Entrepreneurs (EAVE) та New York Film Academy.

«Нова програма підтримки Української кіноакадемії для обраних проєктів, яка включає в себе гранти на постпродакшн у розмірі \$10,000 для українських художніх і документальних фільмів, а також дводенний воркшоп з цифрового постпродакшну від New York Film Academy», - зазначив Ткаченко.

У Нідерландах провели молитовно-культурний захід на підтримку України ([Укрінформ](#)).

У нідерландському місті у Ворсхотен у рамках «Української неділі» відбувся міжконфесійний молитовно-культурний захід.

Подія зібрала українську та нідерландську громади Ворсхотена, Вассенаару, Райсвійка та Гааги. Пожертви були призначені для «Центру опіки сиріт» у Львові.

Посольство України висловило велику вдячність Віллему Ван дер Верфу та всім волонтерам, які сприяли цій події.

Федерація фехтування Данії скасувала проведення міжнародних турнірів через допуск атлетів з рф та білорусі ([Укрінформ](#)).

У березні Міжнародна федерація фехтування дозволила змагатися на турнірах спортсменам з росії та білорусі.

Федерація фехтування Данії ухвалила рішення не проводити міжнародні змагання після того, як Міжнародна федерація фехтування повернула російських та білоруських спортсменів, повідомляє видання ВТ, передає Укрінформ.

У Данії відзначили, що рішення про відмову проводити турніри з фехтування ухвалили у середу, 29 березня, під час засідання федерації фехтування. І навіть готові до потенційних наслідків для себе, серед яких ризик втрати прав на проведення змагань на постійній основі.

Очільник організації Ян Сільвест Єнсен:

Прийшли до висновку, що, на жаль, не можемо приймати ці змагання. Не можемо цього робити, коли правила такі, якими є зараз, коли росіянам та білорусам дозволено бути частиною цього. Не бачимо для себе такої можливості. Для фехтувальників це означає, що для відбору на Олімпіаду їм доведеться більше їздити [на інші турніри], а це передбачатиме більші витрати. Для Данії це означатиме ризик втрати подальших турнірів. Ми ризикуємо більше не приймати міжнародні змагання у Данії на дорослому рівні.

Прага передасть столичним лікарням гуманітарну допомогу на 15 мільйонів чеських крон ([Укрінформ](#)).

Влада Праги передасть гуманітарну допомогу на 15 млн чеських крон київським лікарням.

Перший заступник голови Київської міської державної адміністрації Микола Поворозник:

Міська влада Праги передасть гуманітарну допомогу на суму 15 млн чеських крон (понад 25 млн грн за курсом НБУ) київським лікарням. Приємно, що Чеська Республіка підтримує Україну. Ми це відчули на собі. Перекоаний, що слова, промовлені мером міста: «ми з вами і будемо поруч скільки треба» – не просто слова. Це міцна позиція наших чеських друзів, і всі ми, українці, вдячні за це.

Федерація фехтування Франції оголосила про відмову від проведення етапу Кубка світу після того, як стало відомо про допуск російських та білоруських спортсменів ([Цензор.НЕТ](#)).

«У зв'язку з неможливістю дотриматися вимог Міжнародної федерації фехтування з допуску російських і білоруських атлетів на етап Кубка світу з фехтування на шпагах серед чоловіків, запланований на 19-21 травня в Сен-Мор-де-Фоссе, Федерація фехтування Франції заявляє про відміну розіграшу турніру у 2023 році», - йдеться у заяві.

Експертні оцінки

([Центр Разумкова](#))

Директор енергетичних програм Центру Разумкова Володимир Омельченко:

(...). З початку 2023р. КНР розпочала активну компанію із позиціонування себе, як наймиролюбнішої країни світу, що здатна бути ефективним посередником у розв'язанні глобальних проблем у сфері міжнародних відносин. Тим самим, Китай зробив ще один крок у напрямі перетворення в супердержаву номер один.

Знаковим дипломатичним досягненням Китаю доцільно вважати його успішні посередницькі зусилля з відновлення дипломатичних відношень між Іраном та Саудівською Аравією, що завершилися 10 березня 2023р. на конференції в Йорданії укладанням мирної угоди між Тегераном та Ер-Ріядом.

Цей позитивний результат дозволив Пекіну посилити свій провідний наратив про те, що він готовий вирішувати світові конфлікти набагато краще за США, оскільки здатен враховувати інтереси усіх зацікавлених сторін краще за Вашингтон, який нібито відповідальний за створену у світі нестабільність в сфері безпеки та міжнародних відносин. Безумовно, що лише ролі впливового модератора Пекіну вже замало — він бачить себе у період до 2050р. наймогутнішою державою світу, без якої не вирішуються жодні важливі міжнародні проблеми.

(...). У своїй доповіді на XX з'їзді КПК (відбувся у жовтні 2022 р., - ред) «Високо тримати великий прапор соціалізму із китайською специфікою, згуртовано боротися за всебічну побудову модернізованої соціалістичної держави» Сі Цзіньпін підкреслив, що марксизм із китайською специфікою, який ґрунтується на діалектичному й історичному матеріалізмі залишатиметься головною ідеологічною платформою КНР.

Стосовно амбіцій КНР у майбутньому світі у період до 2050р., то генеральний секретар КПК підкреслив, що мета китайських комуністів — «до середини нинішнього століття перетворити Китай у модернізовану соціалістичну державу, що буде лідирувати у світі за загальною національною потугою та міжнародним впливом». При цьому, ЦК КПК має дбати не тільки про китайський народ, але й про прогрес усього людства та його єднання.

(...). Марксистська риторика генерального секретаря КПК дуже мало має спільного із китайськими реаліями та являється скоріше частиною партійного ритуалу. Сучасний Китай вже давно відійшов від марксизму й розбудовує ринкову економіку на основі приватної власності — 70% ВВП у країні виробляється приватними підприємствами на яких задіяно 80% усієї

робочої сили. Як казав Ден Сяопін: «Неважливо якого кольору кішка, головне щоб вона ловила миш».

(...). Україна та Китай на сучасному етапі мають діаметрально протилежні цінності, що не дозволяє сподіватися на стратегічне партнерство між країнами, як мінімум до 2030р. Так, якщо Україна обрала курс на подальший розвиток демократичних перетворень та посилення безпекової компоненти за допомогою інтеграції із ЄС та вступу до НАТО, то КНР залишається в павутиннях марксистської догматики та ворожого відношення до Північноатлантичного військового блоку;

Керівництво КНР на чолі із Сі Цзіньпіном не сприймає Україну, як повноцінну державу й вважає, що її політика повністю підпорядкована інтересам США та ЄС, які являються стратегічними противниками Пекіну. З цієї причини українському державному керівництву не варто розраховувати з боку КНР на рівноправне й взаємовигідне співробітництво, а також на врахування української позиції у питанні забезпечення довгострокового та справедливого миру у межах міжнародно визнаних кордонів України.

Незважаючи на ідеологічні й ціннісні розбіжності між країнами, керівництву української держави доцільно утримуватися від конфронтації із КНР та намагатися розвивати з нею економічні й культурні стосунки, що необумовлені політичними вимогами. Дуже важливою задачею є також відновлення нормальних дипломатичних контактів. Водночас, потрібно не допустити критичної залежності у торгівлі та інвестиціях від КНР, заборонити китайські інвестиції у підприємства ВПК та приватизацію й оренду сільськогосподарської землі. Ці питання відносяться до сфери національної безпеки й повинні бути під постійним жорстким державним контролем.

Після переговорів із президентом РФ, Сі Цзіньпін помітно знизив свій інтерес щодо просування Мирного плану Китаю, оскільки зрозумів, що російська сторона не здатна до будь яких розумних компромісів. Отже, КНР навряд чи надалі стане ризикувати своїм авторитетом без гарантій позитивного результату для себе. Якщо ж, все таки перемовини між В.Зеленським та Сі Цзіньпіном відбудуться, то українській стороні слід у ввічливій формі відстоювати свою позицію у рамках української формули миру схваленою Генеральною асамблеєю ООН. Разом із тим, доцільно не відхиляти мирні ініціативи Пекіну в цілому, а заявити про підтримку тих пунктів, що не суперечать згаданій формулі та нагадати про взяті КНР зобов'язання перед Україною у рамках Будапештського меморандуму.

У ході свого візиту до Москви голова КНР назвав В.Путіна своїм другом, а у спільній заяві сказано, що стратегічне партнерство між країнами вийшло на найвищий рівень в історії. Це красномовно засвідчує, що попри миролюбну риторичку та посилення на статут ООН, Пекін визначився на чийй він стороні у розв'язаній Росією війні, а міжнародне право для нього у дійсності являється тільки інструментом з розширення глобального впливу.

Запрошення президента РФ відвідати Китай у цьому році із офіційним візитом тільки підтверджує дане твердження.

У спільній китайсько-російській заяві вказано про недопущення застосування ядерної зброї, оскільки в ядерному конфлікті не може бути переможців. Крім того, сторони закликали утриматися ядерним країнам від розміщення ядерної зброї у країнах, які нею не володіють. Проте, не успіли ще висохнути чорнила на спільному документі, як В.Путін оголосив про свої наміри із розміщення ядерної зброї на території Білорусії, ще раз підтвердивши правоту Отто фон Бісмарка, що підписані із Росією документи не вартують тих чорнил, якими вони були підписані. Вказаний план РФ грубо порушує Договір ООН про нерозповсюдження ядерної зброї та Будапештський меморандум.

Україні у своїй стратегії безпеки слід враховувати, що нинішнє керівництво КНР зацікавлено платити високу ціну за збереження путінського режиму на довгий час через — по-перше, створення ним сприятливих умов Китаю для повзучої колонізації Росії, а по-друге, її використання, як криголаму з порушення євроатлантичної єдності. У цьому контексті до будь яких безпекових ініціатив Пекіну необхідно відноситися із максимальною обережністю.

Україні важливо довести меседж до своєї союзників, що затягування війни в Україні збільшує шанси утримання влади путінським режимом й сприятиме колонізації РФ Китаєм, що значно його посилюватиме у протистоянні із США та усім демократичним світом. Натомість, перемога України у 2023р. створює надійне підґрунтя для призупинення цього небезпечного для світової безпеки процесу, як передумова для усунення від управління Росією путінського угруповання. Отже, швидка поразка російських військ в Україні, що потребує пришвидшених поставок їй летальної зброї, також в інтересах усіх відповідальних членів НАТО не тільки із причини стабілізації ситуації у Європі, але й з огляду на стримування Китаю.

[\(Центр Разумкова\)](#)

Директор економічних і соціальних програм Центру Разумкова
Василь Юрчишин:

Для китайського президента візит до москви, вірогідно, мав навіть більше міжнародне забарвлення. Хоча увага до візиту була зосереджена значною мірою на тому, «що отримала росія», однак для Китаю це був черговий крок до формування «нового світу», де китайський вплив буде поширюватися і зміцнюватися.

Йдеться про те, що Китай (як і росія) не приховує невдоволення тим, що у світових фінансах домінує долар. І упродовж останнього десятиліття від них дедалі гучніше лунає заклик до де-доларизації світових фінансів. При

цьому, вже зрозумілим є те, що процеси де-доларизації супроводжуватимуться юанізацією.

У цій частині вже навіть є «досягнення» у частині залучення «третіх» країн. Слід нагадати, що санкційна політика призвела до того, що головний споживач російських нафту і газу — ЄС — відмовився від російського імпорту. Надлишок пропозиції, який призвів до різкого здешевлення ресурсів, прийняв Китай. Однак, це не вирішує завдання забезпечення довгострокового енергетичного попиту зростаючої економіки Китаю (зважаючи на ризики потрапляння під вторинні санкції розвинутих країн). Тому вже сьогодні Китай посилює співробітництво, насамперед в енергетичній сфері, з країнами Перської затоки. У частині імпорту — це довгострокові контракти на поставки сирової нафти і скрапленого газу. У частині експорту і технологічного співробітництва — розширення інвестування у видобуток, зберігання і транспортування нафти і газу.

Для забезпечення зростаючих масштабів співпраці Китай ініціює впровадження нових і швидких фінансових (поки розрахункових) інструментів з мінімізацією доларового «посередництва». Відтак, фактично йдеться про формування концепції нафтоюанів — міжнародно прийнятних інструментів (для обслуговування і забезпечення надзвичайно великих фінансових масивів поки у двосторонніх відносинах), які базуватимуться не на доларі, а на китайській валюті — юані. Тобто на зміну доларизації має (хоча б частково) прийти юанізація.

Більше того, вірогідно, до юанізації проявляють схильність економічні агенти інших країн. Так, ряд фінансових інститутів Індії запроваджують платіжний канал, який використовуватиме китайські юані для торговельних платежів між Індією та росією.

Що ж стосується самої росії, то під час візиту росія заявила про готовність розширювати не лише взаємні платежі в юанях, а й використовувати юані у торговельних розрахунках з висхідними країнами Глобального Півдня (Азії, Африки і Південної Америки). Звичайно, така поступливість не могла не сподобатись китайському президентові, оскільки це прямий крок до зміцнення позицій Китаю країнах, які вже й так потерпають від проблем з отриманими раніше «дешевими» китайськими кредитами.

Тому російське сприяння юанізації світових фінансів є вагомим внеском у глобальні лідерські амбіції Китаю.

Однак, цим інтерес Китаю не вичерпується. Оскільки Китай послідовно впроваджує де-доларизацію, то юанізація вимагатиме зміни структури резервів країни. Сьогодні лєвова частка резервів Китаю (та й росії) має доларове походження (довгострокові державні облігації).

Для росії зміна структури вирішуватиметься просто — зростатиме частка юанів (зокрема, внаслідок розширення експорту енергетичних і сировинних ресурсів до Китаю). Натомість для Китаю доцільним є

збільшення частки золота у власних резервах, що зможе слугувати базисом розширення і зміцнення нової системи платежів у процесі міжнародної юанізації.

Нагадаємо, на початок 2023р. росія посідає 5 місце у світі за обсягами золотих резервів (обсягом 2299 т), Китай — 6 (з обсягом 2011 т). Однак, не виключено, що попит з боку Китаю на золото зростатиме (опосередкованим підтвердженням є те, що наприкінці 2022р. обсяг склав 1948 т і на цьому рівні утримувався з листопада 2019р.), у т.ч. за рахунок зменшення доларової частки.

А тому є підстави припускати, що на зустрічі йшлося про продаж певної частки золотих запасів росії Китаю, звісно за юані, що цілком вписується у парадигму юанізації. Звичайно, такі питання можуть вирішуватись тільки на рівні найвищого керівництва країни.(...).

Крім чіткого розуміння власних напрямів соціально-економічних і суспільно-політичних реформувань, Україна має враховувати геополітичні та гео економічні інтереси країн стратегічних партнерів в умовах поляризації світового простору. Тобто вкрай обережно ставитися до економічних пропозицій, які виходять з країн, яких наші головні партнери — США, Велика Британія, Канада, ЄС та інші — не бачать як союзників.

Не виключено, що серед вітчизняного політикуму знову знайдуться ті, хто закликатиме до відновлення економічних контактів з Китаєм, який докладає нібито політичних і дипломатичних зусиль на припинення війни. Однак Україна у жодному разі не повинна піддаватись примарі швидких вигод від розширення торгівлі чи юанізації. Спочатку Китай має визначитись у рівні підтримки України, на скільки його інтереси в Україні співвідносяться з інтересами чинних стратегічних партнерів.

([Цензор.НЕТ](#))

Адвокат Олександр Чебаненко:

ЗМІ пишуть, що в Білому домі заявили, що «поки що немає міжнародно-правового шляху, щоб вигнати росію з Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй».

Дозволимо собі не погодитися з такими категоричними висновками.

Зупинимося на основних можливих кроках.

Крок перший.

Більшістю Членів ООН, відповідно до статті 20 Статуту ООН, скликається спеціальна сесія Генеральної Асамблеї ООН.

Порядок денний:

- 1) виключення зі складу постійних членів Ради Безпеки ООН росії;
- 2) виключення зі складу членів ООН росії та надання росії статусу держави-спостеригача в ООН.

Підстава - систематичне порушення базових принципів створення та функціонування ООН.

3) включення до складу постійних членів Ради Безпеки ООН України.

Підстава - рятування цивілізованого світу від «чуми XXI століття» - рашизму.

Звичайно, в формулюваннях порядку денного можуть бути нюанси.

У випадку, якщо буде необхідне голосування Ради Безпеки ООН, голос росії не враховуються - відповідно до частини 3 статті 27 Статуту ООН, - як держави, задіяній в конфлікті.

У цьому випадку необхідно, щоб США домовилися з Китаєм щодо утримання в голосуванні в Раді безпеки ООН.

Судячи з того, як Китай утримався при голосуванні щодо видалення РФ з Ради з прав людини, це цілком можливо.

Крок другий.

Внесення відповідних змін до Статуту ООН (з урахуванням нового складу Ради Безпеки ООН) - на Генеральній конференції членів ООН.

Крок третій.

Ратифікація Статуту ООН в новій редакції всіма державами-членами ООН.

До речі, в Статуті ООН до сих пір в якості постійного члена вказаний СРСР, а не росія (власне, як і Китайська Республіка (Тайвань), а не Китайська Народна Республіка).

І ще до речі, приблизно вказаним вище шляхом свого часу в 1971 році пішла ООН, коли замість Тайваню (Китайської Республіки) до складу як Ради Безпеки ООН, так і ООН взагалі була включена КНР.

Тільки відповідні порядки денні були іншими та Статут ООН змінений так і не був.

...Так що, як бачимо, шлях є, було б бажання, або, іншими словами, - політична воля...

[\(Цензор.НЕТ\)](#)

Інвестбанкiр, публіцист Сергій Фурса:

Зеленський кличе Сі. Чи кликав. А Сі не їде. І навіть не дзвонить. Чому?

По-перше, тому що Китай нам не друг. Китай у протистоянні із США цінує Росію як свого політичного союзника і цінний сировинний придаток. А тому не буде демонструвати підтримку Україні. Росія каже, що в Україні воює з колективним заходом. А Китай протистоїть йому в реальності. Принаймі США. А саме США найбільше допомагають нам у протистоянні з Росією.

По-друге, тому що з Китаєм магія Зеленського не працює. Зеленський говорить не з політиками. Зеленський добре заходить суспільству. Він дуже популярний на Заході. І завдяки тому, що він є відображенням героїчного образу українського народу. Він є уособленням українства для середньостатистичного німця чи канадійця. Але також тому, що він

відповідає запиту на контрелітність, який зараз дуже поширений на Заході через зростання нерівності, економічної нерівності, яку фіксують останні десятиліття.

І саме через підтримку суспільства у політиків вже немає вибору. Бо політики роблять те, що хоче суспільство. А в Китаї у суспільства немає вибору. Що скаже товарищ Сі, то й буде. Суспільство робить те, що хоче диктатор.

Тому навіть якщо б Сі приїхав, подзворив, вийшов на зв'язок по зуму чи прислав смс - це б нічого не змінило. Та сама проблема і з Індією, до речі. Де останні роки активно йде автократизація країни і Моді перетворюється на авторитарного керівника, який закриває незалежну пресу, садить у в'язницю свого найближчого противника, а найбільшим олігархом стає його дружба. Наближаючи країну до індійського варіанту фашизму, про що зараз б'є на сполох західна преса.

Тому Китай і Індія нам не друзі. Як держави. Бо наша війна з Росією - це війна за цінності. І ми не отримаємо підтримку від тих урядів, які сповідують зовсім інші цінності. Або не сповідують жодних.

Вони не можуть стати прямо на бік Росії. Бо їм потрібні ринки Європи і США. І вони знають, що цього їм не подарують західні уряди, бо такого не пробачать західні суспільства. Але вони будуть намагатися співпрацювати з Росією, щоб максимізувати свій прибуток. (...).

А візит чи підтримка України в інший спосіб цим інтересам заважає. Бо важче буде отримати вигоду від слабкої Росії. Важко буде отримувати сировину із знижками звідти. Не кажучи вже про те, що «інша» позиція дозволяє як Індії, так і Китаю, претендувати на роль лідерів іншого світу. Глобального Півдня. Світу ображених країн, де рівень життя нижчий, ніж на колективному Заході. Але де цей рівень життя і економічна міць значно зросли за останні 40-50 років і вони хочуть зайняти більшу роль у світу. Парадокс у тому, що рівень життя Глобального Півдня різко зріс завдяки глобалізації, яку впроваджували і забезпечували США. Що не заважає більшості на цьому Глобальному Півдні то США не любити. А значить і не підтримувати тих, кого підтримує США. Тобто нас.

Тому не слід переживати, що Сі не дзвонить. Від того дзвінка користі б не було ніякої. Тіки час витрачати. Від візита Орlando Блума і то більше користі.

([The Washington Post](#))

Наймасштабніший збройний конфлікт у Європі з часів Другої світової війни найближчими тижнями готовий увійти в нову фазу.

Не маючи жодних пропозицій щодо переговорного припинення 13-місячних боїв між Росією та Україною, український міністр оборони минулого тижня заявив, що весняний контрнаступ може розпочатися вже у квітні.

Перед Києвом стоїть ключове тактичне питання: як українська армія може витіснити сили Кремля з окупованої ними землі? Президент України Володимир Зеленський докладає всіх зусиль, щоб зберегти мотивацію своїх військ і населення до тривалої боротьби.

Росія почала повномасштабне вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року, але її атаки не досягли деяких основних цілей і втратили оберти до липня. З серпня по листопад українські контрнаступи відбили значні території.

Тоді бої загрузли у виснажливій війні під час зими та в сльотаву ранню весняну відлигу.

Тепер Київ може скористатися перевагами покращення погоди, щоб перехопити ініціативу на полі бою з новими партіями західної зброї, включаючи десятки танків, і свіжими військами, навченими на Заході.

Але російські війська окопалися глибоко, з мінними полями вздовж кілометрів окопів.

Війна виявила ганебні недоліки у військовій майстерності Кремля.

Невдачі на полі бою означають нездатність Росії досягти Києва в перші дні вторгнення, її нездатність утримати деякі райони та її нездатність взяти зруйноване східне місто Бахмут, незважаючи на сім місяців боїв. Спроби зламати українську волю до боротьби, такі як безжальний удар по енергомережі країни, також провалилися.

Московські спецслужби погано оцінили рішучість України та відповідь Заходу. Вторгнення також виснажило російські військові ресурси, викликавши труднощі з постачанням боєприпасів, бойовим духом і кількістю військ.

Російський президент Володимир Путін, вочевидь стурбований тим, що війна може послабити підтримку його уряду в суспільстві, уникав повного поштовху до перемоги шляхом обов'язкової масової мобілізації.

«У росіян немає кінця проблемам», — сказав Джеймс Ніксі, директор програми Росії та Євразії Chatham House, мозкового центру в Лондоні.

Розуміючи, що він не може виграти війну найближчим часом, Путін має на меті затягнути бойові дії в надії, що підтримка Києва Заходом зрештою зникне, сказав Ніксі.

За його словами, стратегія Росії розроблена навколо того, щоб «примусити Захід розвалитися».

Відбувається наплив потужної зброї до України.

Цього тижня Німеччина заявила, що поставила Україні 18 обіцяних танків Leopard 2. Польща, Канада та Норвегія також передали взяті під заставу танки Leopard. Також прибули британські танки Challenger.

Міністр оборони України Олексій Резніков висловив надію, що до квітня західні партнери поставлять принаймні два батальйони німецького виробництва Leopard 2. Він також очікує шість-сім батальйонів танків Leopard 1 з боєприпасами від коаліції країн.

Також передані американські танки Abrams і французькі легкі танки, а українські солдати нещодавно навчалися їх використанню.

Допомога Заходу була життєво важливою для посилення наполегливого опору України та формування перебігу війни. Зеленський визнає, що без допомоги США його країна не має шансів перемогти.

Нові поставки, включно з гаубицями, протитанковою зброєю та 1 мільйоном артилерійських боєприпасів, додадуть більшої сили українській армії та нададуть їй більшої потужності.

«Сама кількість танків може глибше вбити клин у позиції, які утримують росіяни», – сказав Ніксі.

У своєму контрнаступі українські війська намагатимуться прорвати сухопутний коридор між Росією та анексованим Кримським півостровом, рухаючись із Запоріжжя в бік Мелітополя та Азовського моря, вважає український військовий аналітик Олег Жданов.

У разі успіху українці «розділять російські війська на дві половини і перекриють шляхи постачання підрозділів, які розташовані далі на захід, у напрямку Криму», — сказав Жданов.

Інститут вивчення війни, вашингтонський аналітичний центр, вважає, що Україні потрібно буде розпочати серію контрнаступів, а не один, щоб отримати перевагу.

Операції мали би «подвійну мету: переконати Путіна прийняти досягнутий шляхом переговорів компроміс або створити військові реалії, достатньо сприятливі для України, щоб Київ і його західні союзники потім могли фактично заморозити конфлікт самостійно, незалежно від рішень Путіна», – йдеться в повідомленні інституту, опублікованому цього тижня.

Ніксі не сумнівається, що кожна зі сторін продовжуватиме «відривати одна від одної шматки» протягом наступних місяців у надії отримати перевагу за столом переговорів.

Попереду може бути переломний період: якщо Києву не вдасться досягти прогресу на полі бою зі своєю західною зброєю, союзники можуть не захотіти надсилати йому більше дорогої техніки.

Ставки високі: поразка України «матиме глобальні наслідки, і не буде такої речі, як європейська безпека, як ми (зараз) її розуміємо», — сказав Ніксі.

([The Washington Post](#))

Ймовірність того, що Володимир Путін незабаром опиниться на лаві підсудних за кримінальні звинувачення за незаконну війну в Україні, є незначною, але лещата навколо російського диктатора все ж стискаються. У понеділок адміністрація Байдена офіційно схвалила створення спеціального трибуналу для суду над Путіним і його поплічниками за «злочин агресії» — звинувачення, яке висунуто нацистським і японським обвинуваченим у процесах після Другої світової війни в Нюрнберзі та Токіо.

Це наочно продемонструвало, що Вашингтон крокує у ногу з ключовими союзниками та спрямувало Захід на курс до притягнення імперіалістичних змовників Москви до відповідальності за найбільш руйнівну війну в Європі за понад сім десятиліть. Це рішення слід привітати, навіть якщо в найближчі роки залишиться розплутати купу правових питань, які воно піднімає.

Надзвичайно важливо, щоб російські війська та командири, які мародерували в Україні, були під слідством та судом за військові злочини, включаючи злочини проти людяності. Прогрес у досягненні цієї мети вже відбувається під егідою розслідувань за участю Міжнародного кримінального суду в Гаазі та незалежної міжнародної слідчої комісії ООН по Україні.

Було зібрано гори доказів і документів на підтримку майбутніх судових переслідувань за вбивства та страти українських цивільних осіб, тортури, сексуальне насильство, насильницьке розлучення дітей із сім'ями та обстріли цивільної інфраструктури.

Але було б неповним і несправедливим проектом збирати докази та проводити судові процеси проти російських солдатів, не покладаючи також на їхніх господарів у Кремлі відповідальність за рішення розв'язати незаконну війну.

Цього місяця МКС зробив важливий крок, видавши ордери на арешт пана Путіна та російського уповноваженого з прав дитини Марії Львової-Белової за їхню ймовірну роль у масовому викраденні та передачі до Росії українських дітей. Це стало першим випадком, коли суд висунув обвинувальний висновок проти посадовців одного з п'яти постійних членів Ради Безпеки ООН.

Але суд не має юрисдикції звинуватити пана Путіна та інших високопоставлених росіян у вчиненні того, що було відомо в Нюрнберзі як «злочини проти миру». Звідси той імпульс, який набрав сили за останній рік, до створення нового судового механізму, який міг би перетворити моральний імператив на офіційне судове провадження.

У понеділок високопоставлений чиновник Держдепартаменту вперше озвучив схвалення Вашингтоном створення спеціального трибуналу, заснованого у власній судовій системі України, та який також матиме ознаки міжнародного органу, до якого можуть залучати суддів або прокурорів з інших країн, включаючи Сполучені Штати та їх європейських союзників, і який може діяти у Гаазі чи деінде. Ця модель, як сказала Бет Ван Шак, посол США з питань глобального кримінального правосуддя, у виступі в Католицькому університеті Америки, «сприяє ширшій міжрегіональній міжнародній підтримці та продемонструє лідерство України в забезпеченні відповідальності за злочин агресії».

Ця гібридна модель, яку вона назвала «інтернаціоналізованим національним судом», викликала критику з боку деяких правозахисників.

Деякі з них виступають за створення нового міжнародного суду, а не суду, що базується на власній правовій системі України, за яким чинні глави держав можуть вимагати імунітету від судового переслідування. Існують також занепокоєння, що адміністрація Байдена, особливо Пентагон, не бажають допомогти створити новий міжнародний суд, який, ймовірно, міг би притягнути до відповідальності офіційних осіб США за минулі чи майбутні передбачувані порушення під час війни. Сполучені Штати не є членом МКС, рішення було прийнято понад 20 років тому через занепокоєння щодо того, що вони можуть стати мішенню політично вмотивованих судових переслідувань.

Немає сумніву, що питання суверенного імунітету для пана Путіна та інші юридичні питання, включно з тим, чи може його судити заочно будь-який суд, створюють потенційні ускладнення в майбутньому. Тим не менш, факт полягає в тому, що при судовому переслідуванні за злочин агресії, рівносильному веденню незаконної війни, претензія пана Путіна на імунітет може бути успішною або відхиленою в будь-якому суді, залежно від рішення його суддів. І якби пана Путіна колись затримали перед судом, що є малоімовірним сценарієм, можливо, це станеться лише тоді, коли він залишить посаду, і в цьому випадку, як приватний громадянин, він більше не матиме претензій на імунітет.

Подібно до пана Путіна, сербський лідер Слободан Мілошевич здавався недоторканим, оскільки він переслідував свій націоналістичний проект протягом більше десяти років перебування при владі, аж до 2000 року. Проте він став першим діючим главою держави, якого було звинувачено у військових злочинах, і помер у 2006 році у своїй тюремній камері в Гаазі, де він проходив перед судом у Міжнародному кримінальному трибуналі для колишньої Югославії.

Форма, номенклатура та звід правил будь-якого трибуналу, який береться за судове переслідування за розв'язання агресивної війни в Україні, менш важливі, ніж повідомлення, яке трибунал передає не лише пану Путіну, але й групі прихильників та олігархів, які це роблять. Усі вони занадто комфортно влаштувалися у владі, впевнені у власній безкарності. Так чи інакше вони повинні відповісти за необґрунтоване кровопролиття, яке вони вчинили проти суверенної нації.

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №190/2023

Про відзначення державними нагородами України

За особистий внесок у захист державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку та високий професіоналізм **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БЕЗДОЛЬНОГО Олексія Сергійовича (помертно) — лейтенанта

ДІДЕНКА Миколу Миколайовича — майора

ЄДИНАКА Бориса Борисовича — старшого лейтенанта

КОМОВА Максима Леонідовича (помертно) — капітана

КРАВЧУКА Антона Андрійовича (помертно) — старшого лейтенанта

ЛІТВИНОВА Ігоря Олексійовича (помертно) — майора

САНОЦЬКОГО Дмитра Вадимовича — капітана

СВИЦЕЛЬСЬКОГО Ярослава Казиміровича (помертно) — лейтенанта

ХАРУКА Тараса Андрійовича (помертно) — лейтенанта медичної служби

ШЕПТИЦЬКОГО Станіслава Андрійовича (помертно) — сержанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

АНДРОСОВА Сергія Юрійовича (помертно) — солдата

ЛЕБЕДЯ Богдана Миколайовича (помертно) — солдата

ТОЧЕКА Володимира Богдановича — старшого матроса

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АЛЕКСАШКІНА Олександра Олеговича (помертно) — старшого лейтенанта

АНТИПОВА Віталія Сергійовича (помертно) — солдата

БАСА Володимира Анатолійовича (помертно) — старшого солдата

БЛАЖЕВСЬКОГО Василя Івановича (помертно) — солдата

БУДНЄВСЬКОГО Дмитра Олександровича (помертно) — молодшого лейтенанта

БУРДАКА Віктора Івановича (помертно) — головного сержанта

БУРДАКА Сергія Володимировича (помертно) — солдата

ВИНОКУРОВА Олександра Миколайовича (помертно) — майора

ВЛАСЮКА Ігоря Васильовича — майора

ВЛАСЮКА Сергія Вікторовича (помертно) — старшого солдата

ГЕРМАНА Петра Йосиповича (помертно) — старшого сержанта

ГЛАДЕНЮКА Вадима Володимировича — лейтенанта

ГЛУГОВСЬКОГО Валерія Валентиновича — старшого солдата

ГОЛОТУ Вадима Васильовича (помертно) — лейтенанта

ГОРДІЙЧУКА Богдана Федоровича (помертньо) — старшого солдата
ГРЕНЯ Андрія Васильовича — старшого солдата
ДАРЧИЧА Михайла Степановича (помертньо) — старшого сержанта
ДИТКА Миколу Миколайовича (помертньо) — молодшого лейтенанта
ДОГОЙДУ Олександра Євгенійовича (помертньо) — сержанта
ДОЛЖЕНКА Тимура Володимировича — солдата
ДУДКА Андрія Руслановича (помертньо) — молодшого сержанта
ЖАКУНА Валерія Олеговича (помертньо) — солдата
ЖАКУНА Михайла Івановича (помертньо) — солдата
ЗАЛПУ Олександра Васильовича (помертньо) — солдата
ЗОРИНА Дениса Віталійовича — солдата
ІЛЛЮХА Андрія Володимировича — солдата
КАНІЩЕВА В'ячеслава Михайловича (помертньо) — солдата
КИРИЛЮКА Антона Леонідовича — солдата
КІЗУНА Петра Миколайовича (помертньо) — старшого солдата
КЛЬОКА Миколу Миколайовича (помертньо) — солдата
КОВБУ Віталія Васильовича (помертньо) — солдата
КОЗІКА Богдана Васильовича (помертньо) — старшого солдата
КОЛЯДУ Василя Петровича (помертньо) — солдата
КОНДРАТЮКА Миколу Павловича (помертньо) — сержанта
КОТЕЛЬНИКОВА Віталія Олександровича (помертньо) — солдата
КОТЕНКА Дмитра Олександровича — підполковника
КРАГЛИКА Ярослава Павловича (помертньо) — солдата
КРУКА Віталія Миколайовича (помертньо) — старшого солдата
КУЗЬМЕНКА Назара Андрійовича (помертньо) — солдата
КУЗЬМИЧА Юрія Михайловича (помертньо) — молодшого сержанта
КУЩІШИНА Сергія Миколайовича (помертньо) — солдата
ЛАНЕВИЧА Андрія Володимировича (помертньо) — солдата
ЛЕПУ Володимира Ігоровича (помертньо) — солдата
ЛЕСИКА Сергія Вячеславовича — солдата
ЛІЩУКА Олександра Анатолійовича (помертньо) — штаб-сержанта
ЛЯШКА Романа Олександровича — сержанта
ЛЯЩЕНКА Сергія Олександровича — солдата
МАЗУРЧУКА Олександра Олексійовича (помертньо) — солдата
МАЛАХОВА Віталія Сергійовича — штаб-сержанта
МАЦЮКА Миколу Васильовича (помертньо) — старшого солдата
МЕЛЬНИКА Данііла Олеговича — молодшого сержанта
МЕЛЬНИКА Сергія Миколайовича (помертньо) — солдата
МЕЛЬНИЧУКА Олексія Анатолійовича (помертньо) — солдата
МЕФАНІКА Андрія Олексійовича (помертньо) — старшину
МИХАЛЬЧУКА Андрія Миколайовича (помертньо) — солдата
МІНСЬКОГО Миколу Миколайовича — старшого солдата
МІШЕНІНА Миколу Миколайовича (помертньо) — сержанта

МОРОЗА Андрія Миколайовича — майора
МУСІЙЧУКА Івана Вікторовича — старшого солдата
НАГЛЮКА Олександра Анатолійовича — сержанта
ПИВОВАРОВА Віталія Вадимовича (помертно) — солдата
ПОЛЩУКА Олега Романовича (помертно) — старшину
ПОЛЩУК Світлану Михайлівну (помертно) — старшого солдата
ПОЧЕРНІНА Артема Сергійовича (помертно) — старшого лейтенанта
ПРИСТУПУ Станіслава Івановича (помертно) — сержанта
РАДІОНОВА Володимира Олександровича (помертно) — старшого солдата
РОГАЛЬСЬКОГО Андрія Григоровича (помертно) — солдата
РОНЧИНСЬКОГО Василя Миколайовича (помертно) — молодшого
сержанта
САВЧУКА Віктора Івановича (помертно) — солдата
САМУСЕНКА Романа Володимировича (помертно) — старшого солдата
САХАРОВА Юрія Сергійовича — молодшого сержанта
СМАЛЯ Ігоря Васильовича (помертно) — старшого солдата
СНАГОВСЬКОГО Віктора Валерійовича (помертно) — старшого солдата
СОБОЛЄВА Івана Олександровича — майора
СОБОЛЄВА Олексія Івановича — солдата
СОЛОВ'ЯНЧИКА Олександра Борисовича — старшого сержанта
СОЛОВ'ЯНЧИКА Володимира Борисовича — старшого сержанта
СТЕПАНИШЕНА Віталія Петровича (помертно) — сержанта
СТЕПАНОВА Костянтина Юрійовича (помертно) — солдата
СУЛІМОВСЬКОГО Владислава Олександровича — капітана
ТКАЧУКА Олександра Анатолійовича (помертно) — старшого солдата
ТОМАШЕВСЬКОГО Миколу Миколайовича (помертно) — молодшого
сержанта
ТОПОЛЬНИЦЬКОГО Олега Григоровича (помертно) — солдата
ТРОХИМОВИЧА Сергія Володимировича (помертно) — солдата
УДОДИКА Михайла Васильовича (помертно) — солдата
УНГУРЯНА Анатолія Валерійовича — солдата
ХІРНОГО Владислава Володимировича (помертно) — солдата
ХОРОЩУКА Миколу Михайловича (помертно) — головного сержанта
ЦІНСЬКОГО Назара Валентиновича (помертно) — солдата
ЧЕМБУЛАТКІНУ Юлію Сергіївну — майора
ЧУБИКА Олександра Філимоновича (помертно) — молодшого сержанта
ЧУФАРОВА Анатолія Миколайовича (помертно) — солдата
ШЕВЧИКА Миколу Миколайовича (помертно) — солдата
Нагородити орденом Данила Галицького
ДМИТРИШІНА Олега Володимировича — підполковника
КЛИМЕНКА Олега Михайловича — підполковника
МАТЮХУ Олексія Вікторовича — капітана
ХОМ'ЯКА Віктора Олександровича — капітана

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

БОБИКА Володимира Михайловича (помертно) — штаб-сержанта
БОГДАНА Петра Володимировича (помертно) — солдата
БОЖЕКА Олександра Олександровича — молодшого сержанта
ВИСОЦЬКОГО Петра Зіновійовича (помертно) — сержанта
ВІННІЧУКА Миколу Анатолійовича — сержанта
ГЛЕЯ Сергія Станіславовича — старшого солдата
ГОЛУБОВСЬКОГО Святослава Олеговича — старшого солдата
ГУМЕНЮКА Віталія Миколайовича (помертно) — солдата
ЖЕЛІЗНЯКА Едуарда Володимировича (помертно) — солдата
КАРПІКА Олега Валентиновича (помертно) — солдата
КАРЧАВУ Георгі Мерабовича — старшого солдата
ЛЕОНЧУКА Михайла Володимировича (помертно) — солдата
ЛЕСИКА Юрія Миколайовича (помертно) — сержанта
ЛИТВІНЧУКА Андрія Володимировича — солдата
МИЦЮКА Михайла Сергійовича — солдата
НАЙДЮКА Зоряна Олександровича — старшого солдата
НАУМЧУКА Миколу Анатолійовича — старшого солдата
НИФОДЮКА Анатолія Миколайовича — молодшого сержанта
ПАВЛЮКА Михайла Миколайовича (помертно) — старшого солдата
ПАСЛАВСЬКОГО Юрія Юрійовича (помертно) — солдата
ПИРСЬКОГО Андрія Володимировича — старшого лейтенанта
ПОДГАЙЦЯ Олександра Васильовича (помертно) — старшого сержанта
ПОДИМУ Максима Олександровича (помертно) — солдата
СИЧЕВСЬКОГО Олега Михайловича (помертно) — солдата
СІРКА Ігоря Адамовича — солдата
СОЛОДОВА Миколу Юрійовича (помертно) — старшого солдата
ТКАЧУКА Дмитра Дмитровича (помертно) — солдата
ХОМИКА Владислава Олександровича (помертно) — солдата
ЦАПУКА Олександра Миколайовича (помертно) — старшого сержанта
ЩАДЕЯ Олександра Івановича (помертно) — солдата

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

КРАВЧИКА Юрія Леонідовича (помертно) — солдата
ЛЕЩЕНКА Руслана Володимировича (помертно) — молодшого сержанта
ФЕДОРОВА Юрія Ярославовича (помертно) — солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

30 березня 2023 року